

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

REUNION COMMUNE DE LA COMMISSION DE LA
JUSTICE ET DE LA COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALES, DE L'EMPLOI ET DES PENSIONS

GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN DE
COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VAN DE
COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN, WERK EN
PENSIOENEN

Mardi

30-08-2022

Matin

Dinsdag

30-08-2022

Voormiddag

N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
Ecolo-Groen	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>
MR	<i>Mouvement Réformateur</i>
cd&v	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
PVDA-PTB	<i>Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
Vooruit	<i>Vooruit</i>
Les Engagés	<i>Les Engagés</i>
DéFI	<i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
INDEP-ONAFH	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 55 0000/000	<i>Document parlementaire de la 55e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 55 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 55e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral</i>	CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>
CRABV	<i>Compte Rendu Analytique</i>	CRABV	<i>Beknopt Verslag</i>
CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
PLEN	<i>Séance plénière</i>	PLEN	<i>Plenum</i>
COM	<i>Réunion de commission</i>	COM	<i>Commissievergadering</i>
MOT	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT	<i>Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.lachambre.be</i>	<i>www.dekamer.be</i>
<i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE

Échange de vues sur "l'enquête relative à la traite des êtres humains et à l'exploitation économique à Borealis" et questions jointes de	1
- Anja Vanrobaeys à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les cas de dumping social/traité des êtres humains constatés chez Borealis" (55029688C)	1
- Catherine Fonck à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'enquête relative à la traite des êtres humains dans le port d'Anvers (Borealis)" (55029775C)	1
- Ben Segers à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "L'affaire Borealis" (55029777C)	1
- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis" (55029778C)	2
- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis (2)" (55029779C)	2
- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis (3)" (55029780C)	2
- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis (3)" (55029781C)	2
- Peter Mertens à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le scandale Borealis" (55029782C)	2
- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis" (55029783C)	2
- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis (détachement et responsabilité solidaire)" (55029810C)	2
- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis (phénomène de faux indépendants et extension du contrôle syndical)" (55029811C)	2
- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis (inspection sociale)" (55029812C)	2

Orateurs: **Pierre-Yves Dermagne**, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail, **Vincent Van Quickenborne**, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord, **Sophie De Wit**, **Björn Anseeuw**, **Eva Platteau**, **Marie-Colline Leroy**, **Sophie Thémont**, **Katleen Bury**, **Nahima Lanjri**, **Els Van Hoof**, **Catherine Fonck**, présidente du groupe Les Engagés, **Peter Mertens**, **Tania De Jonge**, **Ben Segers**, **Anja Vanrobaeys**

INHOUD

Gedachtewisseling over "het onderzoek naar mensenhandel en economische uitbuiting bij Borealis" en toegevoegde vragen van	1
- Anja Vanrobaeys aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De sociale dumping/mensenhandel bij Borealis" (55029688C)	1
- Catherine Fonck aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het onderzoek naar mensenhandel in de haven van Antwerpen (Borealis)" (55029775C)	1
- Ben Segers aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De Borealis-zaak" (55029777C)	1
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak" (55029778C)	1
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak (2)" (55029779C)	1
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak (3)" (55029780C)	1
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak (3)" (55029781C)	1
- Peter Mertens aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het Borealis-schandaal" (55029782C)	1
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het Borealis-schandaal" (55029783C)	1
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "het Borealis-schandaal (detachering en hoofdelijke aansprakelijkheid)" (55029810C)	1
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "het Borealis-schandaal (schijnzelfstandigheid en uitbreiding van syndicale controle)" (55029811C)	1
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "het Borealis-schandaal (sociale inspectie)" (55029812C)	1

Sprekers: **Pierre-Yves Dermagne**, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk, **Vincent Van Quickenborne**, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee, **Sophie De Wit**, **Björn Anseeuw**, **Eva Platteau**, **Marie-Colline Leroy**, **Sophie Thémont**, **Katleen Bury**, **Nahima Lanjri**, **Els Van Hoof**, **Catherine Fonck**, voorzitter van de Les Engagés-fractie, **Peter Mertens**, **Tania De Jonge**, **Ben Segers**, **Anja Vanrobaeys**

REUNION COMMUNE DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE ET
DE LA COMMISSION DES
AFFAIRES SOCIALES, DE
L'EMPLOI ET DES PENSIONS

GEMEENSCHAPPELIJKE
VERGADERING VAN DE
COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN
VAN DE COMMISSIE VOOR
SOCIALE ZAKEN, WERK EN
PENSIOENEN

du

van

MARDI 30 AOUT 2022

DINSDAG 30 AUGUSTUS 2022

Matin

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.32 uur en voorgezeten door de dames Kristien Van Vaerenbergh en Marie-Colline Leroy.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 32 et présidée par Mmes Kristien Van Vaerenbergh et Marie-Colline Leroy.

01 Gedachtewisseling over "het onderzoek naar mensenhandel en economische uitbuiting bij Borealis" en toegevoegde vragen van

- Anja Vanrobaeys aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De sociale dumping/mensenhandel bij Borealis" (55029688C)
- Catherine Fonck aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het onderzoek naar mensenhandel in de haven van Antwerpen (Borealis)" (55029775C)
- Ben Segers aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De Borealis-zaak" (55029777C)
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak" (55029778C)
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak (2)" (55029779C)
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak (3)" (55029780C)
- Ben Segers aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De Borealis-zaak (3)" (55029781C)
- Peter Mertens aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het Borealisschandaal" (55029782C)
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het Borealis-schandaal" (55029783C)
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "het Borealisschandaal (detachering en hoofdelijke aansprakelijkheid)" (55029810C)
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "het Borealisschandaal (schijnzelfstandigheid en uitbreiding van syndicale controle)" (55029811C)
- Peter Mertens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "het Borealisschandaal (sociale inspectie)" (55029812C)

01 Échange de vues sur "l'enquête relative à la traite des êtres humains et à l'exploitation économique à Borealis" et questions jointes de

- Anja Vanrobaeys à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les cas de dumping social/traité des êtres humains constatés chez Borealis" (55029688C)
- Catherine Fonck à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'enquête relative à la traite des êtres humains dans le port d'Anvers (Borealis)" (55029775C)
- Ben Segers à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "L'affaire Borealis" (55029777C)
- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis"

(55029778C)

- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis (2)" (55029779C)

- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis (3)" (55029780C)

- Ben Segers à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'affaire Borealis (3)" (55029781C)

- Peter Mertens à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le scandale Borealis" (55029782C)

- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis" (55029783C)

- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis (détachement et responsabilité solidaire)" (55029810C)

- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis (phénomène de faux indépendants et extension du contrôle syndical)" (55029811C)

- Peter Mertens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le scandale Borealis (inspection sociale)" (55029812C)

01.01 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Mesdames les présidentes, mesdames et messieurs les députés, 174 travailleurs étrangers auront le triste honneur de faire partie de ce qui semble être – je le dis en respectant, bien entendu, la présomption d'innocence – le plus grand cas d'exploitation économique connue dans notre pays.

Vous comprendrez aisément que le ministre Van Quickenborne et moi-même ne pouvons pas fournir beaucoup d'informations précises et concrètes s'agissant d'une enquête judiciaire en cours.

Toutefois, je tiens à vous préciser quelques éléments. Ainsi, à la fin du mois de juin, les inspections sociales fédérale et régionale ont notamment effectué un contrôle sur le site de Borealis, suite à notre demande visant à ce qu'une attention accrue soit accordée aux abus potentiels et à l'exploitation économique des réfugiés ukrainiens.

Au cours de cette première inspection, 154 travailleurs ont été découverts dont des ressortissants philippins et bangladais. Ces travailleurs ont été informés qu'ils pouvaient se rendre dans les centres d'accueil spécialisés, s'ils jugeaient que leurs conditions de travail étaient inférieures aux normes.

Comme l'ont rapporté les médias, par la suite, à la demande de l'auditorat du travail d'Anvers, la police judiciaire fédérale et les services d'inspection sociale ont ouvert une enquête fin juillet. Dans un premier temps, l'enquête a porté sur la situation de travail de 17 ressortissants bangladais et de 52 ressortissants philippins puis sur celle de 105 travailleurs de nationalité turque également présents sur le chantier. L'auditorat du travail d'Anvers a, entre-temps, confirmé qu'une enquête était actuellement en cours sur les éventuelles victimes de traite des êtres humains ou d'exploitation économique.

01.01 Minister Pierre-Yves Dermagne: We moeten uiteraard het beginsel van het vermoeden van onschuld in acht nemen maar naar alle waarschijnlijkheid zijn 174 buitenlandse werknemers het slachtoffer geworden van de grootste zaak van economische uitbuiting die ons land ooit gekend heeft.

Minister Van Quickenborne en ikzelf zullen geen specifieke informatie over het lopend onderzoek verstrekken. We hadden gevraagd meer aandacht te besteden aan mogelijk misbruik van Oekraïense vluchtelingen. De federale en gewestelijke sociale inspectie-diensten hebben bij een inspectie van de Borealis-site eind juni 154 werknemers aangetroffen, onder wie Filipino's en Bengalezen. Indien ze oordeelden dat hun arbeidsomstandigheden niet aan de normen voldeden, werden die werknemers ervan op de hoogte gebracht dat ze zich bij de gespecialiseerde opvangcentra konden aanmelden. Vervolgens hebben de federale gerechtelijke politie en de sociale inspectie-diensten op verzoek van het arbeidsauditoraat Antwerpen eind juli een onderzoek ingesteld. In het kader daarvan werd de situatie van 17 Bengalezen en 52 Filipino's, en later van 105 Turken die ook op de site aanwezig waren, onderzocht. Het

Het is belangrijk te weten dat hier sprake is van een tewerkstellingssituatie van zogenaamde derdelanders, onderdanen van buiten de EU die naar België worden gedetacheerd vanuit een EU-lidstaat, in dit geval vanuit Italië, voor een tijdelijke tewerkstelling in ons land. In dergelijke context worden sociaal inspecteurs ingeschakeld die zich hebben gespecialiseerd in dit soort grensoverschrijdende tewerkstelling. Voor de beoordeling van de naleving van de Belgische arbeidsrechtelijke verplichtingen door een buitenlandse werkgever is de Cel Posted Workers van de Inspectie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD WASO bevoegd. Voor de controle op de socialezekerheidswetgeving is de Cel Grensoverschrijdende Tewerkstelling (GOT) van de RSZ-inspectie bevoegd.

Omwille van de vaststelling dat dergelijke onderzoeken, ook wel onderzoeken naar sociale dumping genoemd, regelmatig indicatoren aan het licht brengen die wijzen op ernstige benadeling van de werknemers tot economische uitbuiting en men regelmatig slachtoffers van mensenhandel aantreft, wordt ook de cel ECOSOC (economische en sociale uitbuiting) van de RSZ-inspectie proactief ingeschakeld.

Les compétences des Régions ne doivent pas être oubliées en matière de permis unique. En effet, l'employeur d'un ressortissant d'un pays tiers doit généralement demander un permis unique auprès des institutions régionales compétentes, dans ce cas-ci de la Flandre. Cela signifie que l'Inspection sociale flamande peut également avoir un rôle à jouer. En outre, si une enquête sur le dumping social montre que le détachement est injustifié, des compétences supplémentaires de cette Inspection régionale entrent en jeu concernant la carte de travail, l'agrément en tant que bureau d'intérim, etc.

Par ailleurs, Borealis fait partie des entreprises dites Seveso. Celles-ci sont inspectées par la division du contrôle des risques chimiques, qui fait partie de la direction Contrôle du bien-être au travail (CBE). L'étroite coopération entre les deux services d'inspection du SPF Emploi, les inspections Contrôle des lois sociales et Contrôle du bien-être au travail, contribue à un échange d'informations efficace lorsqu'un service fait des constatations qui relèvent de la compétence formelle de l'autre service.

Comme je l'ai mentionné précédemment, il y a régulièrement des indices de traite des êtres humains dans le contexte du dumping social, mais les deux phénomènes de fraude, bien que souvent étroitement liés, ont leurs propres mesures antifraude. Le point commun de ces deux phénomènes est que l'augmentation des contrôles entraîne une diminution de la fraude. Le fait qu'il y ait eu un

arbeidsauditoraat Antwerpen heeft inmiddels bevestigd dat er een onderzoek naar mogelijke slachtoffers van mensenhandel of economische uitbuiting loopt.

En l'occurrence, il est question de travailleurs extraeuropéens qui sont détachés en Belgique dans le cadre d'une mission temporaire, par l'intermédiaire d'un autre État membre de l'UE, l'Italie dans le cas présent. Dans ce type de dossiers, les inspecteurs sociaux spécialisés de la cellule Posted Workers du Contrôle des lois sociales (CLS) veillent au respect des obligations en matière de droit du travail imposées par la Belgique, tandis que la cellule Occupation transfrontalière de l'inspection de l'ONSS est chargée du contrôle de la législation en matière de sécurité sociale. Étant donné que dans les enquêtes relatives au dumping social, il existe souvent des indices d'exploitation économique et de traite des êtres humains, la cellule ECOSOC de l'inspection de l'ONSS intervient également, de manière proactive.

De Gewesten zijn bevoegd voor de unieke vergunning van derdelanders. Voor de Vlaamse Sociale Inspectie is er ter zake een rol weggelegd. Indien uit een onderzoek naar sociale dumping blijkt dat de detachering ongerechtvaardigd is, is de gewestelijke inspectie bevoegd voor de arbeidskaart of de erkenning als uitzendbureau.

Als Sevesobedrijf wordt Borealis geïnspecteerd door de Afdeling van het Toezicht op de chemische risico's, die deel uitmaakt van de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW). Dankzij de samenwerking met de diensten Toezicht op de Sociale Wetten van de FOD Werkgelegenheid is er een efficiënte informatie-uitwisseling mogelijk.

In geval van sociale dumping zijn

appel généralisé dans les différentes formations politiques pour un renforcement de l'ensemble des services d'inspection concernés dès que l'affaire s'est présentée est positif.

Je suis tout à fait convaincu qu'il faut continuer à renforcer ces services d'inspection. Ce gouvernement a décidé l'engagement d'inspecteurs sociaux supplémentaires. Les procédures de recrutement sont en cours mais il est parfois difficile de trouver les bons profils. Il faudra à l'avenir envisager, pour le recrutement des futurs inspecteurs, de définir les compétences et les profils spécifiques nécessaires s'agissant de traite des êtres humains et de dumping social. En effet, la procédure actuelle n'attire pas particulièrement les profils spécialisés et recherchés pour lutter contre ces phénomènes.

Samen met mijn collega-minister Van Quickenborne zal ik er bij de regering voor pleiten snel werk te maken van een versterking van de inspectiediensten. Ik steun daarbij ook zijn vraag om de sectie Mensenhandel van de federale gerechtelijke politie uit te breiden.

We denken daarnaast aan bijkomende flankerende maatregelen in de strijd tegen sociale dumping en mensenhandel. Mijn administratie werd overigens eerder al gevraagd om een aantal zaken van naderbij te bekijken. Ik heb gevraagd om op korte termijn te kunnen beschikken over het resultaat van die werkzaamheden.

De wetgeving inzake overheidsopdrachten kan een hulpmiddel worden in de strijd tegen dumping. Zo denken we aan een verbod op onderaanneming van de gehele opdracht die aan de aannemer wordt gegund, zonder dat die laatste enige activiteit uitoefent. Ten tweede overwegen wij een beperking in te voeren op de onderaannemingsketen.

Par ailleurs, nous pensons donner une interprétation plus large à la directive européenne 2014/67 relative à l'exécution de la directive 97/71/CE concernant le détachement de travailleurs dans le cadre d'une prestation de service et modifiant le règlement (UE) n° 1024/2012 concernant la coopération administrative par l'intermédiaire du système d'information du marché intérieur. Nous pensons notamment à la responsabilité conjointe et solidaire pour les dettes salariales.

Je souhaiterais également voir une application plus étendue du projet

er vaak aanwijzingen van mensenhandel, maar voor deze beide fenomenen gelden er aparte antifraudemaatregelen. Het opvoeren van het aantal controles leidt steeds tot een daling van het aantal fraudegevallen. Alle politieke partijen hebben tot een versterking van de inspectiediensten opgeroepen. De regering heeft beslist meer sociaal inspecteurs aan te werven. De aanwervingen zijn aan de gang, maar het is moeilijk om de juiste profielen te vinden. Voor mensenhandel en sociale dumping moeten er specifieke profielen gedefinieerd worden. Met de huidige procedure slagen we er niet in de gezochte profielen aan te trekken.

Le ministre de la Justice et moi-même plaiderons, au sein du gouvernement, pour un renforcement des services d'inspection et pour un élargissement de la cellule Traite des êtres humains de la police judiciaire fédérale. En outre, j'ai demandé à mon administration d'examiner à brève échéance quelles mesures d'accompagnement supplémentaires peuvent être prises dans le cadre de la lutte contre la traite des êtres humains et contre le dumping social. Ainsi, nous pourrions introduire dans la législation relative aux marchés publics une limitation de la chaîne de sous-traitants ou même une interdiction de la pratique qui consiste à sous-traiter l'ensemble d'un marché, de sorte que l'entrepreneur à qui le marché a été attribué n'exerce alors aucune activité lui-même.

We willen ook de Europese richtlijn 2014/67/EU inzake de handhaving van richtlijn 96/71/EG ruimer interpreteren, met name wat de begrippen gemeenschappelijke en hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden betreft.

Tevens zou ik willen dat het

Foreign Legal Entity (FoLeEn) permettant une meilleure identification des entités juridiques étrangères, qui pourrait être bénéfique dans la détection préventive des entreprises à risques par le biais du *datamining - datamatching*. Par ailleurs, cela permettrait aussi une meilleure circulation de l'information entre les administrations fiscale et sociale.

Samen met minister Van Peteghem werken we via de projecten van het College voor fraudebestrijding aan een unieke digitale identificatie van entiteiten. In die context kan de toepassing van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor sociale en fiscale schulden verder geoptimaliseerd worden. Het raadplegen van het bestaan van sociale schulden bij buitenlandse ondernemingen, in casu bij Patronale Dienst voor de Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidsstelsels, blijft een werkpunt.

Zoals u weet, is de strijd tegen mensenhandel, economische uitbuiting en tewerkstelling in menonwaardige omstandigheden een van de zes beleidsprioriteiten van het strategisch plan voor de strijd tegen sociale fraude 2022-2025.

Le plan stratégique accorde la priorité à la sensibilisation et à la formation continue des inspecteurs sociaux. Car, à côté du profil de fonction que j'évoquais tout à l'heure et des procédures de recrutement, il est absolument essentiel de maintenir cette formation continue des inspecteurs sociaux. Ce sont eux, en effet, qui peuvent et doivent détecter des situations potentielles d'exploitation économique et informer de même qu'orienter les victimes potentielles vers un centre d'accueil spécialisé. Le SIRS a un rôle à jouer à cet égard et c'est d'ailleurs l'une de ses missions de prendre les initiatives nécessaires pour détecter les lacunes et y remédier dans le domaine de la formation et de l'éducation des inspecteurs. À ce propos, un accord de coopération a été conclu entre l'Institut de formation judiciaire (IFJ) et le SIRS. Il permet à l'IFJ de développer certains cours de formation à la demande du SIRS, ce qui permet à une série de magistrats de pouvoir être formés spécifiquement à ces problématiques et de continuer à être à la page par rapport à l'évolution de ces phénomènes.

Dans le plan d'action opérationnel, nous plaçons également les enquêtes financières au premier plan de l'approche de l'exploitation économique. Ce faisant, les biens acquis illégalement doivent pouvoir être saisis et confisqués. À cette fin, nous devons pouvoir compter sur nos partenaires de la chaîne, à savoir la justice et la police.

Comme vous le savez, l'accord de gouvernement indique clairement que nous voulons nous attaquer au sentiment d'impunité qui anime certains délinquants fraudeurs et aussi à ceux qui se livrent à

Foreign Legal Entity-ontwerp ruimer toegepast wordt, waardoor buitenlandse juridische entiteiten beter geïdentificeerd kunnen worden. Op die manier kunnen risicobedrijven preventief gedetecteerd worden en kan de informatie beter doorstromen tussen de sociale en fiscale administratie.

En collaboration avec le ministre des Finances et le Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale, nous travaillons à une identification numérique unique des entités, qui optimisera l'application de la responsabilité solidaire en matière de dettes sociales et fiscales. Le contrôle en matière de dettes sociales des entreprises étrangères demeure un point à améliorer.

La lutte contre la traite des êtres humains, l'exploitation économique et l'emploi dans des conditions inhumaines constitue l'une des six priorités politiques du plan stratégique de lutte contre la fraude sociale 2022-2025.

De prioriteiten van het strategisch plan zijn de sensibilisering en de bijscholing van de sociaal inspecteurs die gevallen van economische uitbuiting moeten opsporen en de slachtoffers moeten doorverwijzen naar het gespecialiseerde opvangcentrum: de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD). De SIOD moet de tekortkomingen in de opleiding van de inspecteurs opsporen en verhelpen. De dienst heeft een samenwerkingsovereenkomst met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) gesloten om magistraten op te leiden inzake deze problematiek.

In het operationeel actieplan worden inzake de aanpak van economische uitbuiting de financiële onderzoeken op de voorgrond geplaatst. Illegaal verkregen goederen moeten worden geconfisqueerd. In het regeerakkoord staat dat het de bedoeling

l'exploitation économique. Dans ce contexte, il est utile de mentionner que de nombreuses sanctions prévues par le Code pénal social seront prochainement renforcées.

Pour les services d'inspection sociale, la lutte contre la traite des êtres humains est une donnée particulière. Cela nécessite des profils de fonction et des formations spécifiques. Cela s'inscrit aussi dans un cadre qui est particulier, puisque la particularité est que l'inspecteur social n'agit pas dans le cadre du Code pénal social mais dans le cadre des dispositions du Code d'instruction criminelle pour une infraction qui relève du Code pénal. Les membres de la commission Justice tout comme l'ensemble du Parlement le savent: tout un travail a été mené et se poursuit, s'agissant de la révision du Code pénal. L'une des nouveautés permettra, à la suite d'une condamnation pour traite des êtres humains, aux juges de prononcer l'interdiction, pour une durée de un à vingt ans, d'exploiter un établissement de restauration, une agence de placement, un hôtel, un établissement offrant des soins corporels ou des conseils psychologiques ou d'y travailler à quelque titre que ce soit, soit personnellement, soit par le biais d'un intermédiaire et d'exercer toute autre activité commerciale.

Zoals u vernomen hebt, lanceert mijn collega, minister Van Quickenborne, het meldpunt stophumantrafficking.be waar slachtoffers, betrokkenen of getuigen terecht kunnen om informatie te krijgen, melding te maken of in contact te komen met de gespecialiseerde hulpcentra. Via het Meldpunt voor Eerlijke Concurrentie kon sinds begin mei 2022 een vermeend slachtoffer of een getuige van economische uitbuiting aan de hand van gerichte en arbeidsgerelateerde vragen informatie bezorgen aan de SIOD. Die optie werd op mijn verzoek uitgewerkt naar aanleiding van de situatie met Oekraïense vluchtelingen, zonder evenwel enkel hen te beogen.

Bien entendu, je le rappelle et vous avez été plusieurs à le dire, pour atteindre l'objectif de lutte contre l'exploitation économique, il sera nécessaire de continuer à renforcer les ressources humaines des services d'inspection, étant donné leur rôle essentiel dans la réalisation de contrôles proactifs et dans la détection des situations d'exploitation des victimes potentielles de la traite des êtres humains. Cela concerne les services spécialisés de l'ONSS, à savoir l'ECOSOC et la cellule Travail transfrontalier, ainsi que les trois cellules spécialisées du SPF Emploi que sont Posted Workers, Transport et Fraude sociale. Parallèlement, un encadrement suffisant doit être assuré, tant en interne par les services d'inspection – au travers d'un soutien administratif, par exemple – qu'en externe, par le biais de la direction des amendes administratives et du SIRS, qui soutiennent et facilitent les activités des différents services

is het gevoel van straffeloosheid te bestrijden. Verscheidene straffen uit het Sociaal Strafwetboek zullen strenger gemaakt worden.

Voor de bestrijding van de mensenhandel zijn er specifieke functieprofielen en opleidingen vereist. De sociaal inspecteur handelt niet op basis van het Sociaal Strafwetboek maar van het Wetboek van strafvordering. Zodra het Strafwetboek hervormd is, zal het mogelijk zijn om, na een veroordeling wegens mensenhandel, voor een periode van één tot twintig jaar een verbod op te leggen op de uitoefening van of het werk in een horecazaak, een zaak voor het verstrekken van lichaamsverzorging of psychologisch advies, een uitzendbureau of een handelsagentschap.

Le ministre Van Quickenborne a lancé www.stophumantrafficking.be, un point de contact en ligne permettant aux victimes, aux intéressés ou aux témoins d'obtenir des informations, de faire un signalement ou de prendre contact avec des centres d'aide spécialisés. Depuis début mai, un témoin ou une victime présumée d'exploitation économique pouvait déjà fournir au SIRS des informations ciblées sur la question, par le biais du Point de contact pour une concurrence loyale. Celui-ci a été développé à ma demande, à la suite des situations que vivent des réfugiés et réfugiées d'Ukraine.

Om de economische uitbuiting te bestrijden zullen de personele middelen van de inspectiediensten, in het bijzonder bij de gespecialiseerde cellen van de RSZ, namelijk ECOSOC en de cel Grensarbeid, alsook bij de drie gespecialiseerde cellen van de FOD Werkgelegenheid versterkt moeten worden en mag men ook de ondersteuning van de diensten van de Directie van de administratieve geldboeten en van de SIOD niet vergeten.

d'inspection sur une base transversale.

Je voudrais également évoquer la récurrence dramatique des accidents du travail dont sont victimes des ressortissants étrangers. Je pense que cela doit nous faire prendre conscience de la nécessité de renforcer l'inspection de la sécurité et de la santé au travail. Avec mes collègues Van Quickenborne et la secrétaire d'État de Moor, nous examinerons la possibilité d'ordonner des enquêtes pour traite des êtres humains dans le cas d'un accident survenant à un ressortissant étranger sur un chantier. Je ne dois, bien entendu, pas vous rappeler le triste et dramatique incident survenu sur le chantier d'une école à Anvers, il y a quelques mois.

Je voudrais également rappeler que la Belgique sert d'exemple à d'autres pays et organisations internationales, qui s'inspirent de la lutte multidisciplinaire mise en place au sein de notre pays au travers d'un partenariat en chaîne contre la traite et le trafic des êtres humains. Cependant, cette bonne coopération avec la police et avec les magistrats nécessite effectivement des moyens, des moyens humains, tant dans les services d'inspection qu'au sein de la police et de la magistrature.

Pour traiter les situations de fraude fiscale organisée, nous avons mis en place dans notre pays une équipe d'enquête multidisciplinaire baptisée MOTEM, en collaboration avec la police judiciaire fédérale et les inspections sociales, sous la direction du ministère public. À cet égard, je partage la préoccupation de mon collègue Van Quickenborne, qui souhaite lui aussi mettre l'accent sur le renforcement des services d'inspection sociale et le recrutement d'enquêteurs spécialisés supplémentaires pour la police judiciaire fédérale. L'avantage de l'équipe MOTEM réside dans le fait que chaque service contribue à l'enquête à partir de sa force et de sa spécialisation, ce qui permet d'obtenir une meilleure image des organisations criminelles.

Mais convenons que le flux d'information de la police vers les services d'inspection sociale devrait toutefois être assoupli. C'est un travail que nous allons mener avec la ministre Verlinden, en évaluant la loi sur la fonction de police sur ce point particulier.

Il me semble aussi logique que, s'agissant de travailleurs étrangers, lorsqu'une personne se présente à l'inspection, l'accent soit mis sur la collecte des données nécessaires pour garantir le respect des travailleurs. À ce moment-là, il me semble aussi logique que les droits du travailleur priment sur la question du statut de résidence dans notre pays. C'est un élément que nous allons également aborder avec les collègues Van Quickenborne, Verlinden et avec la secrétaire d'État de Moor.

Il ne faut, bien entendu, pas perdre de vue la situation dans laquelle se trouve la personne si, à l'issue de l'enquête, puisque cela arrive, la qualification de traite des êtres humains n'est pas retenue. Les violations très graves de droits en matière de travail, de sécurité sociale, de sécurité et de conditions de travail saines, sont une raison suffisante, selon moi, d'élaborer des dispositions spéciales pour ces travailleurs ayant subi un grave préjudice, quand bien même la qualification de traite des êtres humains ne serait pas retenue à l'issue de la procédure.

De ongevallen waarvan vreemde onderdanen het slachtoffer worden, moeten ons ertoe aanzetten het toezicht op de veiligheid op het werk aan te scherpen. We zullen onderzoeken of het mogelijk is een onderzoek naar mensenhandel te gelasten ingeval er zich op een werf een ongeval voordoet.

De goede samenwerking met de politie en de magistraten vergt personele middelen. We hebben in samenwerking met de federale gerechtelijke politie en de sociale inspecties, onder leiding van het openbaar ministerie, multidisciplinaire onderzoeksteams (MOTEM) opgericht. Minister Van Quickenborne wil eveneens de sociale inspectiediensten versterken en gespecialiseerde speurders voor de FGP aantrekken. Dankzij de MOTEM's draagt elke dienst met zijn eigen expertise en bevoegdheden tot het onderzoek bij.

Samen met minister Verlinden leveren we inspanningen om de informatiedoorstroming van de politie naar de sociale inspectiediensten te versoepelen, terwijl we tegelijkertijd de desbetreffende bepalingen in de wet op het politieambt evalueren.

Wanneer een buitenlander zich bij de inspectie aanmeldt, is het normaal dat de nodige gegevens verzameld worden om ervoor te zorgen dat de werknemers gerespecteerd worden. Hun rechten hebben voorrang op de kwestie van de verblijfsstatus in ons land. Ik zal een en ander met mijn collega's Van Quickenborne, Verlinden en de Moor bespreken.

Indien het onderzoek niet tot de kwalificatie mensenhandel leidt, kunnen schendingen van rechten op het vlak van de arbeidsregelgeving, de sociale zekerheid, veiligheid en gezonde arbeidsomstandigheden bijzon-

Je pense qu'ici aussi, une interprétation plus large de la directive d'exécution que j'ai mentionnée précédemment semble offrir une solution possible. J'ai, par ailleurs, veillé à la mise en œuvre de la loi du 11 février 2013 relative aux sanctions et mesures à l'encontre des employeurs de ressortissants de pays tiers en séjour irrégulier. En effet, l'arrêté royal qui, conformément à l'article 8, alinéa 1er, quatrième, de cette loi, désigne les organisations qui peuvent ester en justice pour défendre les droits d'un ressortissant d'un pays tiers en séjour illégal en Belgique, sera publié au *Moniteur belge* prochainement.

S'agissant des autres mesures que j'ai évoquées pour renforcer la lutte contre ces phénomènes au sein de notre pays, le ministre Van Quickenborne, le ministre Vandembroucke, le ministre Clarinval et moi-même avons convoqué des réunions intercabines pour soumettre nos différentes propositions à l'ensemble du gouvernement en vue de pouvoir avancer en cette matière, en renforçant notre arsenal juridique pour lutter contre ces phénomènes. Voilà, chers collègues, les éléments d'introduction que je souhaitais partager avec vous.

01.02 **Minister Vincent Van Quickenborne:** Voorzitters, collega's, op mijn beurt bedankt voor de uitnodiging in deze commissie. Mijn betoog kent vijf onderdelen. Eerst schets ik kort de problematiek van mensenhandel. Daarna heb ik het over het dossier-Borealis. Dan volgt het beleid van de regering ten aanzien van mensenhandel. Het vierde onderdeel betreft de aandacht voor opvang en begeleiding van slachtoffers. Ten slotte zal ik een aantal conclusies trekken.

Collega Dermagne verwees er reeds naar: bij de lancering van het meldpunt Stop Mensenhandel in het Atomium in Brussel op 25 juli vertelde ik het publiek dat mensenhandel en economische uitbuiting een onderschat probleem is. Nog geen 24 uur later kwam de zaak-Borealis aan de oppervlakte. Het *dark number* is enorm. 1.000 slachtoffers blijven onder de radar. De Global Slavery Index zegt dat er tot 23.000 potentiële slachtoffers van mensenhandel zijn in ons land.

Avec l'afflux des réfugiés fuyant la guerre en Ukraine, plus de personnes risquent de se retrouver dans une telle situation. Des femmes se voient offrir un toit en échange de services sexuels ou de travaux ménagers. Il ne s'agit donc pas uniquement de femmes et de jeunes filles qui sont attirées dans notre pays par de fausses promesses et qui atterrissent par la suite dans le monde de la prostitution, mais également de gens qui travaillent en échange d'un salaire de misère, au noir et sans droits sociaux – par exemple dans le bâtiment, dans des fermes ou comme esclaves domestiques des temps modernes.

Ten tweede is er het onderzoek-Borealis. Dat onderzoek lijkt een bevestiging te zijn van de vaststelling dat het fenomeen mensenhandel wijder verspreid is dan wat aan de oppervlakte komt. Ik zeg wel 'lijkt'. Dat zeg ik bewust. Er loopt vandaag immers een strafonderzoek bij het arbeidsauditoraat van Antwerpen, wat betekent dat de heer Dermagne en ikzelf over de feiten niet veel kunnen

dere beschikkingen rechtvaardigen. Een ruimere interpretatie van voornoemde uitvoeringsrichtlijn kan een oplossing bieden.

Voorts heb ik op de tenuitvoerlegging van de wet van 11 februari 2013 tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen toegezien. Het koninklijk besluit tot aanwijzing van de organisaties die in rechte kunnen optreden om de rechten van die werkgevers te verdedigen zal binnenkort in het *Belgisch Staatsblad* verschijnen.

De ministers Van Quickenborne, Vandembroucke, Clarinval en ikzelf hebben onze voorstellen om die verschijnselen te bestrijden aan de regering overgelegd.

01.02 **Vincent Van Quickenborne,** ministre: Lors du lancement du point de contact stoptraite.be, le 25 juillet, j'ai indiqué que le trafic des êtres humains et l'exploitation commerciale constituent un problème sous-estimé. L'affaire Borealis a éclaté moins de 24 heures plus tard. Le chiffre gris en la matière est énorme. Des milliers de victimes demeurent sous les radars et le Global Slavery Index fait état de 23 000 victimes potentielles de trafic des êtres humains en Belgique.

Door de toestroom van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne neemt het risico op zulke toestanden toe. Vrouwen krijgen onderdak aangeboden in ruil voor seksuele diensten of huishoudelijke taken. Anderen werken voor een hongerloon, in het zwart en zonder sociale rechten, in de bouwsector of als huisslaaf.

L'enquête sur Borealis semble confirmer que la traite des êtres humains est plus répandue qu'il n'y paraît à première vue. Je peux confirmer que l'auditorat du travail d'Anvers mène une enquête

zeggen omdat het onderzoek nog lopende is en het geheim van het onderzoek geldt, alsook natuurlijk omdat wij niet mogen en niet willen 'prejureren'. De leden van de commissie voor Justitie weten dat maar al te goed. Niettemin kan ik in overleg met de arbeidsauditeur het Parlement als volgt inlichten.

Bij het arbeidsauditoraat van Antwerpen loopt een strafonderzoek met als tenlasteleggingen mensenhandel, mensensmokkel, sociale valsheid, sociale oplichting, ontduiking van de RSZ en criminele organisatie. De verdachten zijn in de huidige stand van het onderzoek een aantal rechtspersonen en natuurlijke personen. Daarover kan ik uiteraard geen nadere details geven.

De eerste vaststellingen die aanleiding gaven tot het strafonderzoek gebeurden op 27 juni 2022 tijdens een gecoördineerde actie van de RSZ, TSW (Toezicht op de Sociale Wetten) en de Vlaamse Sociale Inspectie op de site van Borealis. Dat gebeurde onder meer op basis van een anonieme klacht van een werknemer voor de niet-betaling van loon.

Tijdens de controle werden Turkse, Bengaalse, Oekraïense en Filipijnse werknemers aan het werk aangetroffen. Zij werden geïnformeerd over hun rechten als potentieel slachtoffer. Een aantal Filipijnen meldde zich bij het Filipijnse consulaat in ons land, vanwaaruit contact werd opgenomen met Payoke.

Begin juli 2022 nam Payoke telefonisch contact op met het arbeidsauditoraat met het verhaal van acht slachtoffers. Uiteindelijk heeft het onderzoek ertoe geleid dat er vandaag in totaal 38 Filipijnen en 30 Bengalen erkend zijn als slachtoffer van mensenhandel. De informatie die voortkwam uit de gesprekken tussen Payoke en de werknemers in kwestie was een aanleiding voor nader onderzoek dat wordt gevoerd door de FGP van Antwerpen en inspectiediensten zoals het TSW.

Het nader onderzoek betreft onder meer het verhoren van alle vermeende slachtoffers. Ook dat onderzoek leidde echter tot nieuwe vaststellingen. Tijdens een huiszoeking op 8 juli 2022 werden 27 arbeiders van Filipijnse en Bengaalse nationaliteit aangetroffen en meegenomen.

Na verder onderzoek werden in een ander pand in totaal 12 Bengaalse arbeiders aangetroffen. Zowel het TSW Oost-Vlaanderen, het TSW Antwerpen als de FGP Antwerpen zijn bezig met het organiseren en afnemen van de verklaringen van de vele arbeiders.

Op 2 augustus 2022 bood een groep van 100 arbeiders van Turkse origine zich aan bij de lokale politie als zijnde slachtoffer van dezelfde verdachte vennootschap. Uit verklaringen blijkt opnieuw dat belastende elementen worden aangevoerd ten aanzien van dezelfde verdachte firma, in het bijzonder niet-betalingen, valse beloftes en lage lonen. Momenteel is het TSW bezig met het afnemen van verklaringen van Turkse arbeiders en wordt verder onderzoek verricht. 70 Turkse arbeiders zijn ondertussen erkend als slachtoffer van mensenhandel.

Samengevat, tot nu toe hebben in dit onderzoek 138 arbeiders het erkende statuut van slachtoffer van mensenhandel gekregen, zijnde

pénale sur la traite des êtres humains, le trafic d'êtres humains, le faux social, l'escroquerie sociale, la fraude aux cotisations de l'ONSS et l'organisation criminelle. Naturellement, je ne peux pas fournir plus de détails sur les personnes morales et physiques suspectées.

Les premières constatations ont été faites le 27 juin 2022 lors d'une action coordonnée de l'ONSS, du Service de contrôle des lois sociales (CLS) et de l'Inspection sociale flamande sur le site de Borealis, notamment à la suite d'une plainte anonyme d'un employé pour salaire impayé. Des travailleurs turcs, bengalis, ukrainiens et philippins s'y sont rendus et ont été informés de leurs droits en tant que victimes potentielles. Un certain nombre de Philippins se sont rendus au consulat des Philippines, d'où l'ONG Payoke a été contactée. Début juillet 2022, Payoke a contacté l'auditorat du travail par téléphone au sujet de huit victimes. Les conversations entre Payoke et ces travailleurs ont conduit à l'audition des victimes par la PJF et le CLS. Le 8 juillet 2022 a suivi une perquisition au cours de laquelle 27 travailleurs de nationalité philippine et bengalie ont été trouvés et emmenés. Douze autres travailleurs bengalis ont été retrouvés dans un autre bâtiment et, le 2 août 2022, 100 travailleurs turcs se sont présentés à la police locale comme victimes de la même entreprise suspecte. Actuellement, le CLS recueille les déclarations des travailleurs turcs et une enquête plus approfondie est en cours. Jusqu'à présent, 138 travailleurs ont été reconnus comme victimes de la traite dans le cadre de cette enquête: 38 Philippins, 30 Bengalis et 70 Turcs.

L'auditorat du travail insiste sur le fait que nous devons rester prudents par rapport à ces

38 Filipijnen, 30 Bengali en 70 Turken. Het arbeidsauditoraat beklemtoont dat dit cijfer met de nodige voorzichtigheid moet worden bekeken. Gedurende het onderzoek zal het statuut van elk slachtoffer immers herbekeken worden, afhankelijk van de situatie en de afgelegde verklaring. Dat zal dan leiden tot de verlenging of intrekking van het statuut van slachtoffer van mensenhandel.

Tegelijk stellen we vast dat steeds meer arbeiders zelf de weg naar het politiecommissariaat of de inspectiedienst vinden om hun beklag te doen over de werkomstandigheden bij een van de verdachte vennootschappen. De mogelijkheid bestaat dat bij verder onderzoek nieuwe potentiële slachtoffers zich zullen aandienen. Zo wordt onderzocht of Oekraïense werknemers slachtoffer zijn van mensenhandel.

De FGP Antwerpen tracht een zicht te krijgen op de leidinggevende personen, zowel natuurlijke personen als rechtspersonen, die achter de hele constructie zitten. Het is duidelijk dat zulke verdachten zich mogelijk in het buitenland bevinden.

Madame Fonck, concernant les victimes présumées de BASF, des indications montrent qu'une autre société a essayé de recruter les victimes de Borealis pour travailler pour BASF. Cela a donné lieu à une autre enquête en Flandre occidentale. Il s'agit donc d'une autre enquête pénale, contre un autre suspect, que l'enquête pénale concernant l'affaire Borealis.

Cette deuxième enquête porte également sur des faux en écriture. Il semble que certains documents aient été acquis sur la base de fausses déclarations. D'autres documents semblent effectivement avoir été falsifiés. Il y a eu des tentatives de recruter les victimes reconnues, mais sans succès, comme me l'a affirmé le directeur de Payoke. La semaine passée, six victimes qui venaient de BASF ont reçu le statut.

Mon cabinet a des contacts opérationnels fréquents avec Payoke, qui nous tient au courant de ses interventions et de ses travaux. Je ne pense pas qu'il y ait un lien entre ce dossier Borealis et la grande criminalité à Anvers. On ne peut pas dire qu'une région est plus concernée par la traite des êtres humains qu'une autre. La traite peut simplement plus facilement se développer dans des zones urbaines, où le contrôle social est moindre que dans des zones rurales, mais on ne peut pas en faire une généralité.

Daaraan wil ik toevoegen, specifiek op de vraag van collega Segers, dat er momenteel nog geen onderzoeksrechter is aangesteld of gevorderd. De arbeidsauditeur deelt mij mee dat dit uiteraard zal gebeuren als er dwangmaatregelen nodig zijn. Het onderzoek wordt dus gevoerd door de Antwerpse arbeidsauditeur. Ik ben het met u eens dat, gelet op het internationale, grensoverschrijdende karakter van dit strafonderzoek, het federale parket goed geplaatst is om een rol te spelen. Het federaal parket houdt zich in elk geval ter beschikking om op dit vlak bijstand te verlenen.

Wat het onderzoek betreft, zijn er vanuit het arbeidsauditoraat in Antwerpen geen meldingen gemaakt dat dit dossier zijn capaciteit zou overstijgen. Ik ben er zeker van dat het auditoraat-generaal een en ander van nabij opvolgt en desgevallend de nodige schikkingen zal

chiffres, étant donné que le statut de chaque victime sera réexaminé sur la base de la situation et des déclarations. Nous observons par ailleurs que de plus en plus de travailleurs font eux-mêmes la démarche de s'adresser au commissariat de police ou au service d'inspection pour porter plainte vis-à-vis de l'une de ces sociétés douteuses. Il est donc possible que de nouvelles victimes se présentent. La PJF d'Anvers essaie d'obtenir une vue d'ensemble des responsables qui se cachent derrière toute cette construction et qui se trouvent peut-être à l'étranger.

Er zijn aanwijzingen dat een bedrijf getracht heeft de Borealis-slachtoffers aan te werven om voor BASF te werken. In West-Vlaanderen werd er een ander strafonderzoek ingesteld naar een andere verdachte. Daarbij zou er ook sprake zijn van valsheid in geschrifte. Vorige week hebben zes slachtoffers die van BASF kwamen, de status gekregen.

Mijn kabinet heeft veelvuldig contact met Payoke. Ik geloof niet dat er een verband is tussen het Borealisdossier en de zware criminaliteit in Antwerpen. Mensenhandel mag zich dan gemakkelijker verbreiden in stedelijke gebieden, men mag die vaststelling voor één regio niet zomaar veralgemenen.

Aucun juge d'instruction n'a encore été désigné ou requis. Il le sera si des mesures coercitives s'avèrent nécessaires. C'est l'auditeur du travail d'Anvers qui mène l'enquête pénale. Compte tenu du caractère transfrontalier de l'affaire, le parquet fédéral est en effet bien placé pour jouer un rôle. Il se tient à la disposition de l'auditeur afin de lui prêter main-forte. L'auditorat du travail n'a pas signalé que ce dossier outrepassait les limites de ses

treffen. Zij kunnen hier op mijn steun rekenen.

Tot daar wat momenteel over de feiten en het onderzoek kan worden meegedeeld. Het onderzoek loopt dus volop. Ik kan het belang van dat onderzoek enkel onderstrepen. Als bepaalde firma's te kwader trouw en uit puur winstbejag werknemers zonder sociale bescherming voor een hongerloon aan het werk zetten in ons land, dan moeten zij daarvoor de rekening gepresenteerd krijgen.

Het derde onderdeel is mijn beleid. Ik wil met u het beleid ter zake overlopen, want dat lijkt mij relevant in dit dossier. Ook al beseffen we goed dat de problematiek van mensenhandel en bij uitbreiding mensensmokkel een complexe internationale en zelfs mondiale problematiek is, onder meer gelinkt aan migratiestromen, en dat er geen eenvoudige oplossingen bestaan, de Belgische Justitie neemt op dat vlak uiteraard haar verantwoordelijkheid. Ik ga er niet te uitgebreid op in, want ik beantwoordde daarover al geregeld vragen in de commissie voor Justitie en ik was ook op 30 mei te gast in de bijzondere commissie voor Mensenhandel en Mensensmokkel van dit Parlement, voorgezeten door collega Aouasti. Sinds die datum zijn echter in een aantal dossiers beleidsmatig een aantal stappen gezet, die zeker moeten worden toegelicht.

U weet dat mijn beleid gericht is op drie assen: preventie, opsporing/vervolg/berechting en hulpverlening. Meer dan ooit moet dat beleid geschraagd worden met concrete acties. Ik aanvaard niet dat dit fenomeen onder de oppervlakte blijft voortwoekeren. Mensenhandel is een misdaad die jaarlijks miljoenen slachtoffers over de wereld maakt, ook in ons land. De voorbije weken werden we bijna dagelijks overspoeld met dramatische cijfers en schrijnende getuigenissen.

We moeten het net rond de mensenhandelaars steeds verder sluiten door de slachtoffers op een laagdrempelige manier ervan te overtuigen zich kenbaar te maken, door de bevolking te sensibiliseren opdat ze hun ogen er niet voor sluiten en door daders op te pakken en te veroordelen. We hebben ook de plicht om slachtoffers op te vangen en te begeleiden.

Op het vlak van preventie is het van belang dat we niet alleen mogelijke slachtoffers, maar ook het brede publiek continu sensibiliseren over de vaak dramatische toestanden en de gevolgen van mensenhandel en uitbuiting. Eind juli is daarom het centraal meldpunt stopmensenhandel.be – stoptraite.be van start gegaan. Daar vroegen de mensen van het terrein al jaren om. Het meldpunt is een mooi staaltje van samenwerking tussen de drie centra – Payoke, Sürya en PAG-ASA – en Justitie, die dit meldpunt in enkele weken tijd hebben gerealiseerd.

Zowel slachtoffers als getuigen vinden er alle informatie over hoe ze situaties van mensenhandel en uitbuiting kunnen herkennen en hoe ze de hulpverleningscentra kunnen bereiken. Ze kunnen een melding doorgeven aan de hand van een eenvoudig formulier. Uit veiligheidsoverwegingen is er ook een *escape button* ingebouwd: daarmee kan het slachtoffer met een simpele klik de pagina verlaten en doorgeschakeld worden naar een andere standaardpagina, dit voor het geval er plots een mensenhandelaar in de buurt is.

capacités.

Bien que la traite et le trafic des êtres humains soient des questions internationales et même mondiales complexes, liées entre autres aux flux migratoires, et qu'il n'existe pas de solutions simples, la justice belge prend ses responsabilités en la matière. J'ai notamment expliqué ce point en commission spéciale Traite et Trafic des êtres humains du 30 mai 2022. Depuis lors, un certain nombre d'étapes ont été franchies sur le plan politique dans plusieurs dossiers.

Ma politique repose sur trois axes: la prévention; la détection, les poursuites et le jugement; l'assistance. Elle doit, plus que jamais, être soutenue par des actions concrètes. La traite des êtres humains est un crime qui fait des millions de victimes dans le monde chaque année. Nous devons continuer à resserrer le filet autour de ceux ou celles qui s'en rendent coupables en convainquant le plus largement possible les victimes de se manifester.

Nous devons sensibiliser le public et les victimes potentielles, arrêter les auteurs et les juger, accueillir et accompagner les victimes.

Sur le plan de la prévention, le point de contact central stoptraite.be – stopmensenhandel.be a été lancé fin juillet 2022. Ce point de contact est une parfaite illustration de la coopération entre les trois centres et la Justice. Tant les victimes que les témoins y trouvent toutes les informations requises pour reconnaître les situations de traite et de trafic des êtres humains, mais aussi pour entrer en contact avec les centres d'aide. Un simple formulaire permet de procéder à un signalement. Pour des motifs de sécurité, une touche d'échappement est prévue pour le cas où un trafiquant d'êtres humains se trouverait subitement

Ce sont les centres eux-mêmes qui assurent la permanence au sein du point de contact. Ils y traitent les rapports, y accueillent les victimes et les soutiennent dans leurs contacts avec la police. Bientôt, un numéro de téléphone centralisé sera mis en service, avec une permanence garantie vingt-quatre heures sur vingt-quatre et sept jours sur sept. Le recrutement à cet effet est en cours.

Grâce à ce point de contact central, nous disposons d'une vision plus claire de l'ampleur nationale du phénomène, au moyen de chiffres plus détaillés quant aux victimes. Ces données nous permettront non seulement d'enquêter de plus près sur les réseaux de trafiquants mais aussi de faire des choix politiques plus éclairés en vue de resserrer davantage encore les mailles du filet autour de ces réseaux criminels.

Pour ne pas laisser le grand public indifférent à cette question, le 30 juillet dernier, nous avons réservé, une fois de plus, une grande attention à la campagne "Cœur bleu" des Nations Unies aux côtés de nos nombreux partenaires – pas moins de quarante villes et communes dans notre pays. Par ailleurs, la Justice a également élaboré sa propre campagne en collaboration avec les trois centres, en brandissant le slogan "Sortons la traite des êtres humains de l'ombre/Maak mensenhandel zichtbaar/Shine the light on human trafficking". Grâce à ces démarches, nous voulons renforcer la vigilance.

Enfin, je tiens à me référer explicitement à la récente dépenalisation du travail sexuel. Grâce au nouveau droit pénal sexuel, je suis convaincu que cette démarche contribuera à dissiper les zones d'ombre, à apporter une certaine clarté et qu'elle nous aidera à mieux détecter l'exploitation; sans parler des droits sociaux, dont les travailleurs du sexe pourront enfin bénéficier.

En zo kom ik tot de opsporing, de vervolging en de berechting.

Criminele bendes van de ergste soort teren op de miserie van kwetsbare mensen en verdienen grof geld dankzij hun uitzichtloze situatie. Dat moet blijvend aangepakt worden. Begin juni van dit jaar besliste de regering daarom dat maar liefst 40 van de 195 extra speurders voor de federale gerechtelijke politie zullen worden ingezet in de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. Dat heb ik overigens ook zo verklaard in de commissie voor Justitie.

Tout ceci arrive en plus des efforts déjà déployés. Quels sont ces efforts? Premièrement, 150 enquêteurs de la police judiciaire fédérale travaillent déjà sur ce phénomène. Deuxièmement, les services de recherche de la police locale travaillent également sur la traite des êtres humains, les mariages forcés et les mariages blancs.

à proximité de la personne qui consulte le site.

Het komt de centra toe de verslagen te behandelen en de slachtoffers te ondersteunen in hun contacten met de politie. Zodra de huidige rekruteringen afgerond zijn, zal er een 24/24-permanentie worden verzekerd via een centraal telefoonnummer waardoor we de omvang van het fenomeen op nationaal niveau zullen kunnen inschatten. Dankzij de ingezamelde gegevens zullen we de netwerken van mensen-smokkelaars kunnen opsporen en beter onderbouwde keuzes kunnen maken om ze te ontmantelen.

Op 30 juli werden 40 Belgische steden en gemeenten gesensibiliseerd met betrekking tot de Blue Heart-campagne van de VN. In dat kader hebben de justitiële diensten ook hun eigen campagne uitgewerkt. Die initiatieven hebben tot doel om de waakzaamheid bij de bevolking te vergroten.

Ten slotte ben ik er zeker van dat de recente depenalisering van sekswerk het mogelijk zal maken om die problematiek te verduidelijken en uitbuiting beter te kunnen opsporen. Dankzij die depenalisering zouden de sociale rechten van de sekswerkers ook moeten kunnen worden gewaarborgd.

Des bandes criminelles de la pire espèce gagnent beaucoup d'argent par l'exploitation de personnes vulnérables. Ce fléau doit être combattu en permanence. C'est pourquoi le gouvernement a décidé début juin 2022 que 40 des 195 enquêteurs supplémentaires recrutés pour la PJF seront mobilisés dans le cadre de la lutte contre la traite et le trafic des êtres humains.

Dat komt boven op de 150 gespecialiseerde onderzoekers van de federale gerechtelijke politie; de opsporingsdiensten van de lokale politie die zich met mensenhandel,

Troisièmement, au niveau du ministère public, il y a les magistrats spécialisés du parquet fédéral et, au niveau des parquets, les magistrats de référence en matière de traite des êtres humains. Quatrièmement, le pilotage orienté par l'information est notamment assuré par la Team Transit (la *transmigration intelligence team*) que nous avons mise en place il y a un an à la police judiciaire fédérale de Flandre occidentale pour analyser les données provenant des appareils électroniques et permettre d'obtenir une meilleure vue sur les réseaux criminels.

Ten vijfde moet ik ook de geïntegreerde politieacties vermelden, onder meer bij de aanpak van het fenomeen *small boats*, tegen het smokkelen van transmigranten vanaf de Franse of Belgische kust in kleine bootjes, richting Verenigd Koninkrijk. Het zwaartepunt van de overtocht met *small boats* ligt in Frankrijk. Dat heeft onder andere te maken met de kortere afstand naar het Verenigd Koninkrijk, maar deels ook met de volgehouden aandacht aan onze kust voor de problematiek. Het aantal pogingen om vanaf de Belgische stranden de overtocht te maken, is beperkt omdat die pogingen worden verijdeld en de reactie van justitie navenant is. Het signaal is telkens heel duidelijk: mensensmokkel vanaf de Belgische stranden wordt onder geen enkel beding geduld. Er werden ook mensen veroordeeld tot zware straffen.

Dat wij louter een transitland zijn voor *small boats*, houdt onze politiediensten en parketten niet tegen om effectief tussen te komen in de supplychain van nautisch materiaal. Ik heb daarover trouwens contacten gehad met collega's in het buitenland. In de afgelopen tijd zijn er in diverse gerechtelijke arrondissementen arrestaties gebeurd. Als meest recente voorbeeld wil ik de grote, internationale, door Eurojust gecoördineerde actie vermelden, waarbij op 5 juli in 5 Europese landen 39 verdachten werden gearresteerd, 150 *small boats*, meer dan 1.200 reddingsvesten, 50 motoren en circa 40.000 euro cash in beslag werden genomen. Op die manier moeten we de criminele netwerken tackelen.

Voor de noodzakelijke internationale samenwerking met Europese partners bestaan de focusgroepen "on Migrant Smuggling" en "on Human Trafficking" in de schoot van Eurojust. Het voorbije jaar zijn er aan de lopende band veroordelingen geweest inzake mensenhandel en mensensmokkel, met zware gevangenisstraffen tot soms 15 jaar en met verbeurdverklaring van miljoenen euro's. Zoals begrepen van collega Dermagne, zullen ook de diensten van de Sociale Inspectie verder worden versterkt.

Ik kom tot het derde luik: opvang en begeleiding van slachtoffers. De regering heeft beslist om de bijdragen voor de drie centra – Payoke, Sūrya en PAG-ASA – vanuit Justitie te verhogen dit jaar, van 276.000 euro per jaar per centrum, naar 318.000 euro per centrum. Volgend jaar zal die verhoging geen 42.000 euro, maar 50.000 euro bedragen. Dat is een belangrijke stap om de werking van de centra te versterken. Bovendien werd hun financiering door deze regering structureel verankerd. Vroeger moest dit jaar na jaar worden vastgelegd, door deze regering is dit structureel gemaakt. Deze centra verdienen dat ook. Ze verrichten meer dan degelijk werk, ze zijn belangrijk voor de slachtoffers en dat wordt zeker in dit dossier nogmaals bij uitstek onderstreept.

gedwongen huwelijken en schijnhuwelijken bezighouden; de gespecialiseerde magistraten en de referentiemagistraten voor mensenhandel en de analyse van de gegevens van de elektronische toestellen door het Transmigration Intelligence Team om de criminele netwerken beter in kaart te brengen.

Je tiens également à mentionner les actions de la police intégrée, notamment contre le phénomène des petites embarcations (ou *small boats*) qui circulent entre le continent et le Royaume-Uni. La France est davantage confrontée à ce phénomène étant donné que la distance à partir de la côte française est moins importante et que notre pays consacre beaucoup d'attention à ce problème, tant au niveau de la police que de la Justice. En collaboration avec d'autres pays européens, la chaîne d'approvisionnement en matériel nautique est notamment interrompue.

La collaboration avec les partenaires européens passe par les groupes qui se focalisent sur deux phénomènes en particulier: "on Migrant Smuggling" et "on Human Trafficking" créés au sein d'Eurojust. Au cours de cette dernière année, de très nombreuses personnes ont été condamnées pour des faits de traite et de trafic des êtres humains. Les services de l'Inspection sociale seront également renforcés.

Afin d'améliorer l'accueil et l'accompagnement des victimes, le budget des trois centres, à savoir Payoke, Sūrya et PAG-ASA, sera sensiblement augmenté cette année et l'année prochaine. Le gouvernement ancrera également leur financement de manière structurelle.

Ces moyens supplémentaires sont justifiés, car même pour une organisation aguerrie telle que Payoke, il s'agit d'un dossier très

Die extra middelen zijn echt wel op hun plaats als u bekijkt met welke aantallen we nu worden geconfronteerd. Daarbij wil ik even stilstaan, want daarover zijn de meeste vragen gesteld door de Kamerleden Mertens, Fonck en Segers. De omvang van dit dossier is ongezien, ook voor Payoke, dat nochtans al decennialang ervaring heeft en al veel slachtoffers van mensenhandel heeft bijgestaan. De ongeziene omvang werd in de pers ook bevestigd door de Antwerpse arbeidsauditeur.

Het is belangrijk dat de opvang en begeleiding correct verlopen, maar het spreekt voor zich dat Payoke niet in staat was en is om binnen het bestaand kader in de nodige opvang en begeleiding te voorzien voor zoveel slachtoffers. Payoke heeft namelijk op jaarbasis 150 slachtoffers te begeleiden, terwijl er zich nu bijna evenveel slachtoffers aandienen op enkele weken. Payoke heeft maximale inspanningen geleverd, samen met de twee andere centra en ook met de andere diensten en overheden. In het bijzonder wil ik hierbij de inspanning van de stad Antwerpen vermelden om buiten dat normaal kader toch het nodige te doen, wat uiteraard voor Payoke niet houdbaar is, noch financieel, noch voor haar personeel, noch voor de medewerkers, zeker aangezien niet kan worden uitgesloten dat er nog slachtoffers zullen bijkomen.

Payoke heeft daarover al aan de alarmbel getrokken en er wordt daarover overlegd tussen Payoke, de stad Antwerpen, de Vlaamse regering en ook mijn kabinet. Ik heb daarover ook overlegd met mijn collega Crevits op 19 augustus. Mijnheer Segers, ik wacht inderdaad de beslissing van de Vlaamse regering af om extra hulp vrij te maken naar aanleiding van dit dossier. De heer Mertens noemt dat een steekspel, maar ik kan u zeggen dat het dat voor mij allerminst is. Het is een kwestie van samenwerking.

Het is noodzakelijk – de vragen van de heren Mertens en Segers zijn terecht – dat ik het belangrijk aspect van opvang en begeleiding, zoals wij dat zien, hier correct uitleg. Het is immers een feit dat we hier botsen op onze complexe staatsstructuur, wat een oplossing niet onmogelijk maakt, maar wel bemoeilijkt, al was het maar omdat niet altijd duidelijk blijkt wie nu precies voor wat bevoegd is. Ik geef mij er rekenschap van dat ik me met deze uitleg voor een stuk op het bevoegdheidsdomein van de deelstaten begeef.

Ten eerste, voor de bestrijding van de mensenhandel heeft ons land, conform haar staatsstructuur, gekozen voor een multidisciplinaire aanpak met transversale bevoegdheden tussen de federale overheid en de deelstaten. Dat werd bevestigd in 2014 met het koninklijk besluit van 21 juli 2014 betreffende de interdepartementale cel. Door dat koninklijk besluit werden de Gemeenschappen toegevoegd aan de cel, omdat de Gemeenschappen bevoegd zijn voor de vorming en de hulp aan personen, dat jeugdbijstand de opvang en de integratie van personen omvat. Die multidisciplinaire aanpak werd niet vertaald in duidelijke financieringsmechanismen. Die opmerking werd reeds herhaaldelijk geformuleerd door GRETA, een groep deskundigen inzake actie tegen mensenhandel in de schoot van de Raad van Europa. Dat wens ik hier in alle openheid te vermelden.

Een tweede element is het slachtofferstatuut. Dit statuut werd verankerd in de vreemdelingenwet van 1980 en het koninklijk besluit

vaste et difficile. Normalement, Payoke accompagne quelque 150 victimes par an. Or, ce sont autant de victimes qui se sont aujourd'hui présentées en quelques semaines seulement. Payoke et les deux autres organisations font le maximum, avec le soutien de la ville d'Anvers, mais la situation actuelle n'est pas tenable. C'est pourquoi Payoke, la ville d'Anvers, le gouvernement flamand et mon cabinet se sont concertés. J'attends la décision des autorités flamandes avant de décider de ce que nous ferons au niveau fédéral. Il n'est pas question de joute, mais de coopération. La répartition des compétences est complexe, ce qui rend la recherche d'une solution difficile mais pas impossible.

Je donnerai notre vision de l'accueil et de l'accompagnement, même si je suis conscient que, ce faisant, j'empiète en partie sur les domaines de compétence des entités fédérées.

Notre pays lutte contre la traite des êtres humains de manière multidisciplinaire, en faisant appel à des compétences transversales entre le fédéral et les entités fédérées. Par un arrêté royal de juillet 2014, les Communautés ont été ajoutées à la cellule interdépartementale afin de leur donner autorité en matière d'aide à la jeunesse ainsi que d'accueil et d'intégration des personnes. Aucun mécanisme de financement n'a été élaboré à cet effet, ce qui a également été soulevé à plusieurs reprises au Conseil de l'Europe par le Groupe d'experts sur la lutte contre la traite des êtres humains (GRETA).

Le statut de victime a été ancré dans la loi sur les étrangers de 1980 et l'arrêté royal de 1981 sur l'accès au territoire. Cette loi dispose que l'accueil et l'accompagnement doivent être réalisés par un centre agréé. Payoke, PAG-ASA et Sûrya ont obtenu cet

van 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied. De vreemdelingenwet bepaalt dat de opvang en begeleiding dient te gebeuren door een erkend centrum dat gespecialiseerd is in het onthaal van die slachtoffers. Bij koninklijk besluit van 18 april 2013 werden Payoke, PAG-ASA en Sürya erkend. De procedure houdende het slachtofferstatuut werd uitgewerkt in de omzendbrief van 23 december 2016. Ik zal die brief niet in extenso citeren. Hij staat in het *Belgisch Staatsblad* van 10 maart 2017.

Wat zijn de relevante elementen in die omzendbrief?

Ten eerste, wie zijn slachtoffers van mensenhandel?

Ten tweede, over de detectie van slachtoffers staat in de brief dat bij aanwijzing van omstandigheden van mensenhandel of mensensmokkel onder verzwarende omstandigheden de slachtoffers moeten worden doorverwezen naar een van de drie centra. Het slachtoffer moet niet onmiddellijk verklaringen afleggen om als slachtoffer te worden beschouwd. De vaststelling van aanwijzingen volstaat.

Ten derde, de begeleiding van het slachtoffer door een van de drie erkende centra omvat, indien nodig, residentiële opvang, psychosociale en medische hulp, administratieve begeleiding, juridische begeleiding en bijstand van een tolk.

Ten vierde, hoe verloopt de procedure? Het slachtoffer heeft gedurende de hele procedure recht op financiële bijstand die overeenstemt met een leefloon van het OCMW.

Over de residentiële opvang van slachtoffers van mensenhandel kan ik u meegeven dat de drie erkende centra volgens de omzendbrief beschikken over een opvanghuis op een discreet adres. Wat onder residentiële opvang dient te worden begrepen, is nergens verwoord. Op welke manier de residentiële opvang voor de specifieke doelgroep dient te worden gefinancierd, wordt ook nergens verwoord.

De Gemeenschappen zijn ingevolge de verschillende staatsvormingen en de bijzondere wet bevoegd voor de persoonsgebonden aangelegenheden, inzonderheid de bijstand aan personen. Bijstand aan personen omvat opvang en begeleiding van slachtoffers. Slachtofferzorg voor slachtoffers van een handeling of verzuim die strafbaar zijn gesteld door het Strafwetboek of bijzondere strafwetten behoort tevens tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Voor Vlaanderen werd op 7 april 1998 een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg. In dat samenwerkingsakkoord staat nergens iets vermeld over slachtoffers van mensenhandel. Er wordt uitsluitend verwezen naar de CAW's. Er wordt verwezen naar een opvangcentrum als autonoom centrum voor algemeen welzijnswerk, waarbinnen onmiddellijke residentiële opvang van slachtoffers mogelijk is. Betreffende de budgettaire implicaties wordt algemeen verwezen naar de bevoegdheidsverdeling, bepaald in de bijzondere wet.

De effectieve residentiële opvang van een slachtoffer wordt betaald

agrément en 2013. La circulaire du 23 décembre 2016 relative au statut des victimes est parue au *Moniteur belge* le 10 mars 2017. Elle définit ce qu'on entend par victime de la traite des êtres humains, prévoit que les victimes présumées doivent être dirigées vers l'un des centres agréés et qu'elles ont droit à un accueil résidentiel, à une aide psychosociale et médicale, à un accompagnement administratif et juridique et à l'assistance d'un interprète. La circulaire prévoit également que, durant toute la procédure, les victimes ont droit à une aide financière qui correspond au revenu d'intégration sociale octroyé par le CPAS.

Les trois centres d'accueil disposent d'une maison d'accueil dont l'adresse est tenue discrète. La circulaire ne précise pas ce qu'on entend par accueil résidentiel, ni les modes de financement de cet accueil. L'accueil et l'accompagnement des victimes sont incontestablement des compétences communautaires.

Pour la Flandre, un accord de coopération en matière d'assistance aux victimes a été conclu entre l'État fédéral et la Communauté flamande le 7 avril 1998. Les victimes de la traite des êtres humains ne sont pas mentionnées dans cet accord. En pratique, l'accueil est payé à l'aide du revenu d'intégration sociale ou de l'aide sociale que le CPAS accorde à la victime à partir du moment où celle-ci a obtenu ce statut par décision d'un magistrat.

PAG-ASA et Sürya ont leur propre centre d'accueil, reconnu et financé par les instances régionales et communales. Payoke, cependant, ne dispose pas de son propre centre d'accueil. Cette ONG travaille en collaboration avec Asmodee, le centre pour les victimes flamandes de la traite des êtres humains, qui a été repris par le centre d'aide social (CAW)

met het leefloon of de maatschappelijke hulp die door het OCMW aan het slachtoffer wordt toegekend vanaf de toekenning van een statuut door de magistraat.

De situatie is verschillend voor de drie erkende centra. PAG-ASA en Sürya beschikken over een eigen opvanghuis, dat erkend en gefinancierd wordt door de gewestelijke en stedelijke instanties. Payoke heeft niet zo'n eigen opvanghuis. Asmodee, het centrum voor Vlaamse slachtoffers van mensenhandel, is immers overgenomen door het CAW Antwerpen. Voor Payoke is de huidige afspraak dat er per slachtoffer dat in het opvanghuis verblijft een bedrag van het leefloon of de maatschappelijke hulp van het slachtoffer naar het CAW gaat. Indien er geen plaats is, wordt er eerst met PAG-ASA en Sürya naar een oplossing gezocht. Indien er dan nog geen plaats gevonden is, wordt het slachtoffer tijdelijk in een hotel of een ander pand ondergebracht. Ook die overnachting wordt in mindering gebracht van het leefloon of de maatschappelijke hulp. De totale opvangcapaciteit van de drie centra bedraagt op die manier 65 plaatsen.

De drie centra zijn zo georganiseerd dat ze bij het aantreffen van een of meerdere slachtoffers van mensenhandel of mensensmokkel de nodige residentiële opvang kunnen aanbieden of in een tijdelijke noodoplossing kunnen voorzien. Binnen een redelijk korte termijn worden de nodige administratieve formaliteiten vervuld opdat de slachtoffers verblijfsdocumenten kunnen verkrijgen, alsook financiële hulp van het OCMW met terugwerkende kracht. De residentiële opvang van het slachtoffer wordt betaald met de toegekende financiële hulp van het OCMW. De tenlasteneming van de kosten van dit verblijf als onderdeel van de toegekende financiële hulp wordt geregeld door de wet van 2 april 1965. Voor Antwerpen wordt 70 % ten laste genomen door de federale overheid en 30 % door het OCMW, dat zich op zijn beurt laat financieren door Vlaanderen of de stad.

Bij het aantreffen van grote groepen die als slachtoffer van mensenhandel of mensensmokkel worden erkend door de procureur worden de drie erkende centra geconfronteerd met de beperkte opvangcapaciteit van 65 plaatsen voor het hele land. In die gevallen zijn de uitdagingen des te groter: het vinden van voldoende opvang, het in staat brengen van een dossier bij de Dienst Vreemdelingenzaken om de nodige verblijfsdocumenten te vinden en het in orde brengen van het statuut opdat het recht op financiële hulp door het OCMW kan worden geregeld.

De vraag is nu wie precies de kosten van residentiële opvang moet dragen wanneer de opvangcentra over onvoldoende plaats blijken te beschikken. Het betreft hier een situatie waarin een grote groep slachtoffers is aangetroffen die onmiddellijk een veilig onderkomen moeten krijgen waarvoor het de drie centra aan de nodige capaciteit ontbreekt, en waarin daarenboven de kostprijs voor het veilige onderkomen de toegekende maatschappelijke hulp overstijgt.

Wij zijn hierover in overleg gegaan met Payoke, Vlaanderen en de Stad Antwerpen. De stad Antwerpen rekent alvast op de Vlaamse Gemeenschap voor het dragen van deze kost. Het klopt, collega Segers, dat Payoke daarbij de optie van een noodfonds naar voren heeft geschoven. Met een dergelijk noodfonds zou Payoke een

d'Anvers. Une partie du revenu d'intégration ou de l'aide sociale de chaque victime séjournant dans le centre d'accueil est reversée aux CAW. S'il n'y a plus de place, une solution est d'abord recherchée chez PAG-ASA ou Sürya. Si aucune solution n'est trouvée, la victime est logée temporairement dans un hôtel ou un autre bâtiment. Là aussi, une partie du revenu d'intégration ou de l'aide sociale perçu(e) par chaque victime fait l'objet d'une retenue. À eux trois, les centres peuvent offrir 65 places d'accueil.

Si plusieurs victimes sont trouvées, les trois centres peuvent offrir un accueil résidentiel ou une solution d'urgence. Ils veillent à ce que les formalités administratives nécessaires soient accomplies afin que les victimes puissent obtenir des documents de séjour et une aide financière du CPAS. La loi du 2 avril 1965 régleme la prise en charge des coûts de l'aide financière accordée. À Anvers, 70 % des coûts sont pris en charge par les autorités fédérales, et les 30 % restants par le CPAS, qui reçoit des fonds de la Flandre ou de la ville.

Lorsque des groupes importants sont reconnus par le procureur comme victimes de la traite des êtres humains ou du trafic d'êtres humains, la capacité d'accueil limitée des trois centres ne suffit pas. Dans ce cas, le défi majeur est de trouver suffisamment de places d'accueil, de mettre en ordre les dossiers auprès de l'OE et d'obtenir une aide financière du CPAS.

Des concertations sont en cours avec Payoke, la Flandre et la ville d'Anvers concernant la prise en charge des frais d'hébergement des victimes qui ne peuvent plus être logées dans les centres d'accueil. Payoke a mis en avant l'option d'un fonds d'urgence. La ministre flamande du Bien-être prépare un dossier à ce sujet,

crisissituatie als deze goed kunnen beheren en beheersen. Ik kan daar alvast over kwijt dat de Vlaamse minister van Welzijn een dossier daaromtrent voorbereidt ten behoeve van de Vlaamse regering, maar het is niet aan mij om dat te duiden. Ik ga er hoe dan vanuit dat de diverse overheden van ons land het nodige zullen doen om de werkzaamheden van Payoke te verzekeren. Payoke levert immers belangrijk werk en het is niet meer dan billijk voor de Payoke-medewerkers.

Vanuit mijn bevoegdheid kan ik alvast stellen dat ik niet alleen extra financiële steun toeken vanuit Justitie aan de drie centra, zoals daarnet toegelicht, maar aan de inspecteur van Financiën onlangs nog een dossier heb voorgelegd ter aanwerving van contractuele personeelsleden ten behoeve van Payoke. Die medewerkers zouden Payoke moeten versterken in deze crisissituatie, met name bij de ondersteuning van de slachtoffers in de zaak-Borealis. We gaan daarmee in op een vraag van de directeur van Payoke. Ik wil nog meegeven dat ik alvast gisteren een positief advies heb ontvangen van IF, zodat we snel verder kunnen met het dossier. We blijven dus kort op de bal spelen.

Zo kom ik tot mijn conclusie. Vanuit mijn bevoegdheid heb ik u ervan proberen te overtuigen dat ik anticipeer op de vragen van de collega's. We weten allemaal dat we het kwalijke fenomeen van mensenhandel en mensensmokkel niet zomaar kunnen uitroeien. Ik meen wel dat de politieke aandacht voor dit fenomeen een stuk groter moet zijn. We moeten proberen te voorkomen dat mensen slachtoffer worden of slachtoffer blijven. We moeten de criminele netwerken ontmaskeren, ontmantelen, vervolgen en zwaar bestraffen. Als mensen dan toch slachtoffer zijn geworden, moeten wij hen goed opvangen en begeleiden. Het is duidelijk dat dit de inzet van vele diensten en vele overheden vergt. Justitie is daar slechts één schakel in, maar zal haar verantwoordelijkheid opnemen. We sluiten ons dus volop aan bij het multidisciplinair model en blijven uiteraard ter beschikking voor overleg en samenwerking met de andere partners.

01.03 Sophie De Wit (N-VA): Dank u wel, heren ministers, voor uw toelichting. Ik zal geen open deuren intrappen. Ik veronderstel dat iedereen dezelfde verontwaardiging deelt en stelt dat het onaanvaardbaar is dat zulke zaken gebeuren en dat we er oplossingen voor moeten zoeken. Dat is de evidentie zelf. De verontwaardiging deel ik dus en ik zal mijn spreektijd er niet aan besteden want ze staat niet ter discussie. Het staat ook niet ter discussie dat dit enkel in Antwerpen zou gebeuren, het gebeurt wellicht in elke stad en ook niet alleen in België. Het is – zoals u zei, mijnheer de minister – een internationaal en zelfs mondiaal probleem.

Het blijft wel belangrijk vandaag om dan ook adequaat te handelen. Een aantal pijnpunten die we in de praktijk vaststellen, werd aangekaart door de ministers zelf en daar zal nu een oplossing voor moeten worden gezocht. We zullen de oplossing vandaag in deze commissie niet vinden, maar er moet wel aan gewerkt worden. U merkte terecht op, mijnheer de minister, dat bevoegdheden, taken en middelen allemaal een beetje verdeeld zitten en iedereen naar iedereen kijkt: wie zal nu wat doen? Het is te hopen dat men daar inderdaad op een goede manier uit komt. Het bevestigt nogmaals dat meer homogene bevoegdheidspakketten toch wel zinvol zijn en dat al die rekkertjes, waardoor iedereen een beetje maar niemand helemaal

mais il ne m'appartient pas de l'évoquer ici.

Dans le cadre de mes compétences, j'accorderai aux trois centres un soutien financier supplémentaire. Par ailleurs, j'ai reçu hier un avis positif de l'inspecteur des Finances pour le recrutement de contractuels supplémentaires qui pourraient aider Payoke à secourir les victimes de l'affaire Borealis.

Je conclurai en disant que nous devons accorder beaucoup plus d'attention aux phénomènes préjudiciables de la traite et du trafic des êtres humains. Nous devons tenter d'agir sur la prévention des victimes et nous devons démasquer, démanteler, poursuivre et punir les réseaux criminels. Les victimes doivent bénéficier d'un accueil et d'un accompagnement de qualité. La justice n'est qu'un des maillons d'une chaîne complexe mais, en coopération avec d'autres services et autorités, elle assumera ses responsabilités.

01.03 Sophie De Wit (N-VA): Il s'agit en fait d'un problème mondial. Les deux ministres ont évoqué un certain nombre de difficultés. Les compétences, les tâches et les moyens sont quelque peu dispersés et chacun rejette la responsabilité sur l'autre. Une fois encore, il apparaît que des paquets de compétences plus homogènes auraient toute leur raison d'être.

Les services de la ville ont fourni un premier accueil d'urgence, mais à long terme, il faudra bien entendu prévoir davantage. Qui doit faire quoi à présent?

Le Point de contact pour une concurrence loyale a été mis en place juste à temps, mais

bevoegd is, eigenlijk niet de oplossing zijn.

De stad heeft al voor de eerste noodopvang gezorgd, maar op lange termijn zal er natuurlijk meer nodig zijn. Wat voor mij een heel moeilijk verhaal blijft, mijnheer de minister, is wie nu wat moet doen. Aan de ene kant heeft men welzijn en de CAW's, terwijl men aan de andere kant het statuut, de OCMW's en de federale verplichtingen heeft. Dat is problematisch. We zien dat niet alleen in dit dossier, maar ook in andere dossiers, waar het er vaak op neerkomt dat lokale besturen heel veel gaten moeten dichten terwijl dat voor hen geen evidentie is.

Uw meldpunt kwam er net op tijd en dat is een goede zaak, maar ik vraag me af hoe een Filipijn, die hier recent is komen werken, op de hoogte is van dat meldpunt. Beschikt die man überhaupt over internet? We moeten dus nog bekijken hoe we mensen ernaartoe kunnen begeleiden, zodat het meldpunt de rol kan spelen die het zou moeten spelen.

Payoke en ook andere centra spelen een heel belangrijke rol. Het is dus goed dat u voor extra budget gezorgd hebt, maar zij geven aan dat ze ondanks dat budget nog altijd boven hun limiet zitten en dat ze, als er geen oplossing of extra budget komt, tegen het einde van dit jaar de boeken dreigen te moeten neerleggen. Dat is dus een serieuze alarmbel waar we een oplossing voor moeten zoeken.

U zei daarnet, mijnheer de minister, dat u aangeboden hebt om daar ook mensen in te zetten om bijkomend te ondersteunen. Ik vind dat een goede zaak, maar weet u al hoeveel en op welke termijn? De slachtoffers dienen zich immers vandaag aan. Er is persaandacht voor deze zaak en er is ook politieke aandacht hier vandaag. Dit zal waarschijnlijk meer resultaat hebben dan het meldpunt, omdat men inderdaad weet dat men daar nu terecht kan als er een probleem is. Er zullen zich dus alleen maar meer slachtoffers aandienen.

Mijn vraag is dus in eerste instantie: hoeveel mensen zullen er nog bij komen, en wanneer? Ik weet dat u al een serieuze inspanning hebt gedaan om extra budget te zoeken voor Payoke. Dat is net voor het reces goedgekeurd. Maar zelfs met dat extra budget zullen zij niet toekomen. Ook daar staan we voor een moeilijke herfst en winter.

Wat de opvang van de slachtoffers betreft, heeft de stad, zoals ik al zei, een eerste groep kunnen opvangen. Toch kan een heel aantal slachtoffers nog nergens terecht. Hebt u daar vandaag al zicht op, of moet dat nog blijken uit het overleg met andere instanties en bestuursniveaus? Komt er bijkomende huisvesting? Wanneer? Hebben de slachtoffers, indien zij dat willen, de mogelijkheid om terug te keren naar hun land van herkomst? Wie zal hen daarbij helpen? Het lijkt mij vandaag cruciaal dat ze ook administratief ondersteund en begeleid worden. Daarvoor zal die extra man- of vrouwkracht nodig zijn.

Mijnheer de minister, in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel, waar u ook al te gast was, zijn wij alles in kaart aan het brengen. We hebben al veel lange hoorzittingen achter de rug. U zegt nu dat u voor extra speurders wilt zorgen. Wel, dat zal ook nodig zijn. Laten we eerlijk zijn, tot op vandaag zijn mensenhandel en mensensmokkel geen echte prioriteit geweest om mensen en middelen in te zetten. Neem alleen al het feit – en dat blijkt ook uit de

comment un travailleur des Philippines, par exemple, peut-il savoir qu'une telle solution existe? Comment peut-il être orienté vers ce point de contact? Malgré un budget supplémentaire, Payoke et d'autres centres ont déjà dépassé leurs limites aujourd'hui. Sans solution, ils risquent même de devoir déposer le bilan d'ici la fin de l'année. Combien d'autres victimes se manifesteront-elles encore, et quand?

Même si la ville a déjà pu accueillir un premier groupe de victimes, nombreuses sont celles qui n'ont nulle part où aller pour le moment. Quand y aura-t-il des hébergements supplémentaires? Les victimes ont-elles la possibilité de retourner dans leur pays d'origine si elles le souhaitent? Le besoin d'accompagnement et de soutien administratif est évident.

La commission spéciale Traite et Trafic des êtres humains est en train de cartographier le phénomène. Le ministre est disposé à fournir des enquêteurs supplémentaires, mais le trafic et la traite d'êtres humains n'ont pas, jusqu'ici, été une réelle priorité en ce qui concerne la mobilisation de moyens financiers et humains. Ainsi, la PJF bruxelloise ne dispose à cet effet que de 53 % des effectifs requis. Le renforcement annoncé ne peut être un emplâtre sur une jambe de bois. À partir de quand les renforts pourront-ils être mobilisés? Combien de magistrats peuvent-ils s'occuper de ces dossiers aujourd'hui? Possèdent-ils des connaissances et un appui suffisants pour mener les dossiers à bien?

De très nombreuses victimes supplémentaires se présentent. Les moyens sont rares et pour pouvoir aider réellement les vraies victimes, nous devons veiller à ce qu'il ne puisse y avoir d'abus.

Il s'agit à présent d'agir très

hoorzittingen die we hebben gehouden – dat bij de FGP in Brussel de afdeling die de strijd tegen mensenhandel moet voeren, uiteindelijk maar over 53 % van de benodigde personeelsbezetting beschikt. Het is heel goed dat u zegt dat er 40 personeelsleden bij komen, maar alleen al in Brussel is maar de helft voorradig. Op andere plaatsen zullen er dus ook mensen nodig zijn. Ik ben ongerust. Elk extra paar handen en elk extra stel hersenen dat erbij komt, is een goede zaak, maar het mag geen druppel op een hete plaat zijn, mijnheer de minister. Daarom stel ik uiteraard vragen over wat u hebt aangekondigd en beloofd. Wanneer zal de versterking er komen? Wanneer is die inzetbaar, en niet alleen wat de speurders betreft? Opsporing en onderzoek is immers één zaak, vervolgen en berechten is een andere. Kunt u zeggen hoeveel magistraten zich vandaag kunnen bezighouden met die dossiers? Hebben zij voldoende kennis en ondersteuning om een en ander tot een goed einde te brengen?

De vraag over het meldpunt en in hoeverre slachtoffers daar kennis van hebben, heb ik daarnet al gesteld. Daarbij vraag ik me nog iets af, mijnheer de minister. U zegt zelf dat er zich heel veel bijkomende slachtoffers aandienen. Het is goed dat die kwestie wordt blootgelegd en in kaart gebracht. Ook goed is dat het statuut nog onderzocht wordt. De middelen zijn nu eenmaal schaars, dus om de echte slachtoffers goed te kunnen helpen, moeten we er ook voor zorgen dat er geen misbruik van wordt gemaakt. Ons land is geneigd mensen te helpen. Wij moeten er wel over waken dat de geboden steun naar de echte slachtoffers van mensenhandel gaat. Wanneer immers voor huisvesting en een statuut wordt gezorgd, ziet men dit soms als een opportuniteit en maakt men uiteindelijk misbruik van het ongeluk en de miserie van anderen om zelf iets te bekomen. Daar moet men over waken en dus het nodige personeel inzetten.

Samengevat moet er op korte termijn heel snel worden gehandeld en, in plaats van dat iedereen naar iedereen kijkt, moet er worden gecoördineerd en moeten er middelen en mensen zijn. Dat moet in kaart worden gebracht en achteraf zien we wel wie welk budget op zich moet nemen. Op langere termijn moeten we veel gefundeerder durven nadenken over hoe we met zulke drama's omgaan en hoe we ze kunnen vermijden, zoals u zegt. Daar is een taak weggelegd voor de bijzondere commissie. Het is een gemiste kans dat de voorzitter daarvan vandaag niet aanwezig is. Binnenkort hervatten we de werkzaamheden en ik neem aan dat we hier een bijkomende kluif aan zullen hebben. Wat we op lange termijn zullen doen, is vandaag evenwel niet van tel. Voor alle vragen, antwoorden en oplossingen die op korte termijn nodig zijn, kijken we naar u, heren ministers, kijkt men in Vlaanderen naar Vlaanderen en in de stad naar de stad en naar de lokale besturen. Alle hensen aan dek en samenwerking zijn nu nodig.

01.04 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik zal snel gaan, want er werd ons een heel uitdagend tijds kader voorgesteld.

Mijnheer de minister van Werk, detachering is een centraal element. Waar het eerder bedoeld was als uitzondering, is het nu in een aantal sectoren in Europa en in dit land veeleer regel geworden. Er is zelfs een hele detacheringsindustrie ontstaan. Waar vroeger een Pool werd gedetacheerd naar België, kan dat vandaag even goed een Bengaal zijn. Dit betekent ook vrij makkelijke inkomsten voor de tussenlanden in de EU die hun medewerkers detacheren naar ons land. Dan kan

rapidement. L'absence, aujourd'hui, du président de la commission spéciale constitue en quelque sorte une occasion manquée.

01.04 Björn Anseeuw (N-VA): Autrefois, le détachement était une exception, mais aujourd'hui, il est devenu la règle dans un certain nombre de secteurs économiques. Et à la place des Polonais, par exemple, les Bengalis ont tout autant de chances d'être détachés dans notre pays. Pour les États membres de l'UE qui détachent

men zich afvragen in welke mate de samenwerking met de inspectiediensten in die landen en de controles daar performant zijn.

In dit specifieke geval gaat het om een Italiaans-Franse samenwerking waarbij de rekrutering door een Portugees bedrijf zou zijn uitgevoerd. Er is sprake van 174 werknemers die slachtoffer zijn. Vandaar is mijn eerste vraag met welke buitenlandse inspectiediensten in dit dossier wordt samengewerkt.

Derdelanders die in een onderneming werken in een andere EU-lidstaat en daar verblijven, kunnen, onder bepaalde voorwaarden, worden vrijgesteld van een gecombineerde vergunning of een arbeidskaart. Is dit ook hier het geval voor een aantal van deze werknemers?

Welke lessen trekt u uit deze case, zeker ten aanzien van uw Europese collega's van Werk, als het gaat om detachering en de regels daarrond en vooral de grote, zwarte gaten in die detachering die oneigenlijk gebruik en zelfs misbruik mogelijk maken.

des collaborateurs en Belgique, le système peut également être une source de revenus. Par conséquent, on peut se demander si les inspections dans ces pays sont suffisamment efficaces.

Dans ce cas, il s'agit d'une coopération italo-française, où une société portugaise aurait été chargée du recrutement. Quels sont les services d'inspection étrangers qui coopèrent dans ce dossier?

Les ressortissants de pays tiers qui travaillent et résident dans un autre État membre de l'UE peuvent, sous certaines conditions, être dispensés de permis unique ou de permis de travail. Ce cas de figure s'est-il également présenté dans ce dossier?

Quelles leçons le ministre du Travail tire-t-il de cette affaire, qui prouve qu'il est facile de détourner, voire d'abuser des règles actuelles en matière de détachement?

01.05 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Dames voorzitters, geachte ministers, beste collega's, de problematiek is geschetst. Het gaat om ontzettend veel slachtoffers: 144 personen, van wie 138 al officieel het statuut van slachtoffer van mensenhandel hebben gekregen. Ik wil alle lof uitspreken ten aanzien van de sociale inspectiediensten, het arbeidsauditoraat en de centra voor slachtoffers van mensenhandel die zich over die zaak hebben gebogen.

Zoals de collega's al hebben gezegd, in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel buigen wij ons over die problematiek. We hebben al verschillende hoorzittingen gehouden waarbij de problematiek van de aanpak van mensenhandel in ons land werd aangekaart door verschillende sprekers. Van de sociale inspectiediensten is bekend dat zij te weinig middelen en mensen hebben om controles uit te voeren. Het kluwen van verschillende inspectiediensten maakt het daarnaast moeilijk te weten wie juist bevoegd is voor die controles.

Minister Dermagne, ik heb u horen zeggen dat de sociale inspectiediensten versterkt zullen worden met gespecialiseerde inspecteurs, wat naar mijn mening zeer nodig is.

Mijnheer de minister van Justitie, u verwijst naar het meldpunt voor slachtoffers van mensenhandel. Tegelijk zegt u dat wij vandaag wellicht slechts het topje van de ijsberg zien. Wij moeten echt klaar staan om slachtoffers bij te staan en te helpen. Eenmaal het meldpunt meer bekendheid krijgt, waardoor meer slachtoffers zich zullen

01.05 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Les services d'inspection sociale n'ont pas suffisamment de moyens ni d'effectifs pour procéder correctement à ces contrôles. Par ailleurs, en raison de l'enchevêtrement des services d'inspection, il n'est pas facile de déterminer quels services sont exactement compétents pour effectuer ces contrôles. Le renforcement annoncé par des inspecteurs spécialisés s'avère donc urgent.

Nous devons également être prêts à aider les victimes. Une fois que le Point de contact pour une concurrence loyale gagnera en notoriété, les centres d'aide aux victimes de la traite des êtres humains devront disposer des moyens nécessaires pour accueillir ces victimes. L'augmentation structurelle de 318 000 euros par centre prévue par le département de la Justice et

aandienen, moeten de centra voor slachtoffers van mensenhandel de nodige middelen hebben en financiering krijgen. De heer Vanhoutte van Payoke heeft daarover in de media aan de alarmbel getrokken. Voor de opvang van slachtoffers moeten er voldoende middelen beschikbaar zijn.

Mijnheer de minister van Justitie, u zegt dat u de bijdragen vanuit Justitie voor de drie centra structureel verhoogd hebt, met 318.000 euro per centrum. Dat is erg nodig om administratieve en juridische ondersteuning te geven aan slachtoffers. Volgens wat ik heb gelezen, bedragen de kosten enkel en alleen voor de opvang van die slachtoffers al zowat 300.000 euro. De bevoegdheid ter zake behoort de Vlaamse Gemeenschap toe. Ik ondersteun daarom de oproep opdat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid neemt om in de nodige middelen te voorzien voor de opvang van slachtoffers.

Minister Van Quickenborne, de zaak-Borealis toont aan dat mensenhandel wijdverspreid is. U hebt ook verwezen naar het lopend strafonderzoek bij het arbeidsauditoraat van Antwerpen. De tenlastelegging betreft niet alleen mensenhandel, maar ook ontduiking van RSZ-bijdragen en vorming van een criminele organisatie. U zegt dat er een strafzaak loopt ten aanzien van verschillende rechtspersonen en natuurlijke personen, maar het is mij niet helemaal duidelijk of er ook een strafonderzoek loopt naar Borealis zelf, naar het bedrijf dat de opdrachtgever is van de werf. Daar doet zich namelijk het groot probleem voor.

Borealis is een multinational die honderden miljoenen euro's winst per jaar maakt. Blijkbaar was dat bedrijf in mei al op de hoogte, of er waren toen al signalen van mistoestanden en sociale wantoestanden op de werf. Blijkbaar was het bedrijf toen meer bezig met de tijdige oplevering van die bouw dan met het welzijn en het lot van de arbeiders op die werf.

Ik vraag me af of hier sprake is van schuldig verzuim en of er een strafklacht is ten aanzien van Borealis? Ik begrijp dat het onderzoek lopende is en dat geheimhouding van het onderzoek geboden is, maar vraag me toch af of hierop antwoord kan worden gegeven.

In het algemeen rijst de vraag naar de aansprakelijkheid van bedrijven die werken met een systeem van onderaanneming, en naar de hele keten van onderaanneming, een fenomeen dat we vaststellen in diverse sectoren. Ook in de postsector kwamen wantoestanden aan het licht. Het is dus echt nodig dat de regering daar eindelijk paal en perk aan stelt en dat bedrijven zich niet langer kunnen verschuilen achter de verantwoordelijkheid van onderaannemers, want dit bestendigt het risico op misbruik.

Ook het Europese systeem van detachering dient in vraag te worden gesteld. Dient het nog het oorspronkelijke beoogde doel? Ik las dat Eddy Van Herreweghe, directeur sociale dumping en fraudenetwerken bij de inspectie van de RSZ waarschuwt: "We zien ook een businessmodel van inschrijven van werkkrachten in het goedkoopste land, ook al is er geen directe link met die lidstaat, om stevig te verdienen door de socialezekerheidsregels te ontwijken. De vraag is ook of de arbeids- en loonvoorwaarden van het land van tewerkstelling altijd gevolgd worden. Het systeem draait er vaak op uit

destinée à fournir une assistance administrative et juridique aux victimes est urgente car leur seul accueil coûte déjà environ 300 000 euros et est une compétence flamande. C'est la raison pour laquelle j'appelle les autorités flamandes à prendre leurs responsabilités à cet égard.

L'affaire Borealis montre une fois de plus que la traite des êtres humains est un phénomène très répandu. Un point n'est pas tout à fait clair pour moi: la société Borealis fait-elle également l'objet d'une enquête pénale en tant que société donneuse d'ordre du chantier? Il s'agit d'une multinationale qui engrange des bénéfices à hauteur de centaines de millions d'euros par an. Il semble qu'en mai, l'entreprise était déjà au courant des abus commis sur le chantier, mais considérait que l'achèvement de la construction dans les délais était plus important. Ne s'agit-il pas d'une négligence coupable?

En général, des questions ayant trait à la responsabilité des entreprises qui ont recours à des sous-traitants se posent mais au fond, des questions se posent à propos de toute la chaîne de sous-traitance. Les entreprises ne devraient plus pouvoir se cacher derrière la responsabilité des sous-traitants, car cela perpétue le risque d'abus.

Le système européen de détachement sert-il encore son objectif initial? M. Van Herreweghe, directeur dumping social et réseaux frauduleux de l'inspection du service de sécurité sociale ONSS, met en garde contre le modèle commercial des entreprises qui soumissionnent systématiquement dans le pays le moins cher. La question est alors de savoir si les conditions de travail et de salaire du pays d'emploi sont toujours respectées.

Notre système de permis unique

dat door fraude zowel het land van tewerkstelling als het land van uitzending er bekaaid van afkomt." Ik vind dus dat ook op Europees niveau coördinatie en bijsturing nodig zijn.

Dat brengt me terug tot ons eigen land en ons eigen systeem van de gecombineerde vergunning waarbij buitenlandse arbeiders, werkkrachten kwetsbaar zijn voor uitbuiting. Fair Work Belgium heeft daar interessant werk rond geleverd en interessante aanbevelingen rond gedaan. Het systeem van gecombineerde vergunningen zoals dat momenteel bestaat, zorgt ervoor dat de werknemer te afhankelijk is van één werkgever, niet alleen voor het loon, maar ook voor huisvesting en de verblijfsvergunning. Misschien moeten we ons daar ook eens over beraden, samen met de Gemeenschappen. Finland en Canada kennen bijvoorbeeld een systeem dat als er een klacht is ingediend tegen één werkgever, er een verblijfsrecht kan worden toegekend van één jaar. In België of Vlaanderen is dat slechts 90 dagen, terwijl men in andere landen langer de tijd krijgt om een andere werkgever te zoeken en dus niet zo afhankelijk is van één werkgever voor de verblijfsvergunning. Wij moeten zorgen voor een beter evenwicht in de afhankelijkheidsrelatie en in die bestaande scheve machtsverhouding.

Mevrouw De Wit heeft ook verwezen naar het feit dat het bovendien belangrijk is dat buitenlandse werknemers beter worden geïnformeerd over hun rechten. Daartoe is samenwerking en overleg nodig met de deelstaten.

Mevrouw De Wit, u weet immers ook dat het een bevoegdheid is van de Gemeenschappen en de Vlaamse overheid om buitenlandse werkkrachten te informeren over hun rechten. Het is goed dat daarbij niet enkel wordt gekeken naar het federale niveau, maar dat ook de Vlaamse overheid ter zake haar verantwoordelijkheid neemt.

Mijnheer de minister van Justitie, u hebt inzake die discussie verwezen naar de complexe staatsstructuur. Wij hebben een systeem met multidisciplinaire aanpak en transversale bevoegdheden. Dat klinkt misschien goed in theorie, maar in de praktijk merken wij toch te vaak dat overheidsniveaus naar elkaar verwijzen en dat niemand zich nog bevoegd voelt. Ik hoop dus dat wij in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel daaruit conclusies kunnen trekken, zodat wij de slachtoffers beter kunnen helpen en de centra voor mensenhandel beter kunnen worden omkaderd, meer rechtszekerheid kunnen krijgen en beter weten wie bevoegd en verantwoordelijk is.

Collega's, tot slot wil ik ook nog even verwijzen naar het volgende. Het lijkt misschien niet meteen gelinkt aan de huidige case, maar wij kampen in ons land vandaag ook met een opvangcrisis waarbij mensen die asiel willen aanvragen in ons land, al maandenlang op straat staan en niet de nodige opvang kunnen krijgen. Wij weten dat die mensen erg kwetsbaar zijn. Zij hebben geen dak boven hun hoofd en hebben geen bestaansinkomen of middelen. Zij zijn erg kwetsbaar voor mensenhandel.

Ook op dat vlak doe ik een oproep. Wij moeten uiteraard de slachtoffers helpen, maar wij moeten er vooral voor zorgen dat onze wetgeving en ons beleid voorkomen dat mensen slachtoffer worden van mensenhandel. Dat is ook een heel belangrijke opdracht.

fragilise les travailleurs étrangers et les expose à l'exploitation. Fair Work Belgium a déjà formulé des recommandations intéressantes à cet égard. Dans le système existant, les travailleurs sont trop dépendants d'un seul employeur pour ce qui est de leur salaire, de leur logement et de leur titre de séjour. Nous devrions peut-être réfléchir à cet aspect du problème. Dans certains pays, comme la Finlande et le Canada, en cas de plainte contre un employeur précis, un droit de séjour d'un an peut être octroyé pour trouver une solution de remplacement. Chez nous, il ne s'agit que de 90 jours.

Mme De Wit a souligné la nécessité de mieux informer les travailleurs étrangers de leurs droits. Ceci implique une coopération avec les entités fédérées. Le ministre de la Justice a évoqué la complexité de notre structure institutionnelle et, dans la pratique, il est trop fréquent que les niveaux de pouvoir se renvoient mutuellement la balle. J'espère que nous tirerons les conclusions nécessaires, au sein de la commission spéciale Traite et Trafic des êtres humains, en vue d'un encadrement plus efficace des centres spécialisés en la matière, d'une plus grande sécurité juridique et d'une meilleure identification des compétences. Nous devons évidemment aider les victimes, mais nous devons aussi et surtout faire en sorte que notre législation et notre politique combattent efficacement la traite d'êtres humains, entre autres parce que les demandeurs d'asile y sont particulièrement exposés dans notre pays.

01.06 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre Dermagne, ma question est similaire à celles qui ont déjà été posées. Vous avez évoqué le renforcement de l'Inspection sociale, mais dans quels délais, quelles sont les prévisions?

Vous avez dit vouloir revoir les profils. J'aimerais en savoir davantage et surtout savoir si c'est suffisant. En effet, il n'y avait, cet été, dans la Région bruxelloise pas plus d'un ou deux inspecteurs actifs sur l'ensemble d'une région telle que celle-la (si l'on compte les congés, les congés maladie, etc.)! Il me semble qu'un effort supplémentaire devrait être fait et j'aimerais pouvoir recueillir votre avis sur la question.

De même pour la question à propos de laquelle M. Van Quickenborne disait, je pense, que l'on ne peut pas dire que c'est propice à une Région. Je le rejoins à ce sujet. En revanche, cela peut parfois être propice à un espace, à un sentiment d'impunité au sein d'un État, et visiblement le nôtre.

Vous ayant entendu parler de sensibilisation, y aurait-il moins de contacts et de sanctions à l'adresse des entreprises donneuses d'ordres? Quid dès lors de leur responsabilité solidaire? Au sein de cet État, en Belgique, on ne peut plus imaginer une seule seconde que d'un point de vue humain, éthique et juridique, une entreprise ait la possibilité sous son ordre de faire appel à ce genre de pratiques.

Avez-vous eu des contacts concrets et clairs avec la Fédération des entreprises de Belgique (FEB)? Qu'en dit-elle? Qu'en est-il des futures sanctions et de leur révision?

Marie-Colline Leroy, présidente: J'excuse déjà l'ensemble des collègues auprès des interprètes, car l'exercice est un peu complexe aujourd'hui.

01.07 Sophie Thémont (PS): Madame la présidente, permettez-moi de remercier, tout d'abord, les deux ministres présents ici pour leur présentation.

Il est vrai que cette affaire fait froid dans le dos. En effet, il est ici question de 174 victimes de traite sur un seul chantier, ce qui est énorme. On sait aussi qu'il ne s'agit que de la pointe de l'iceberg. En effet, on se trouve face à un phénomène majeur qui touche notamment le secteur de la construction.

Sans surprise, les entreprises se renvoient la patate chaude, les unes accusant les autres. Mais la presse a également évoqué le fait que Borealis semblait être au courant des abus dont question.

Comme vous l'avez dit, vous ne souhaitez pas commenter cette affaire en cours, ce qui est tout à fait normal. Mais j'aurais souhaité savoir si Myria ou Payoke s'étaient portés partie civile. Y a-t-il eu des saisies en vue notamment de la constitution d'un fonds pour l'indemnisation des victimes qui sont nombreuses puisque – je le rappelle – il est question de 174 victimes? En effet, la question de l'indemnisation va se poser. Ce sujet a, d'ailleurs, déjà été abordé à plusieurs reprises durant les auditions de la commission spéciale dédiée au trafic et à la traite des êtres humains.

01.06 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Binnen welke termijn zult u de Sociale Inspectie versterken? Hoe wilt u de profielen herzien?

Hoe staat het met de hoofdelijke aansprakelijkheid van de opdrachtgevende bedrijven? Hoe kan men ervoor zorgen dat zulke praktijken in Belgische bedrijven voorgoed tot het verleden behoren? Hebt u een en ander met het VBO besproken? Wat is het standpunt van die organisatie? Wat kunt u zeggen over eventuele sancties in de toekomst en over de herziening ervan?

01.07 Sophie Thémont (PS): Er is hier sprake van 174 slachtoffers op één enkele werkplaats: dat is erg veel, ook al is het nog maar het topje van de ijsberg. We hebben te maken met een belangrijk fenomeen dat de bouwsector teistert. Zoals verwacht spelen de bedrijven elkaar de zwartepiet toe, terwijl de pers beweert dat Borealis op de hoogte was van de misbruiken. U wilt geen commentaar leveren op een lopende zaak maar hebben Myria of Payoke zich burgerlijke partij gesteld? Vonden er inbeslagnames plaats met het oog gericht op de aanleg van een fonds om de slachtoffers te vergoeden? Tijdens de hoorzittingen van de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel werd die vergoeding al ter sprake

Trop souvent, avant que la justice ne se prononce, les exploitants ont eu le temps et le loisir de mettre à l'abri l'argent qui pourrait servir à indemniser les victimes. La création d'un fonds d'indemnisation similaire à celui qui existe aux Pays-Bas serait donc une bonne chose. Cette possibilité a, d'ailleurs, déjà été évoquée lors d'une session. Il s'agirait en l'occurrence d'un fonds qui pourrait fonctionner suivant le même principe que le SECAL. Les indemnités seraient donc versées aux victimes avant que l'État ne se charge de récupérer les montants avancés.

Durant ces auditions, il a souvent été question du manque de moyens humains. Outre le fait que ce manque de moyens limite les capacités de détection et d'enquête, cela entraîne aussi des conséquences directes en termes de moyens financiers tant pour ce qui concerne l'indemnisation des victimes que pour ce qui concerne le financement des enquêtes.

Du reste, une magistrate nous a fort bien illustré ce lien lors d'une enquête relative à un mortel accident de travail. Grâce à la bonne volonté de tous les acteurs mobilisés, qui se sont déplacés en dehors de leurs heures de service, ou malgré la surcharge...

Marie-Colline Leroy, présidente: Chers collègues, s'il vous plaît! Nous avons du mal à nous entendre.

01.08 Sophie Thémont (PS): Le soir même, elle a pu solliciter une caution de 500 000 euros auprès de l'entreprise impliquée. Donc, lorsque des services peuvent immédiatement constater les premiers éléments de fraude, cela peut rapporter beaucoup d'argent. A contrario, réduire les capacités d'enquête en fait perdre énormément.

Cette affaire permet d'évoquer certaines failles ainsi que des problèmes structurels en ce qui concerne l'exploitation par le travail, notamment sur le plan budgétaire – thème qui figure également à l'ordre du jour de la rentrée - ainsi qu'en matière d'inspection sociale. Messieurs les ministres, envisagez-vous des pistes en fonction de vos compétences respectives?

L'accord de gouvernement prévoyait déjà le recrutement d'inspecteurs sociaux. Monsieur Dermagne, vous avez confirmé tout à l'heure que vous alliez renforcer les ressources humaines. J'aurais aimé connaître le nombre d'inspecteurs sociaux engagés au cours de l'année. Comment leurs services seront-ils consolidés?

Ensuite, j'interviendrai au conditionnel, car j'ai entendu quelque chose de préoccupant lors d'une audition. Le ministre de tutelle aurait récemment refusé de verser les primes de garde aux auditeurs du travail. Comment est-ce possible au regard de la précarisation croissante du travail, ainsi que du manque de moyens pourtant nécessaires à la lutte contre la traite des êtres humains? Au demeurant, l'affaire PostNL, parmi d'autres, a démontré que la vigilance doit être particulièrement accrue sur le plan de l'exploitation du travail. À cette fin, des moyens importants sont indispensables.

Ce dossier renvoie aussi directement au problème du dumping social et à la responsabilité de tous les acteurs. Les abus sont en effet souvent commis au vu et au su de tout le monde. Il suffit ainsi de

gebracht.

Vooraleer het gerecht een uitspraak kan doen, hebben de uitbuiters al te vaak de tijd om het geld dat voor de vergoeding van de slachtoffers zou kunnen dienen in veiligheid te brengen. Tijdens de hoorzittingen werd de oprichting van een vergoedingsfonds naar Nederlands voorbeeld en volgens hetzelfde beginsel als de DAVO reeds aangekaart. De slachtoffers zouden worden vergoed voordat de Staat de voorgeschoten bedragen zou recupereren. Het eveneens besproken tekort aan middelen beknot de opsporings- en onderzoekscapaciteit en heeft ook een rechtstreekse impact op de financiële middelen die voor de vergoeding van de slachtoffers en de financiering van de onderzoeken bestemd zijn.

01.08 Sophie Thémont (PS): In het kader van een onderzoek naar een dodelijk arbeidsongeval heeft een magistrate, dankzij de inzet van alle betrokkenen, dezelfde avond nog een borgsom van 500.000 euro bij het bedrijf gevraagd, dus nog de dag zelf waarop de feiten zich hebben voorgedaan. De onmiddellijke vaststelling van fraude kan dus veel geld opbrengen.

Deze zaak brengt structurele problemen aan het licht, budgettaire problemen en problemen bij de sociale inspectie. Heren ministers, ziet u mogelijke oplossingen? Het regeerakkoord voorziet in de aanwerving van sociaal inspecteurs. Hoeveel werden er dit jaar in dienst genomen? Hoe zullen de diensten geconsolideerd worden?

De voogdijminister zou onlangs geweigerd hebben een wachttoelage toe te kennen aan de arbeidsauditeurs. Dat is onbegrijpelijk, gezien de toename van het aantal laagbetaalde en flexibele banen en het gebrek aan

constater les prix tellement bas proposés par certaines entreprises pour s'apercevoir que des abus sont évidemment commis. Je me réjouis d'entendre ici qu'il faut responsabiliser la chaîne des acteurs. Vous l'avez indiqué, monsieur Dermagne, vous comptez travailler au renforcement de la responsabilité solidaire, notamment en matière de paiement des salaires. En temps opportun, je ne manquerai pas de revenir sur le sujet.

middelen voor de bestrijding van mensenhandel. De zaak PostNL heeft nochtans aangetoond dat verhoogde waakzaamheid geboden is.

In dit dossier blijkt dat alle actoren verantwoordelijkheid dragen. Misbruik komt vaak open en bloot voor: de lage prijzen die sommige bedrijven hanteren zijn in dat opzicht een teken aan de wand. Het verheugt me dat minister Dermagne de hoofdelijke aansprakelijkheid, met name op het stuk van de uitbetaling van de lonen, wil versterken.

01.09 Katleen Bury (VB): Mevrouw de voorzitter, de zaken werden goed geschetst door de minister en door enkele leden. In mei werd door een voormalig arbeidsauditeur een klacht ingediend bij de sociale inspectiediensten. Ook Borealis werd toen op de hoogte gebracht. Het bedrijf beloofde de zaak te onderzoeken. Twee maanden later komt een Vlaamse consul van de Filipijnen in contact met enkele werknemers op dezelfde werf en tipt de burgemeester en Payoke. Pas nadat die consul de noodklok luidt, gaat de bal aan het rollen. Onze fractie stelt zich daar vragen bij. Aan het licht komt dat 174 buitenlandse werknemers worden uitgebuit. Naar uw zeggen hebben 138 daarvan al bescherming en een statuut gekregen. Daarnaast werd ook sociale fraude vastgesteld. De rijksregisternummers van de buitenlandse arbeiders werden vervalst omdat ze niet beschikten over de nodige verblijfs- en werkdocumenten. Sociale documenten werden dus doelbewust vervalst.

01.09 Katleen Bury (VB): En mai, un ancien auditeur du travail a déposé une plainte auprès des services de l'inspection sociale. L'entreprise Borealis a été informée et devait enquêter. Deux mois plus tard, un consul flamand en poste aux Philippines entrait à contact avec des travailleurs sur le chantier et renseignait tant le bourgmestre que Payoke. Ce n'est qu'à ce moment-là que le processus s'est enclenché. Mon groupe se pose, à juste titre, des questions à cet égard.

Ik wil niet in herhaling vallen, maar breng toch nog enkele aandachtspunten naar voren.

Il est question dans ce dossier d'exploitation, de fraude sociale et de falsification délibérée de documents sociaux. Les autorités tant fédérales que flamandes ont réagi avec une lenteur extrême et ont essayé d'esquiver leurs responsabilités. Des spécialistes craignent que nous ne voyions que la pointe de l'iceberg, ce qui signifie que le problème doit faire davantage l'objet d'un suivi stratégique, avec une coopération efficace entre tous les organes concernés. Quelles initiatives ont déjà été prises à cette fin? Quel plan d'approche le ministre de la Justice va-t-il mettre en œuvre à cet égard, avec la coopération des villes, des communes et des Communautés?

Het viel ons in eerste instantie op dat zowel de federale als de Vlaamse overheid bijzonder traag reageerden op dit schandaal en vooral probeerden elkaar de zwartepiet toe te spelen. Eigenlijk kreeg enkel de consul hier beweging in. Specialisten vrezen daarenboven dat dit enkel het topje van de ijsberg is en dat het aantal meldingen van economische uitbuiting nog zal toenemen. Dat betekent dat deze problematiek veel meer beleidsmatig dient benaderd en behandeld te worden. Daarbij is samenwerking tussen alle betrokken instanties belangrijk.

Welke initiatieven werden genomen om tot een meer beleidsmatige aanpak te komen? Ook de Gemeenschappen moeten hier veel meer bij worden betrokken en hun verantwoordelijkheid opnemen. Steden en gemeenten, vooral Antwerpen en grote steden, mogen niet aan de zijlijn blijven staan.

Minister Van Quickenborne, u hebt het een kwartier lang gehad over de complexe bevoegdheidsverdeling, over de samenwerking, over wie wat moet doen. Maar dat slaat op de huidige aanpak. Onze vraag is: wat is uw toekomstige aanpak? Over een plan van aanpak in samenwerking met de steden en gemeenten en met de

Il faut à présent agir fermement contre cette forme scandaleuse de

Gemeenschappen heb ik niets gehoord.

Daarnaast is het bijzonder belangrijk dat er kordaat wordt opgetreden tegen die schandalige vorm van mensenhandel. Dit dossier zorgt voor extra belasting voor de verschillende bevoegde diensten, zoals de dienst Mensenhandel bij de federale gerechtelijke politie en de inspectiedienst ECOSOC. Die moeten de mogelijkheid krijgen om meer controles uit te voeren, om zo uiteindelijk een halt toe te roepen aan deze schandalige uitbuiting. Vandaag is er onvoldoende capaciteit en loopt de controle mank.

Hun mogelijkheden versterken vraagt natuurlijk extra inspanningen, een versterking van de verschillende diensten, bijkomende mankracht en het vrijmaken van financiële middelen. Alleen zo kunnen de bevoegde instanties slagkrachtig optreden. In uw antwoord sprak u over hetgeen u in juni hebt gedaan, maar bent u bereid om boven op de initiatieven die reeds genomen zijn hier bij hoogdringendheid werk van te maken? U sprak in juni over 40 extra speurders, maar zoals collega De Wit opmerkte, is er na het werk van de speurders iemand nodig die zorgt voor de vervolging en de berechting.

Ook het arbeidsauditoraat in Antwerpen ondervindt rechtstreeks de gevolgen van het dossier en een toenemende werkdruk. Zult u initiatieven nemen om dat auditoraat tijdelijk te versterken? U zegt dat ze dit dossier nog aankunnen, maar andere bronnen ontkennen dat.

Verder is de arbeidsinspectie in dit land absoluut onderbemand. Klopt het dat er maar 39 arbeidsinspecteurs zijn die zich specifiek met mensenhandel bezighouden? Ook die dienst heeft dringend versterking nodig indien u de strijd tegen mensenhandel ernstig neemt. Zult u hiervoor bijkomende inspanningen leveren?

Vervolgens kom ik tot de bestraffing. Ook daarover hebben we in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel al uitgebreid gehad. Er zijn ook twee wetsvoorstellen van het Vlaams Belang over het verhogen van de straffen, plus de vraag waarom wij nu hierover een commissie organiseren en dit onderwerp hier nu behandelen, en niet in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel. We hebben hiervoor een speciale commissie opgericht, maar als er zich dan een probleem voordoet, is die commissie niet meer aan de orde. Dat is toch wel vreemd.

Wat de bestraffing betreft, worden bedrijven die betrapt worden op mensenwaardige praktijken, in de praktijk zelden zwaar gestraft. Ze zetten almaar ingewikkeldere constructies op, zodat het gerechtelijk onderzoek naar de detachingsfraude heel lang kan duren en het heel moeilijk is om een schuldige aan te duiden. Ook de straffen voor dit soort praktijken zijn zeer laag. Mijnheer de minister, bent u bereid initiatieven te nemen in het kader van het nieuwe Strafwetboek om de straffen aanzienlijk te verhogen? Als bijvoorbeeld de boetes fundamenteel worden verhoogd, zou dat een afschrikkend effect kunnen hebben. Ik hoop dat u bereid bent daarover na te denken. In uw toelichting had u het erover dat af en toe vijftien jaar cel wordt uitgesproken, maar daarbij vergeet u natuurlijk te vermelden dat de betrokkenen na een derde van de straf alweer vrijkomen. Wij vragen dus een aanzienlijke verhoging en aanzienlijke boetes.

Een laatste punt betreft de opvang van de slachtoffers van

traite d'êtres humains. Aujourd'hui, les services disposent d'une capacité insuffisante et le contrôle est donc défaillant. La cellule Traite des êtres humains de la PJG et le service d'inspection ECOSOC ont besoin de toute urgence de davantage de personnel et de ressources financières. Le ministre prendra-t-il les initiatives nécessaires à cet effet, en plus des 40 enquêteurs qu'il avait déjà promis en juin? Renforcera-t-il temporairement l'auditorat du travail à Anvers? Est-il exact que seulement 39 inspecteurs du travail sont chargés des dossiers de traite des êtres humains? Fera-t-il un effort supplémentaire ici aussi?

Nous avons longuement discuté des peines au sein de la commission spéciale Traite et Trafic des êtres humains. Mon groupe a déposé deux propositions de loi à ce sujet visant à alourdir les peines. Le ministre est-il disposé à alourdir considérablement les peines et à infliger des amendes élevées?

Une organisation comme Payoke est responsable de l'accueil des et de l'aide aux victimes de traite des êtres humains une fois que le parquet reconnaît les personnes en tant que tel. Payoke offre normalement une assistance à quelque 150 victimes par an. Rien que dans ce dossier, il est question de 138 personnes, mais on compte même 174 victimes. Aussi l'organisation demande-t-elle un fonds d'urgence pour engager du personnel supplémentaire et des moyens financiers. Il y aurait actuellement un déficit d'environ 160 000 euros. Des ressources supplémentaires seront-elles puisées dans le budget de la Justice?

Outre le point de contact central pour victimes de traite des êtres humains, qui a déjà été lancé, nous apprenons aujourd'hui l'existence d'un autre point de

mensenhandel. Het is een ongezien probleem, stelt Payoke. Die organisatie is verantwoordelijk voor de opvang van en hulp aan de slachtoffers. Zodra een slachtoffer door het parket is erkend, begint de rol van Payoke. Payoke gaat normaal gezien uit van de begeleiding van een 150-tal slachtoffers per jaar. De huidige toestroom bestaat op dit moment al uit 138 mensen, maar we weten dat er 174 slachtoffers waren, dus dat aantal kan nog oplopen. Het water staat de medewerkers van Payoke aan de lippen. Zij vroegen een noodfonds om extra mankracht en financiële middelen te kunnen inschakelen. Op dit ogenblik zou er een tekort zijn van zo'n 160.000 euro. Komen er extra financiële middelen uit het budget van Justitie? Bent u bereid hiervoor extra budgetten ter beschikking te stellen of andere initiatieven te nemen om hen te ondersteunen? In uw antwoord hoorde ik dat u daarvoor enkel naar Vlaanderen kijkt.

Tot slot kom ik tot het centraal meldpunt. Vandaag maakten we kennis met nog een nieuw meldpunt, namelijk het Meldpunt voor Eerlijke Concurrentie, waar ook zaken van mensenhandel kunnen worden gemeld. Het wordt toch wel een soep als die zaken opgesplitst worden. Het centraal meldpunt is daarom heel belangrijk. Daarover heb ik ook al verschillende vragen gesteld. U hebt dat gelanceerd op 25 juli in het Atomium, waarbij ikzelf ook aanwezig was. Een van uw posters hangt trouwens aan mijn raam. Mijnheer de minister, wat is, na de lancering ervan, de stand van zaken van het centraal meldpunt?

01.10 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de voorzitter, ik zal mij als lid van de commissie voor Sociale Zaken richten tot de heer Dermagne. Collega Van Hoof zal haar vragen stellen aan de minister van Justitie.

Het is evident dat de schandalige praktijken, die wij via de pers hebben vernomen in verband met de arbeidsomstandigheden op de werf van Borealis en later op die van BASF, beneden alle peil zijn. Dit zijn mensonterende situaties die wij niet kunnen tolereren. Mijnheer de minister, de nationaliteit of het verblijfsstatuut spelen hierbij geen rol. De arbeidsvoorwaarden moeten altijd worden gerespecteerd.

Wij zijn op zich ook geen tegenstander van detachering, maar wel van misbruik van detachering. Dat is immers heel vaak het geval. Er worden mechanismen opgezet vanuit andere landen om de sociale zekerheid te ontwijken en mensen in mensonterende situaties te werk te stellen en in zeer slechte omstandigheden te huisvesten. Wat ons betreft, kan dit uiteraard niet.

Wij vinden ook dat wij er alles aan moeten doen om die misbruiken aan te pakken. Wij moeten ook bekijken hoe wij het arbeidsrechtelijk wetgevend arsenaal hiertegen kunnen inzetten. Wij moeten vooral ook trachten de pakkans te vergroten zodat de bestaande wetten kunnen worden toegepast. Als er bijkomende wetgeving moet worden goedgekeurd, willen wij dat uiteraard ook bekijken.

Mijnheer de minister, ik heb in het verleden al gepleit voor de ketenaansprakelijkheid. Na de hoorzittingen met de experten over PostNL werd door hen aangegeven dat dit heel specifiek moet worden bekeken. Dit is immers geen wondermiddel en het moet worden toegepast in die sectoren en plekken waar het effectief nodig is. Wij weten dat het vooral geldt voor pijpfitters en lassers op grote werven.

contact, le Point de contact pour une concurrence loyale, où l'on peut également dénoncer des cas de traite des êtres humains. Quel est donc le statut du point de contact central?

01.10 Nahima Lanjri (cd&v): Nous ne pouvons jamais tolérer des conditions de travail honteuses telles que celles observées sur les sites de Borealis et de BASF. La nationalité ou le statut de séjour des travailleurs ne doit jouer aucun rôle à cet égard. Les conditions de travail doivent être respectées en tout temps et en tout lieu. Nous ne sommes pas opposés au détachement de travailleurs en tant que tel, mais bien aux abus en la matière, qui sont malheureusement très fréquents. Des mécanismes dégradants sont mis en place à partir d'autres pays. Nous devons examiner comment utiliser notre arsenal en matière de droit du travail pour lutter contre ce phénomène. Il faut surtout s'efforcer d'accroître le risque de se faire prendre. Si une législation supplémentaire doit être adoptée, nous devons bien sûr examiner cet aspect.

La responsabilité en chaîne doit être d'application dans les secteurs et aux endroits où c'est réellement nécessaire. Le ministre

Daarvoor zijn wij in elk geval vragende partij. Mijnheer de minister, ik wil aan u vragen wat u op dat vlak van plan bent. Er bestaat al de ketenaansprakelijkheid in de bouw. Wil u effectief ook bekijken op welke manier wij die keten kunnen uitbreiden naar andere sectoren waar het probleem vooral opduikt?

Mijnheer de minister, op 12 oktober 2021 heeft de federale regering een akkoord bereikt over de aanwerving van 45 extra inspecteurs, om de sociale en economische uitbuiting aan te pakken. Dat was op 12 oktober 2021. Tien maanden na de beslissing stel ik vast dat de aanwervingen nog altijd niet zijn voltooid. Meer nog, ik hoor via Payoke dat er bij de sociale inspecteurs bij ECOSOC nog geen enkele inspecteur is bijgekomen. Dat is raar, omdat ik van u had vernomen dat er al een zestal waren aangeworven. Ik heb u al meermaals gevraagd hoe het zat met de bijkomende aanwervingen, waarop u in maart 2022 hebt geantwoord dat een en ander niet evident was, maar dat al een zestal inspecteurs waren aangeworven. Ik wil dus graag dat u duidelijk maakt hoeveel er intussen zijn aangeworven en wanneer die 45 inspecteurs eindelijk aangeworven zullen zijn. Ik hoop dat die aanwerving niet te lang meer duurt en geen jaren meer moet aanslepen.

Ten tweede, kan u ook verduidelijken of het gaat over 45 inspecteurs, zoals aanvankelijk is beslist? In het rapport van het Rekenhof wordt over 50 personen gesproken. In de media spreekt u over 58 personen. Door alle genoemde cijfers weet ik het ook niet meer. Kan u verduidelijken over hoeveel inspecteurs het gaat? Kan u er vooral voor zorgen dat die aanwervingen nu snel gebeuren?

Ten derde, hoe verloopt de samenwerking tussen de sociale inspectie en Europol op het vlak van de informatiedoorstroming? Verloopt ze al dan niet goed?

Ten vierde, wij hebben voor het zomerreces de strafsancties voor detacheringsfraude in de transportsector aangescherpt. Dat is beslist. Ziet u mogelijkheden om gelijkaardige initiatieven te nemen, teneinde ter zake krachtadiger op te treden?

Ten vijfde, ter zake is het ook van belang dat de RSZ zo snel mogelijk een vermogensvoordeelberekening maakt, zodat wij kunnen zien of er al dan niet goederen in beslag moeten worden genomen of verbeurd worden verklaard. Heeft de RSZ die berekening al gemaakt of zal ze binnenkort worden gemaakt?

Tot slot weten wij dat het gerechtelijk onderzoek nog loopt. Het moet mij niettemin van het hart dat het erg eigenaardig is dat op een werf van Borealis zagezegd niet zou zijn geweten wat er gebeurde. Dat merkten wij ook in de berichtgeving. Eerst wisten zij nergens van. Daarna wisten zij toch wel iets. Die sociale dumping vindt plaats op een werf in ons land. Het is duidelijk dat Borealis optreedt als plaatselijke opdrachtgever. Borealis Oostenrijk is de bouwheer zelf.

Hoe kan dit gebeuren zonder dat men dit heeft gemerkt? We moeten er alles aan doen om dit te vermijden. Als men zulke constructies opzet, louter en alleen om verantwoordelijkheid te ontlopen, dan zijn we er nog niet en zullen we nog heel veel gevallen van mensenhandel zien.

est-il prêt à étendre la responsabilité de la chaîne à tous les secteurs où cela s'indique?

Le 12 octobre 2021, le gouvernement fédéral a obtenu un accord sur le recrutement de 45 inspecteurs supplémentaires pour aider à lutter contre l'exploitation sociale et économique, mais l'opération n'est toujours pas terminée. Les inspecteurs sociaux d'ECOSOC n'ont toujours pas vu arriver de renforts. Or le ministre a indiqué en mars 2022 que six inspecteurs avaient déjà été engagés. Le ministre fait état, dans les médias, de 58 inspecteurs. Ces recrutements auront-ils à présent lieu à brève échéance? L'échange d'informations entre les services de l'inspection sociale et Europol se déroule-t-il efficacement?

Avant les vacances parlementaires, nous avons durci les sanctions pénales pour la fraude au détachement dans le secteur des transports. Le ministre voit-il des possibilités de prendre des initiatives analogues? L'ONSS a-t-il déjà procédé à un calcul des avantages patrimoniaux, afin que nous puissions savoir s'il s'indique ou non de saisir ou de confisquer des biens?

Enfin, il est étrange que sur un chantier de Borealis, l'entreprise elle-même n'était prétendument pas au courant de ce qui se passait. Après tout, Borealis agit comme maître d'ouvrage local, non? Si de telles constructions sont mises en place dans le seul but de se dérober à toute responsabilité, nous serons malheureusement encore confrontés à énormément de cas de traite des êtres humains.

01.11 Els Van Hoof (cd&v): Ik dank de ministers voor de toelichting. Het verheugt me dat we vandaag talrijk zijn in deze commissie, maar het valt me wel op dat we minder talrijk aanwezig zijn in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel. Deze problematiek verdraagt geen steekvlampolitiek maar vraagt permanente aandacht en structurele oplossingen. De politieke aandacht voor de problematiek moet toenemen, ook in de bijzondere commissie. Die commissie kwam tot stand na de oproep van een partij die vandaag uitblinkt in afwezigheid. Ik roep alle partijen op om ook in de bijzondere commissie talrijk aanwezig te zijn.

Er gebeurt reeds heel veel: personeel en middelen werden vrijgemaakt. Minister Verlinden heeft samen met haar collega van Justitie de FGP uitgebreid. De vraag is wanneer die mensen effectief in dienst zullen zijn om de opsporing nog te versterken. Er is het meldpunt en de structurele financiering van de opvangcentra na goedkeuring van de hervorming van het seksueel strafrecht.

We mogen geen slachtoffer worden van het succes van opsporing en preventie, de hulpverlening moet ook volgen. Het is ontnuchterend te moeten vaststellen dat er vandaag slechts 65 opvangplaatsen bestaan over het hele Belgische grondgebied. Dit is ruim onvoldoende. Er zijn slechts 18 plaatsen voor residentiële opvang in Antwerpen. Vandaag zijn in de Borealis-zaak 138 personen erkend als slachtoffer, 55 krijgen opvang na interventie van de stad Antwerpen. De vraag is wat er met de rest gebeurt. De minister heeft verwezen naar de samenwerking met de Vlaamse regering en verwacht tegen het einde van deze week meer duidelijkheid. Het is een goede zaak, maar dit is slechts het topje van de ijsberg. Er zullen meer mensen worden aangeworven. In de erkenning van de problematiek hebben de sociale inspectiediensten fantastisch werk geleverd, net als het arbeidsauditoraat. Het kan niet dat daarna de opvolging niet volgt. We werken goed aan opsporing en preventie, maar de hulpverlening moet volgen, niet alleen in Vlaanderen, maar ook in Brussel en Wallonië. Er moet een gelijke verdeling van de slachtoffers komen. Mijn vraag is hoe we in de toekomst de opvang structureel zullen aanpakken. De hervorming van het strafrecht heeft ertoe geleid dat er meer plaatsen zijn gekomen en er werd een meldpunt opgericht. We moeten ook focussen op een aantal specifieke sectoren. Een daarvan is de hotelsector waar gedwongen huiselijke arbeid en prostitutie vaak voorkomen. Op welke manier zal de *outreach* naar deze sector worden georganiseerd?

Op welke manier zal men daar de slachtoffers bereiken, opdat ook zij een klacht zullen kunnen indienen via het meldpunt? Zijn er andere sectoren waar men specifieke acties wil voeren om het meldpunt kenbaar te maken, ook bij buitenlandse slachtoffers?

Van Myria weten we heel duidelijk dat er heel wat klachten zijn rond economische uitbuiting, maar ook dat er grote verschillen op het vlak van klachten bij de arbeidsauditoraten zijn naargelang van de regio. Mijn vraag is heel concreet: hoe komt dat? Zal er worden gewerkt aan een uitbreiding in de regio's waar er heel weinig klachten zijn? Komen die klachten van de slachtoffers zelf of gebeurt dat via onderzoeken van de arbeidsauditoraten?

01.11 Els Van Hoof (cd&v): Ce problème ne requiert pas une réaction à chaud mais une attention permanente et des solutions structurelles.

La PJF a peut-être été élargie, mais quand ces renforts entreront-ils réellement en service?

Le fait qu'il n'existe aujourd'hui que 65 places d'accueil pour les victimes en question sur l'ensemble du territoire est déconcertant. Seules 18 places sont prévues pour l'accueil résidentiel à Anvers. Aujourd'hui, 138 personnes ont été reconnues comme victimes dans l'affaire Borealis, dont 55 ont été placées dans un centre d'accueil après l'intervention de la ville d'Anvers. La question est de savoir ce qu'il est advenu des autres victimes. Les services d'inspection sociale ont réalisé un travail fantastique, tout comme l'auditorat du travail. Il est inconcevable qu'il n'y ait pas de suivi. L'assistance doit suivre rapidement, non seulement en Flandre, mais aussi à Bruxelles et en Wallonie. Les victimes doivent être réparties de manière égale. Comment pouvons-nous aborder structurellement cet accueil à l'avenir?

Nous devons nous concentrer sur plusieurs secteurs précis, parmi lesquels le secteur hôtelier, où les situations de travail domestique forcé et de prostitution sont fréquentes. Comment s'organisera la sensibilisation à l'égard de ce secteur? Des actions spécifiques viseront-elles d'autres secteurs afin de faire connaître le nouveau point de contact?

De très nombreuses plaintes concernent l'exploitation économique, mais de grandes différences apparaissent auprès des auditorats du travail d'une région à l'autre à cet égard. Comment cela s'explique-t-il? Les plaintes émanent-elles des victimes elles-

mêmes ou sont-elles une suite des devoirs d'enquête des auditorats?

Marie-Colline Leroy, présidente: Les groupes suivants cèdent leur place à Mme Fonck, qui a des impératifs pour la suite de la journée.

01.12 Catherine Fonck (Les Engagés): Merci madame la présidente. J'ai effectivement une réunion prévue dans mon agenda et j'aurai l'occasion de réécouter les réponses de messieurs les ministres après coup. Je m'en excuse.

C'est évidemment d'abord et avant tout aux 174 victimes qu'il faut penser. Messieurs les ministres, je pense que votre rôle aujourd'hui est de garantir que ces victimes soient correctement accompagnées mais aussi protégées. En effet, les signaux qui laissent manifestement penser qu'elles ont pu être remises au travail dans des conditions de fraude, avec des faux documents, par le biais d'un sous-traitant de BASF, sont évidemment des signaux qui interpellent et qui posent question. J'ose espérer que ces victimes seront correctement et suffisamment protégées, car cela relève également de votre responsabilité.

Toujours en ce qui concerne les victimes, êtes-vous certains qu'il n'y en a pas d'autres, en plus des 174 évoquées aujourd'hui? De même, les différents services se sont-ils assurés qu'il n'y avait pas d'autres victimes encore méconnues?

Les enquêtes sont toujours en cours, la Justice fait évidemment son travail. Ceci étant, je me dois quand même de poser des questions sur un certain nombre de points d'interrogation. En effet, 174 personnes ne savaient rien, et cette situation sur le chantier ne date pas d'hier. Borealis était au courant depuis – au moins – le mois de mai. C'est seulement fin juin que la première inspection sociale est intervenue. Le consulat était par ailleurs déjà intervenu. Pourquoi a-t-il fallu un tel délai, monsieur le ministre?

La première enquête de l'auditorat du travail d'Anvers a été réalisée fin juillet. Les semaines ont passé. Pouvez-vous justifier ce temps? Est-il dû à un manque de temps dans le chef de l'auditorat ou de l'Inspection sociale ou à d'autres raisons? Par ailleurs, Borealis a-t-elle fait l'objet d'une inspection au cours des dix dernières années et des cinq dernières années?

Même chose pour ce qui concerne le sous-traitant Ponticelli. Ces entreprises avaient-elles déjà fait l'objet de plaintes ou d'inspections pour des faits similaires? Y avait-il déjà des signes de dumping social, tant au niveau belge qu'au niveau européen? Si oui, y a-t-il eu un suivi particulièrement vigilant?

L'ampleur de ce dossier est évidemment importante. Monsieur le ministre, vous vous êtes exprimé dans la presse ces derniers jours en disant qu'il ne s'agissait que de la partie émergée de l'iceberg, et en disant que c'était vraiment un dossier exceptionnel. Son ampleur est bien plus large quand on regarde l'ensemble des chiffres et les 23 000 personnes victimes de cette traite des êtres humains en Belgique. Il y a évidemment un fossé entre ce nombre et le nombre de victimes présumées identifiées par l'ONSS: 150 environ pour 2020 et 2021. Il y a un fossé aussi avec le nombre de condamnations

01.12 Catherine Fonck (Les Engagés): Heren ministers, u zult moeten zorgen voor de bescherming en begeleiding van de 174 slachtoffers die op een frauduleuze manier via een onderaannemer van BASF opnieuw tewerkgesteld zouden zijn. Hebben de verschillende diensten zich ervan vergewist dat er geen andere slachtoffers zijn?

Justitie voert het onderzoek. De eerste sociale inspectie vond eind juni plaats, terwijl Borealis al zeker sinds mei op de hoogte was en het consulaat overigens al tussengekomen was. Bovendien werd het eerste onderzoek van het arbeidsauditoraat Antwerpen eind juli gevoerd. Hoe rechtvaardigt u die termijnen?

Werden de bedrijven Borealis en Ponticelli de jongste vijf of tien jaar geïnspecteerd naar aanleiding van klachten in verband met sociale dumping op Belgisch of Europees niveau? Zo ja, werden die bedrijven dan aan een strak toezicht onderworpen?

Heeft er een bijzondere en gerichte follow-up plaatsgevonden?

Dit dossier is bijzonder omvangrijk. Die 23.000 slachtoffers van mensenhandel staan niet in verhouding tot de 150 vermoedelijke slachtoffers die door de RSZ in 2020 en 2021 werden geïdentificeerd, de 103 personen die in 2020 werden veroordeeld wegens mensenhandel en de ongeveer 300 dossiers die jaarlijks worden geopend. Hoe verklaart u een dergelijk verschil?

In 2015 was er in het dossier-Jost sprake van 947 slachtoffers van mensenhandel en grootschalige

intervenues pour traite des êtres humains: seulement 103 en 2020. Il y a également un fossé avec le nombre d'affaires ouvertes qui s'élève à environ 300 par an. Comment expliquez-vous un tel fossé? Comment pouvez-vous le justifier? N'y a-t-il pas d'autres explications?

Je suis d'ailleurs étonnée que l'on n'évoque pas l'élément suivant. Ce n'est pas le premier dossier d'envergure. Souvenez-vous, en 2015, le dossier de transport routier Jost: 947 victimes de traite des êtres humains. Il ne s'agit donc pas du premier dossier d'envergure en Belgique. En la matière, il y avait déjà une fraude sociale gigantesque qui s'est terminée, non pas par un procès pour traite des êtres humains mais par une transaction pénale. Je vais y revenir. Peut-être ceci peut-il, malheureusement, laisser la place à d'autres acteurs.

J'en viens à l'arsenal de lutte. Le manque de moyens et le manque d'enquêtes sont clairement, à mon sens, des éléments majeurs, à la fois pour la détection, pour la prévention, mais aussi sur le plan de la répression.

Monsieur le ministre Dermagne, je vous poursuis depuis que vous êtes arrivé sur le manque majeur d'effectifs pour l'Inspection sociale. C'était déjà le cas sous la précédente législature. Certes, vous avez annoncé que vous alliez engager. Ceci étant, vous êtes là depuis deux ans et selon la Cour des comptes, six engagements seulement ont été effectifs au sein de l'Inspection sociale. Par ailleurs, cela ne dit rien du nombre de départs entre-temps. Encore une fois, pour la énième fois, je vous repose la question: quel est l'état exact et précis du service d'Inspection sociale? Je voudrais connaître le nombre de personnes qui y travaillent, les services où celles-ci sont affectées, et le nombre de départs qui ont eu lieu depuis deux ans. Je voudrais aussi connaître le résultat de la comparaison entre le nombre d'équivalents temps plein depuis votre entrée en fonction et ce nombre aujourd'hui.

Vu l'ampleur du nombre de personnes – 23 000 – victimes de traite des êtres humains en Belgique, la question se pose de l'insuffisance de la prévention et de l'inspection, et du nombre nécessaire de travailleurs qu'il faudrait pour que la lutte soit efficace, à la fois du côté de l'Inspection sociale, des enquêteurs et des magistrats.

Monsieur Van Quickenborne, vous avez donné les chiffres pour les enquêteurs, mais pas pour les magistrats, que ce soit au niveau du siège ou du parquet. Il serait bon que nous disposions d'un état des lieux chiffré en la matière, mais aussi des services qu'il faudrait renforcer pour que la lutte soit efficace.

Concernant les législations, je reviens sur le mécanisme de responsabilité solidaire. Ne faudrait-il pas l'étendre à tous les secteurs et non pas uniquement au secteur de la construction, comme c'est le cas actuellement, en impliquant toute la chaîne de sous-traitance?

Vous avez annoncé que les sanctions seront renforcées. La question est de savoir si elles sont suffisamment dissuasives mais aussi s'il n'y a pas une forme de sentiment d'impunité. C'est pour cela que j'ai également évoqué le dossier Jost: quand une transaction pénale est décidée dans un dossier de fraude sociale se pose la question du sentiment d'impunité pour ce qui concerne la traite des êtres humains.

sociale fraude, mais de la chose est uitgemond in een minnelijke schikking. Dit kan ertoe leiden dat andere fraudeurs de fakkel overnemen.

Het gebrek aan middelen en onderzoeken leidt tot lacunes in de opsporing, de preventie en de beteugeling. Mijnheer Dermagne, sinds uw aantreden werden er bij de Sociale Inspectie slechts zes personen in dienst genomen, maar we weten niet hoeveel personeelsleden er intussen zijn vertrokken. Hoeveel zijn er dat? Hoeveel werknemers zijn er bij elk van de diensten van de Sociale Inspectie werkzaam? Wat is het aantal vte's sinds uw aantreden en vandaag?

De omvang van het verschijnsel doet de vraag rijzen hoeveel personeel er nodig zou zijn om het met succes te bestrijden. De minister van Justitie heeft cijfers over de speurders maar niet over de magistraten verstrekt. Moet het mechanisme van hoofdelijke aansprakelijkheid niet uitgebreid worden tot alle sectoren en de hele keten van onderaanneming eronder vallen?

Zodra er in een dossier van sociale fraude sprake is van een minnelijke schikking in strafzaken, kan er de indruk ontstaan dat mensenhandel ongestraft blijft. Zou het niet beter zijn om de sancties te verscherpen?

Wordt er op Europees niveau gesproken over een efficiëntere bestrijding van mensenhandel in het algemeen? Worden de resultaten van die Europese coördinatie geanalyseerd?

Je voudrais enfin évoquer la dimension européenne. Des concertations ont-elles lieu de manière régulière au niveau européen, que ce soit du côté de l'Emploi ou de la Justice, pour rendre plus efficace la lutte contre la traite des êtres humains? Une analyse est-elle faite des résultats de la coordination européenne sur les différents aspects de la traite des êtres humains, qui vont du dumping social aux abus sexuels et à la prostitution?

Y a-t-il des concertations régulières au niveau européen pour une lutte beaucoup plus efficace ainsi qu'une analyse des résultats des coordinations européennes sur ces aspects?

01.13 Peter Mertens (PVDA-PTB): Wij hadden op de samenroeping van deze vergadering aangedrongen, omdat het gaat om het grootste geval van mensenhandel en uitbuiting op een arbeidswerf, ons bekend. Het is een totaalverhaal, want mensen worden in alle uithoeken van de wereld geronseld met valse beloftes. Om tot hier te geraken, via onder andere Hongarije en Indië, moeten die mensen schulden aangaan, hun vliegtickets kosten 6.000 tot 8.000 euro. Bij hun aankomst hier worden zij op alle vlakken vastgezet, afhankelijk van hun werkgever. Voor hun huisvesting zitten ze in penibele omstandigheden, maar ze zijn ook afhankelijk onder meer voor vervoer en medische kosten. Ze worden dus uitgebuit, ook omdat zij hun rechten niet kennen. Nadien worden zij als slachtoffer ook nog eens onder druk gezet, zo vernemen wij, tot op vandaag, door diezelfde malafide werkgevers. Dat is een bepaald arbeidsmodel, in deze 21ste eeuw, waarvan sommigen blijkbaar denken gebruik te moeten maken om hun kosten tot het minimum te beperken. Dat arbeidsmodel kunnen we Qatar in België noemen, want het zijn toestanden van sociale uitbuiting en van een heel brede vorm van uitbuiting in het huidige kapitalisme.

De kern van de hele discussie is volgens mij arbeid. Ook alle andere zaken, zoals huisvesting en verzorging, zijn belangrijk en daarop kom ik nog terug. Arbeid is echter de kern van de zaak. Het gaat niet om kleine spelers, niet om kleine zelfstandigen die wat mispeuteren, maar om reusachtige spelers. Irem bijvoorbeeld is een multinational die ook via onderaannemers, nota bene met hetzelfde postadres, duizenden mensen op werven in Europa aan het werk zet om installaties te bouwen. We weten dat IREM in Zweden in 2005 al was betrokken bij een geval van uitbuiting met een geurtje van mensenhandel met Thaise werknemers.

Datzelfde IREM bouwt nu in de haven van Antwerpen de fabriek van Borealis. Het valt dan ook niet te begrijpen dat er niet voorafgaandelijk al enkele alarmsignalen zijn afgegaan. Borealis is bovendien een sevesobedrijf met een winst van 1,4 miljard euro en het valt daarom evenmin te begrijpen dat dit bedrijf niet weet wie het in huis heeft. Geachte ministers, als u mensen in huis neemt, draagt u als huiseigenaar toch ook enige verantwoordelijkheid en wilt u toch weten of u bijvoorbeeld bandieten in uw huis toelaat? Borealis neemt kennelijk een firma als Irem in huis, die op haar beurt gebruikmaakt van maffioze praktijken zonder enige sociale controle. Dat Borealis niet op de hoogte is van de arbeids- en loonsvoorwaarden, kan toch niet?

Wat dat betreft, gaat het om grote spelers en moeten we dus niet enkel details wijzigen. U hebt heel veel herhaald van wat u vorig jaar

01.13 Peter Mertens (PVDA-PTB): Nous avons insisté pour que cette commission se réunisse, parce qu'il s'agit de la plus grosse affaire de traite des êtres humains et d'exploitation sur un chantier que nous connaissions. Des travailleurs sont attirés sur la base de fausses promesses et une fois qu'ils arrivent ici, ils sont coincés à tous les niveaux. Ils sont exploités parce qu'ils ne connaissent pas leurs droits et ils sont mis sous pression par des employeurs malhonnêtes. Ce modèle de travail, qu'on pourrait décrire comme "le Qatar en Belgique", vise à réduire le plus possible les coûts de production.

De gros bonnets sont impliqués dans cette affaire. L'entreprise de construction IREM est une multinationale et il ne s'agit pas du premier chantier où les choses ne sont pas nettes. Il est dès lors difficile de concevoir qu'aucune sonnette d'alarme n'ait été tirée à l'annonce de la construction, par cette société, de l'usine de Borealis à Anvers. En outre, Borealis est une entreprise classée Seveso, affichant un bénéfice de 1,4 milliard d'euros. Il est donc également difficile de concevoir qu'une telle entreprise ignore qui elle recrute. Borealis fait affaire avec IREM et cette dernière se livre à des pratiques mafieuses sans aucun contrôle social. Borealis prétendrait même ne pas connaître les conditions exactes de travail et de salaire des personnes employées sur le chantier. C'est très invraisemblable.

reeds aan het Parlement heeft meegedeeld. Ik neem aan dat dit allemaal wordt uitgevoerd, maar de ernst van deze zaak vergt dat we vragen stellen bij de ketenverantwoordelijkheid in het verhaal van de onderaannemingen.

Op een aantal ingediende vragen heb ik geen antwoord gekregen. Ik neem die opnieuw op. De kwestie van de ketenverantwoordelijkheid en tot op welk niveau die wordt gesteld, ook nog op niveau 3 en 4, zult u die aanpakken? Er is de kwestie van de specialisatie van taken. Zal een firma die zich specialiseert in deeltaken worden verplicht om die taken effectief uit te voeren? Of blijft een constructie met schijnbedrijven mogelijk? Ik herinner u aan bouw van een school in Antwerpen, waar meer dan 240 bedrijven betrokken waren. De helft daarvan waren schijnbedrijven, constructies om onderbetaling mogelijk te maken en verantwoordelijkheid af te schuiven. We moeten daarom heel die keten van onderaanneming radicaal in vraag durven stellen, net als de arbeidswetgeving daarover. De verantwoordelijkheid mag niet slechts een niveau hoger liggen. U weet dat Europa het sinds 2014 mogelijk maakt om de verantwoordelijkheid ook meer dan een niveau hoger op te zoeken. Moeten wij dat niet gebruiken om de verantwoordelijkheid bij heel de keten te leggen, met de hoofdverantwoordelijkheid bij de opdrachtgever en de hoofdaannemer, in plaats van het huidige paraplusysteem te laten voortbestaan. Als zo'n bedrijf in falings gaat, is niemand verantwoordelijk en duurt het gerechtelijk onderzoek jaren en jaren, op zoek naar niveau +1. De hoofdopdrachtgevers blijven dan buiten schot. Dat systeem is weezinwendend.

Ik had ook een vraag over de hoofdelijke aansprakelijkheid inzake loonverschuldigheden. Er is een lacune: als er nu wordt vastgesteld dat er nog loon verschuldigd is, dan gaat het over de toekomstige periode, niet over de voorbije. Laat dit nu net het geval zijn voor die werknemers. Kan men dat niet aanpassen, zodat het ook over het verleden gaat als wordt vastgesteld dat lonen niet werden uitbetaald?

Ik had een derde grote reeks vragen ingediend over de controle, in de eerste plaats wat de vakbonden betreft. Het woord 'vakbond' is vandaag nog niet gevallen, maar zowel bij Borealis als bij BASF zeggen de vakbondsmensen dat het voor werknemersafgevaardigden in een ondernemingsraad of een comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) onmogelijk is om vragen te stellen rond informatie over onderaannemers. De mensen op de werf zijn meestal het best geplaatst om te weten of er al dan niet iets misloopt, maar zij hebben als vakbondsafgevaardigden maar heel beperkte bevoegdheden om daarover vragen te stellen. Het voorstel van een aantal vakbonden is om die bevoegdheid uit te breiden, zodat een vakbondsafgevaardigde op een ondernemingsraad of een CPBW vragen kan stellen en informatie kan krijgen over wat er op een werf gebeurt. Dat is een belangrijk controlemechanisme.

In verband met het controlemechanisme waar u wel over gesproken hebt, namelijk de versterking van de inspectie – die wij toejuichen –, is mijn vraag of we een overzicht kunnen krijgen van wat er de laatste jaren is gebeurd op het vlak van besparingen, herstructureringen en pensioneringen en van wat er eigenlijk nodig is. Dat is immers niet zo duidelijk. In de pers zegt de voorzitter van ECOSOC dat hij 58 mensen nodig heeft, tegenover de 39 van vandaag. U hebt er 9 extra beloofd, we zouden er dus nog 9 extra nodig hebben. Graag krijg ik

Il ne suffira certainement pas de se limiter à modifier quelques détails. La gravité de cette affaire exige qu'on examine à fond la responsabilité de toute la chaîne de la sous-traitance.

Je n'ai pas reçu de réponse à la question de savoir si le ministre compte également rechercher les responsables aux niveaux 3 et 4. Une société spécialisée dans une partie spécifique d'un travail sera-t-elle obligée de réaliser elle-même le travail contracté, ou une construction avec des sociétés fictives restera-t-elle possible? Je vous rappelle la construction d'une école à Anvers impliquant non moins de 240 sociétés, dont la moitié étaient des entreprises fictives. La responsabilité ne devrait-elle pas reposer sur l'ensemble de la chaîne, afin d'en finir avec le système où chacun ouvre le parapluie et les maîtres d'ouvrage principaux s'en tirent systématiquement à bon compte?

Par ailleurs, je voudrais poser une question concernant la responsabilité solidaire pour les dettes salariales. Les salaires dus se rapportent toujours à une période future, jamais aux salaires non payés au cours de la période révolue. Ne pourrait-on pas adapter cette approche?

Quel est le rôle des syndicats dans le contrôle sur les chantiers? Les représentants syndicaux signalent qu'il est impossible pour les représentants des travailleurs au sein d'un comité d'entreprise ou d'un comité pour la prévention et la protection au travail (CPPT) de poser des questions concernant les sous-traitants. Un certain nombre de syndicats souhaiteraient que cela change, car les personnes présentes sur le chantier sont souvent les mieux placées pour détecter les dysfonctionnements.

Nous nous réjouissons du

een overzicht van wat er de afgelopen jaren is gebeurd en hoor ik of een inhaaloperatie nodig is. Wij steunen immers het idee: hoe meer proactieve controle de sociale inspectie kan doen, hoe beter het probleem aangepakt kan worden.

Ik kom tot de opvang van de slachtoffers. Toen het probleem op 26 juli bekend raakte – nadat het van mei tot juli had aangesleept – zei u dat de opvang een Vlaamse bevoegdheid is. Vandaag zegt u: "We moeten de bal niet naar elkaar doorspelen, we hebben een gezamenlijke aanpak nodig." Ik deel die mening. In een geval als dit, waar het niet over twee, drie of vier mensen gaat, maar over 174 mensen, waarbij de hulporganisaties overspoeld worden, moet er een taskforce bijeenkomen om te kijken hoe dat snel opgelost kan worden. Tot op vandaag zijn er immers slachtoffers die geen hulp krijgen en die niet weten hoe ze het statuut van slachtoffer mensenhandel kunnen krijgen. Er is nog geen zicht op hoe het na 1 oktober verder moet. Wij horen tot op vandaag van de slachtoffers verhalen over werkgevers die hen onder druk zetten om terug te keren naar hun land van oorsprong of om hun appartement tegen 1 september te verlaten. Dat is overmorgen.

De druk blijft dus bestaan. Ondertussen wijzen de stad, de Vlaamse regering en de federale regering naar elkaar. Beschamend vind ik dat. Laten we dus nu een taskforce oprichten, zodat we ten minste onmiddellijk de belangrijkste noden kunnen lenigen voor de 174 slachtoffers. Dat is het minste wat we kunnen doen.

01.14 Tania De Jonge (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, ik dank de ministers voor hun toelichting. Ik wil ook mijn waardering uitspreken voor alle mensen die actief zijn op het dossier bij Justitie en de inspectiediensten, maar zeker ook bij de opvangcentra en Payoke voor het werk dat wordt geleverd om de betrokkenen op te vangen.

Dat anno 2022 in ons land mensen in dergelijke omstandigheden en tegen dergelijke voorwaarden moeten werken, tart natuurlijk alle verbeelding. Het systeem van sociale bescherming en het garanderen van rechten van werknemers in ons land geldt voor iedereen, ongeacht het land van herkomst. Wij moeten er alles aan doen om de vastgestelde wantoestanden aan te pakken en herhaling daarvan in de toekomst te vermijden.

Het onderzoek loopt nog, maar het lijkt erop dat de daders van die uitbuiting ongeveer elke wet die van toepassing is, volledig overtreden. Ik ben dan ook heel tevreden te horen dat zwaar zal worden gestraft en dat de slachtoffers op dit moment worden beschermd. Wij moeten ons ook afvragen op welke manier wij het

renforcement des services d'inspection. Pouvons-nous avoir un aperçu des économies réalisées et des restructurations opérées au cours des dernières années dans ces services, ainsi que des départs à la retraite? Nous devons être en mesure de voir si une opération de rattrapage s'impose. Plus le contrôle est proactif, mieux le problème peut être traité.

Ce dossier a traîné de mai à juin, et fin juillet, le ministre a déclaré que l'accueil des victimes était du ressort de la Flandre. Aujourd'hui, il plaide pour une approche commune, ce qui me semble logique quand, soudainement, 174 personnes ont besoin d'être accueillies. Dans un dossier comme celui-ci, une *task force* qui peut mettre le paquet doit être mise en place. Certaines victimes ne savent toujours pas qu'elles ont droit au statut de victime et ont été informées par leur employeur qu'elles doivent retourner dans leur pays ou qu'elles doivent quitter leur appartement le 1er septembre, soit après-demain! Entre-temps, le gouvernement flamand, le gouvernement fédéral et la Ville d'Anvers se rejettent mutuellement la faute. C'est une véritable honte!

01.14 Tania De Jonge (Open Vld): Qu'en 2022, dans notre pays, des personnes doivent travailler dans des conditions aussi dégradantes, en violation de presque toutes les lois existantes, dépasse tout entendement. J'entends régulièrement des voix s'élever dans la presse pour réclamer la suppression du détachement ou une forte limitation de la soustraitance, mais à quoi bon si nous ne parvenons même pas à faire respecter les règles existantes et à accroître le risque d'être pris? N'oublions pas non plus que les entreprises qui respectent bel et bien les règles sont victimes d'une concurrence déloyale en raison de ces situations fâcheuses.

huidige kader beter kunnen laten respecteren en de overtredingen sneller kunnen opsporen en bestraffen.

Ik hoor vaak in de pers dat men het systeem van detachering zou willen afschaffen of de onderaanneming sterk zou willen inperken. Echter, los van de gevolgen die dat kan hebben op de legale werkgelegenheid, heeft het geen zin een wetgeving te verstrengen, indien wij er niet eerst voor zorgen dat het respect voor de huidige regels wordt afgedwongen en de pakkans wordt vergroot.

Bovendien mogen wij niet uit het oog verliezen dat de bedrijven die zich wel aan de regels houden, ook worden geconfronteerd met oneerlijke concurrentie. Zij zijn mee het slachtoffer van de kwalijke bedrijven die dergelijke praktijken uitvoeren. Ook dat mogen wij niet uit het oog verliezen.

Een laatste kleine opmerking is dat wij dergelijke onaanvaardbare toestanden beter zullen kunnen voorkomen wanneer de druk op de arbeidsmarkt afneemt. Zoals daarnet is opgemerkt, is de vraag naar bijvoorbeeld lassers of pijpfitters heel groot. Er zijn lucratieve cowboys op de markt die alle regels aan hun laars lappen en zelf op zoek gaan naar mensen, om ze vervolgens op een dergelijke schrijnende wijze te behandelen. Dat is echt heel ernstig.

De problematiek staat natuurlijk niet los van de bestaande algemene uitdaging om knelpuntberoepen in te vullen met meer aandacht voor het technisch onderwijs en door te voorkomen dat jongeren afstuderen zonder diploma, door het bevorderen van de arbeidsmobiliteit tussen de Gewesten en natuurlijk ook door oog te hebben voor legale arbeidsmigratie.

In dat kader hadden wij een aantal vragen, waarvan er al enige zijn gesteld. Ik zal op een paar punten dus mogelijks nog in herhaling vallen.

Ten eerste, wat is de stand van zaken inzake de opmaak van het actieplan Mensenhandel en Sociale Dumping? Worden de deelstaten betrokken bij dat proces? Is er ook aandacht voor de sensibilisering van bijvoorbeeld artsen of apothekers, die een en ander zien passeren en soms de signalen van uitbuiting kunnen herkennen?

Ik heb ook een vraag voor minister Dermagne. Bent u in dialoog of in contact met de sectoren zelf? Wij krijgen bijvoorbeeld van de Confederatie Bouw de boodschap dat ook zij die cowboys eruit willen.

Zij pleiten ook voor meer inspecties en voor initiatieven zoals de invoering van een ConstruBadge, een visueel identificatiemiddel waarmee iedereen op de werf gemakkelijker gecontroleerd kan worden. Lopen er daarover al gesprekken?

Welke samenwerking bestaat er met de landen van herkomst? In de zaak-Borealis zou de consul van de Filipijnen in België een belangrijke rol hebben gespeeld door alarm te slaan bij het arbeidsauditoraat. Bestaan er ook met andere overheden, zoals die van Bangladesh, Turkije en andere vaak voorkomende herkomstlanden, rechtstreekse contacten om informatie beter en sneller te delen en op die manier wantoestanden te voorkomen? Wordt er ook op Europees niveau samengewerkt met medelidstaten, zoals Polen, Hongarije en

Nous ne pouvons pas non plus perdre de vue le contexte global. Nous pourrions beaucoup mieux prévenir des abus aussi inacceptables lorsque la pression exercée sur le marché du travail diminuera. Pour empêcher les cow-boys d'opérer sur le marché, nous devons mieux pourvoir les professions en pénurie, accorder plus d'attention à notre enseignement technique, promouvoir la mobilité de la main-d'œuvre entre les régions et créer davantage de possibilités de migration légale de la main-d'œuvre.

Où en est le ministre avec l'élaboration du plan d'action contre la traite des êtres humains et le dumping social? Les entités fédérées y sont-elles associées? Accorde-t-on également une attention à la sensibilisation des médecins et des pharmaciens, qui peuvent parfois détecter des signaux d'exploitation?

Le ministre se concerta-t-il également avec les secteurs concernés, et notamment avec la Confédération Construction, qui plaide pour davantage d'inspections et pour l'introduction d'un ConstruBadge qui permettrait d'identifier facilement toute personne qui se trouve sur le chantier?

Qu'en est-il de la coopération avec les pays d'origine? Nous savons que le consul des Philippines a joué un rôle important dans l'affaire Borealis, mais entretient-on également des contacts avec d'autres pays d'origine, comme le Bangladesh et la Turquie, en vue d'échanger des informations et d'éviter ainsi des dérives? Existe-t-il également une coopération avec les États membres de l'UE où les victimes sont enregistrées en tant que travailleurs?

Comment le ministre compte-t-il augmenter le nombre de contrôles? Il ne me paraît pas

Portugal, waar ook vaak slachtoffers als werknemer zijn ingeschreven? Wordt die zaak ook bekeken in het kader van misbruik van detachering?

Wat de arbeidsinspectie betreft, richt ik mijn vraag ook tot minister Dermagne. Zijn er meer controles nodig en zo ja, hoe wilt u dat bereiken? We nemen aan dat het op de huidige, oververhitte arbeidsmarkt niet gemakkelijk is om geschikt personeel te vinden. Zal er gericht gecontroleerd worden door nog beter aan datamining te doen? Welke inhoudelijke conclusies trekken de inspectiediensten uit dit schandaal?

Vervolgens heb ik een vraag met betrekking tot de rol van de vakbonden in dit verhaal. Komen er ook vanuit de vakorganisaties meldingen binnen? Wordt er ook met hen overleg gepleegd over deze toestanden?

Ten slotte moet de overheid het goede voorbeeld geven, ook als bouwheer. Wat zijn de best practices van bijvoorbeeld de federale overheid bij bouwprojecten om uitbuiting tegen te gaan? Hoe zit dat bij de steden en gemeenten? Ook die hebben vaak grote bouwprojecten. Op welke wijze wordt er daarmee omgegaan? Wordt er met de deelstaten bekeken hoe de lokale overheden beter ondersteund kunnen worden om misstanden op hun grondgebied te voorkomen? We nemen aan dat dit geval zich niet louter in Antwerpen aandient, zoals overigens al meermaals is gesteld.

01.15 Ben Segers (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, hoe kunnen we mensenhandel beter op de radar krijgen, dat is voor ons de hamvraag. Het cliché der clichés over mensenhandel wil dat wij slechts het topje van de ijsberg zien. Dat is ook ongetwijfeld zo. De Borealis-zaak heeft aangetoond hoe een groot stuk van die ijsberg er uitziet. Niemand van ons kan nu nog zeggen het niet te weten, want we zien telkens opnieuw dezelfde patronen van controle, misleiding, druk op familie tot dwang door malafide werkgevers, wat leidt tot oneerlijke concurrentie waarbij de uitbuiters uiteindelijk zelf wordt beloond. Die uitbuiters kapitaliseren op de miserie van de werkkrachten, die op de duur geen uitweg meer zien.

Zeker voor wie de werkzaamheden in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel heeft gevolgd, kan dit alles geen verrassing meer zijn. Deze meerderheid heeft er zich onder impuls van Vooruit in het regeerakkoord toe verbonden om van de strijd tegen economische uitbuiting en mensenhandel een absolute beleidsprioriteit te maken. Ik hoor daarvan sterke echo's in de uiteenzettingen van de ministers. Ook al is er nog veel werk, want het mag duidelijk zijn dat het hele systeem kraakt in zijn voegen.

De strijd tegen mensenhandel vergt een ketenaanpak en is slechts zo sterk als de zwakste schakel. Een aantal van die schakels zijn de voorbije jaren heel erg verzwakt. Dat bleek al uit de talrijke getuigenissen in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel. Minister Dermagne, het is mede dankzij de controle van uw inspectiediensten dat de bal aan het rollen ging. U had dit gerust van de daken mogen schreeuwen een maand geleden. Uw inspectiediensten willen meer doen, veel meer zelfs. Denk ook aan de noodkreet die ECOSOC, de inspectiedienst die instaat voor mensenhandel, slaakte in de bijzondere commissie.

facile de trouver aujourd'hui les profils appropriés sur le marché du travail surchauffé. Le *datamining* permettra-t-il de mieux cibler les contrôles? Quelles conclusions plus fondamentales les services d'inspection tirent-ils de ce scandale?

Les syndicats reçoivent-ils des signalements d'abus? Y a-t-il concertation avec eux à ce sujet?

Quelles bonnes pratiques l'État fédéral applique-t-il lui-même en tant que maître d'ouvrage afin de lutter contre l'exploitation? Comment les villes et les communes gèrent-elles cette problématique sur leurs chantiers? Examine-t-on, en concertation avec les entités fédérées, comment on pourrait mieux soutenir les collectivités locales dans la prévention des abus sur leur territoire?

01.15 Ben Segers (Vooruit): Il s'agit essentiellement de savoir comment mieux contrôler la traite des êtres humains, car cette situation n'est sans nul doute que la partie émergée de l'iceberg. Le mode d'action est bien connu, surtout des personnes qui suivent les travaux de la commission spéciale Traite et Trafic des êtres humains: la personne qui exploite les travailleurs s'enrichit en les maintenant dans la misère, de sorte qu'ils n'ont ou ne perçoivent plus d'issue. La majorité actuelle s'est engagée, sous l'impulsion de Vooruit, à faire de la lutte contre l'exploitation économique et la traite des êtres humains une priorité politique absolue. Les ministres en témoignent dans leur allocution, même s'il reste encore beaucoup à faire.

La lutte contre la traite des êtres humains peut être comparée à une chaîne dont la solidité dépend de son maillon le plus faible. Les services d'inspection qui dépendent du ministre Dermagne souhaitent en faire bien davantage

Ik heb u al een aantal keren geïnterpelleerd over de versterking van ECOSOC. U lijkt die versterking nu toe te zeggen, al blijft uw engagement nog redelijk abstract. Eerder had u het in een antwoord op mijn vraag over een minimumscenario waarmee ECOSOC nog net zijn wettelijke opdracht zou kunnen vervullen. Gelukkig was er ook een ambitieuzer *to-be scenario*. Mijn vraag is dan ook of het signaal na de Borealis-zaak sterk genoeg is om u resoluut te doen kiezen voor dat ambitieuzere scenario. Op die manier kunnen niet alleen meer zaken worden gedetecteerd, maar kunnen de onderzoeken zelf met alle mogelijke expertise worden uitgevoerd, waardoor netwerken kunnen worden ontmanteld en uitbuiting structureel kan worden gestopt.

Ik hoorde u zeggen dat u ingaat op mijn eerdere suggestie over meer specialisatie, de heel gerichte aanwerving, en ben daar zeer blij mee.

Minister Van Quickenborne, in de toekomst zullen wellicht meer slachtoffers van mensenhandel gedetecteerd kunnen worden dan vandaag. Er is de oprichting van het centraal aanmeldpunt, waar ook Vooruit de schouders onder heeft gezet. Er is eindelijk de beloofde versterking van de gespecialiseerde FGP-speurders. Er wordt nu ook versterking van de inspectiediensten beloofd. Bovendien is er door de zaak-Borealis een groter bewustzijn gekomen.

Hoe gaan we daar nu mee om? Ik viel van mijn stoel toen ik las dat de Vlaamse regering plots na al die jaren ontkende bevoegd te zijn voor de financiering van de opvang van slachtoffers van mensenhandel. Wanneer de nood het hoogst is, worden er dus spelletjes gespeeld. Dat is onaanvaardbaar. Het staat buiten kijf dat we slachtoffers zo snel mogelijk weg moeten krijgen van de plek waar zij worden uitgebuit, zodat ze dan de nodige begeleiding kunnen krijgen. In die omstandigheden is duidelijkheid nodig, geen improvisatie. We mogen Payoke en de stad Antwerpen bijzonder dankbaar zijn om in de bres te springen, zonder zekerheid over de financiering. U zult het echter met mij eens zijn dat dit zo niet duurzaam is. Men zal dat niet kunnen blijven doen.

Mijnheer de minister, ik hoorde u zeggen dat u reeds vergaderde met minister Crevits. Ik reken op u om met haar een duidelijk kader uit te tekenen voor de drie centra, ongeacht de plaats van uitbuiting, zodat die duurzaam en structureel kunnen blijven samenwerken. Ik vroeg naar het noodfonds om Payoke te ondersteunen, wat echt nodig is om bij grote crisissen snel de capaciteit te kunnen vergroten. Ik hoorde u ook zeggen dat er twee juridisch-administratieve krachten zouden bij komen. Wat doen we echter wanneer er op heel korte termijn opgetreden moet worden, als er nog eens een grote groep zou worden aangetroffen? Als u dan nog moet starten met aanwervingen, wordt het moeilijk om bij te benen. Hoe zult u daar flexibel mee omgaan?

We weten dat er op dit ogenblik steeds meer gedetacheerde arbeidskrachten zijn, in dienst van onderaannemers, vaak van Aziatische origine. Daar heerst een grote afhankelijkheid van de werkgever. Wij weten dus al dat wij nog groepen zullen aantreffen. Daarom moeten we voorbereid zijn op eigen succes. Als wij de inspectie laten optreden, dan is dat met de bedoeling om succes te hebben, in die zin dat we uitbuiting denken te zullen aantreffen. Tot nu

dans cette lutte et ECOSOC a également poussé un cri d'alarme. Le signal que constitue l'affaire Borealis est-il suffisamment fort pour que le ministre choisisse résolument un scénario plus ambitieux que celui du strict minimum, afin de pouvoir également démanteler les réseaux et mettre un terme à l'exploitation de manière structurelle? Je me réjouis d'ores et déjà qu'il veuille donner suite à la suggestion de recrutement très ciblé que j'ai formulée précédemment.

À l'avenir, il sera probablement possible de détecter plus de victimes qu'aujourd'hui, grâce à la mise en place du point de contact central et au renforcement promis des enquêteurs de la PJF. J'ai été très surpris lorsque, après toutes ces années, le gouvernement flamand a soudainement nié être compétent en matière de financement de l'accueil des victimes de la traite des êtres humains.

Il ne fait aucun doute que nous devons éloigner les victimes du lieu d'exploitation le plus rapidement possible afin de leur donner l'accompagnement approprié. Nous devons être très reconnaissants à Payoke et à la ville d'Anvers de s'être lancés dans l'aventure sans aucune certitude sur le financement. À plus long terme, ce n'est toutefois pas tenable. Je compte sur le ministre de la Justice pour établir avec la ministre flamande Crevits un cadre clair pour les trois centres, quel que soit le lieu d'exploitation, afin qu'ils puissent continuer à collaborer de manière durable et structurelle. J'ai posé la question du Fonds d'urgence pour soutenir Payoke, mais que faisons-nous à court terme, si soudainement un grand besoin devait se faire sentir?

Avec plus d'inspections, nous détecterons plus de cas d'exploitation. Nous aurons donc

toe waren we met zijn allen onvoldoende voorbereid op het eigen succes. We hebben dus nood aan een robuust systeem, aan duidelijkheid en ook voorspelbaarheid. Heel het systeem staat of valt daarmee. De slachtoffers hebben daar recht op, aangezien zij de moed hebben gehad om de stap naar de gerechtelijke autoriteiten te zetten. Het zal ook het gerechtelijk onderzoek ten goede komen, zodat uitbuiting ook structureel kan worden gestopt. Wij moeten er absoluut voor zorgen dat mensen niet opnieuw worden uitgebuit zodra zij ergens anders aan de slag gaan, dus dat we geen draaideur creëren, zoals de Antwerpse schepen Meeuws al zei. Laten wij er alles aan doen om mensenhandel weer op de radar te krijgen. U kunt daarbij op de voortrekkersrol van Vooruit rekenen.

01.16 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouwen voorzitters, heren ministers, er is vandaag al veel gezegd over uitbuiting en mensenhandel. Werknemers worden onder valse voorwendsels naar hier gebracht voor tewerkstelling aan 6 euro per uur, ver onder het minimumloon en zeker onder de sectorale barema's voor geschoolde arbeiders. Wie klaagt, wordt bedreigd en de familieleden in het buitenland worden eveneens bedreigd.

Er gebeurt al veel tegen ernstige misdrijven, zoals u hebt aangegeven, heren ministers. Ik wil op mijn beurt de organisaties en diensten bedanken voor hun inspanningen. Toch kan ik alleen vaststellen dat die carrousel gewoon voortdraait. Enkele weken geleden werden dezelfde slachtoffers immers teruggevonden op een werf van BASF, aan het werk in dezelfde omstandigheden.

Ik meen dan ook dat we de essentie moeten bekijken. De essentie is een model waarbij men meer geld wil verdienen. Het moet altijd maar goedkoper. Multinationals doen een beroep op een keten van onderaannemers, maar als er iets misloopt, weten ze nergens van. Ook Borealis wist van niets, al kan ik mij dat niet voorstellen. Een multinational mag immers garanties eisen van zijn onderaannemers en moet ook toezien op wat er gebeurt op zijn terreinen.

Dit is maar het topje van de ijsberg, want het aantal slachtoffers van mensenhandel zou ongeveer 23.000 bedragen.

Mijnheer de minister, u gaf aan dat de FOD WASO de opdracht heeft gegeven om de mazen in de wetgeving te dichten, onder andere op het vlak van de hoofdelijke aansprakelijkheid. Met Vooruit pleiten wij al sinds 2015 voor een versterking van de hoofdelijke aansprakelijkheid, want opdrachtgevers komen er nu te gemakkelijk van af, bijvoorbeeld door een schriftelijke verklaring te laten ondertekenen of gewoon het contract op te zeggen. Ook een beperking in de niveaus van onderaanneming is aan de orde, en uitbreiding naar andere sectoren. Het is verre van een louter probleem van de bouwsector. Zo werden in Tessenderlo in april 32 buitenlandse vrachtwagenchauffeurs aangetroffen in erbarmelijke omstandigheden. Ook uitbreiding naar alle lonen is nodig. Die mensen hebben daar gewerkt en wie werkt, verdient een eerlijk loon. Ook de lonen uit het verleden zouden moeten worden betaald.

Ik hoop echt dat het ditmaal wel lukt. Sinds 2015 hebben wij wetsvoorstellen en amendementen ingediend, maar die werden telkens opnieuw allemaal verworpen. Ik hoop, collega's, dat deze zaak eindelijk de ogen zal openen. Ik hoop ook, mijnheer de minister,

besoin d'un système robuste, avec de la clarté et de la prévisibilité. Les victimes y ont droit, et cela profitera également à l'enquête judiciaire, de sorte que l'exploitation puisse être arrêtée de manière structurelle et que nous ne créions pas un mécanisme de va-et-vient par lequel les victimes risquent d'être exploitées ailleurs.

01.16 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Les travailleurs sont attirés ici sous de faux prétextes pour un salaire de 6 euros par heure. Ceux qui se plaignent sont menacés avec leur famille à l'étranger. Les lignes bougent beaucoup et je remercie les organisations et les services pour leurs efforts. Cependant, le carrousel continue de tourner. Les multinationales font appel à une chaîne de sous-traitants pour économiser toujours plus d'argent, mais lorsque quelque chose cloche, elles ne sont au courant de rien. Borealis, aussi, se lave les mains en toute innocence. Ce n'est que la partie émergée de l'iceberg, puisque le nombre de victimes de la traite des êtres humains s'élèverait à environ 23 000. Vooruit plaide depuis 2015 pour le renforcement de la responsabilité solidaire.

Les maîtres d'ouvrage s'en sortent trop facilement aujourd'hui en faisant signer une déclaration écrite ou en résiliant simplement le contrat. Une limitation des niveaux de sous-traitance est également de rigueur, ainsi qu'une extension à d'autres secteurs et à tous les salaires, également de manière rétroactive. J'espère sincèrement que nous y parviendrons cette fois, car nos propositions de loi et amendements déposés depuis 2015 ont malheureusement tous été rejetés. J'ai entendu dire qu'on aimerait renforcer la législation sur les marchés publics. Imposera-t-on également un salaire minimum? J'espère que nos propositions de loi seront une

dat u stappen zult kunnen zetten om de carrousel van uitbuiting verder te doorbreken.

Ik had nog een aantal vragen over de internationale samenwerking van de inspectiediensten, ook specifiek in deze zaak, en over de verzwaring van de strafsancities voor detachingsfraude, zoals reeds doorgevoerd voor de vervoerssector. Ik denk evenwel dat dit gelijkloopt met vragen die reeds zijn gesteld.

Ik heb nog een laatste vraag. Ik heb gehoord dat u de wetgeving inzake de overheidopdrachten zou willen verstrengen en dat daar sociale clausules in zouden komen om te verbieden met onderaannemers te werken. Voor ons is het belangrijk dat er ook in een clausule wordt voorzien die een verplicht minimumloon zou opleggen. Is dat gepland?

Ik hoop, mijnheer de minister, dat onze wetsvoorstellen alsnog ter inspiratie kunnen dienen voor de onderhandelingen in de schoot van de regering, en dat er vooruitgang wordt geboekt om de spiraal en dat model te doorbreken.

01.17 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Je vous remercie, mesdames et messieurs les députés, pour vos commentaires et différentes questions.

Ik zal eerst antwoorden op de vragen van de N-VA-fractie en die van mevrouw De Wit inzake sensibilisatie van de slachtoffers van economische uitbuiting.

De inspectiediensten hebben een folder uitgegeven met informatie die wordt verspreid op het terrein. Dat werkt, dat wordt bewezen door de zaak-Borealis. De zaak start op 27 juni 2022 toen de inspectie de werknemers heeft aangesproken en ze die folders heeft uitgereikt. Het is evenwel correct dat we de sensibilisatie moeten opvoeren via verscheidene middelen en kanalen.

Wat de internationale samenwerking betreft, veronderstel ik dat de arbeidsauditeur hiertoe aan de inspectiediensten de opdracht zal geven om contacten te leggen met de diensten in andere landen. We weten dat de ELA, the European Labour Authority, zowel inzake sociale dumping als mensenhandel, actieve samenwerking nastreeft, in het bijzonder inzake de derdelanders. Ik verwijs ter zake naar de Joint Action Days waarbij inspectiediensten van diverse landen controleacties in ons land komen ondersteunen. Via onze verbindingsofficieren bij de ELA zullen we erop aandringen dat dit orgaan nog bijkomende initiatieven onderneemt.

C'est une question qui a été posée par plusieurs fractions, notamment par le groupe Ecolo-Groen. En ce qui concerne plus spécifiquement Bruxelles et la cellule ECOSOC, il y a momentanément, pour

source d'inspiration pour les négociations du gouvernement.

01.17 Pierre-Yves Dermagne, ministre: L'inspection a distribué un dépliant contenant des informations sur l'exploitation économique sur les chantiers. L'affaire Borealis montre que cette méthode de travail peut être couronnée de succès: l'affaire a en effet commencé après que l'inspection ait approché les travailleurs concernés et distribué les brochures. Cependant, nous devons encore sensibiliser davantage le public par différents moyens.

Je suppose que l'auditeur du travail demandera aux services d'inspection de contacter des services similaires dans d'autres pays. L'Autorité européenne du travail (AET) s'efforce également de coopérer activement à la lutte contre le dumping social et la traite des êtres humains. Pendant les joint action days, les services d'inspection étrangers ont soutenu les actions de contrôle dans notre pays. Par l'intermédiaire de nos agents de liaison avec l'AET, nous insisterons pour que l'AET prenne encore plus d'initiatives à cet égard.

In Brussel bestaat de cel ECOSOC momenteel uit drie inspecteurs en twee stagiairs.

Bruxelles, trois inspecteurs ECOSOC plus deux stagiaires au sein du service.

J'en viens à l'ensemble des services d'inspection et aux engagements qui ont été pris par votre serviteur, mais aussi par l'ensemble du gouvernement, de renforcer les services. En effet, nous nous sommes engagés à engager 50 inspecteurs complémentaires, 45 pour les services d'inspection qui concernent les entreprises et les travailleurs salariés et 5 concernant l'INASTI, donc les contrôles des indépendants. Nous avons en outre décidé au mois de mars d'engager 8 inspecteurs complémentaires spécifiquement pour traiter le dumping social. Ces 8 inspecteurs sont en service. Sur les 45 inspecteurs qui doivent être engagés, 30 sont momentanément en stage. Ils suivent leur formation au sein des services d'inspection mais ils ont bel et bien été engagés, et nous espérons engager les 15 inspecteurs restants avant la fin de l'année.

Mais nous ne sommes pas responsables, le ministre Van Quickenborne et moi-même, des procédures de sélection et d'engagement au sein de l'administration. Je pense que nous devons réfléchir à accélérer les procédures pour des fonctions telles que celles-là, comme on a pu le faire pour d'autres services. Je le disais dans mon introduction tout à l'heure, face à des problématiques telles que la traite des êtres humains ou l'exploitation économique, nous devons vraiment cibler nos engagements avec des profils de fonction, avec la recherche d'une forme d'expérience dans le chef des candidats. Un peu de temps est donc nécessaire pour trouver les bonnes personnes pour assumer ces fonctions importantes et essentielles au sein de notre service public.

Suite à une question de Mme Lanjri, je voudrais être très clair par rapport aux chiffres. Il y a 8 inspecteurs spécifiques engagés pour la lutte contre le dumping social, 45 inspecteurs sociaux dans les différents services d'inspection de l'État et 5 inspecteurs supplémentaires spécifiquement pour l'INASTI et les indépendants. L'engagement à engager l'ensemble de ces inspecteurs est vraiment pris, c'est-à-dire les 15 restants avant la fin de l'année. Comme je l'ai dit dans mon intervention, je reviendrai aussi avec des demandes supplémentaires pour continuer à compléter les cadres.

Mme Fonck et M. Mertens, entre autres, ont posé des questions très précises. Nous transmettrons l'ensemble des chiffres par écrit, cet échange de vues ne se prêtant pas vraiment à la communication de chiffres service par service.

Concernant le renforcement des sanctions, nous sommes en train de travailler à une réforme du Code pénal social, avec la volonté de renforcer les sanctions prises pour de telles infractions. Ce travail vient compléter celui qui a été mené par le ministre de la Justice et la Commission de la Justice sur le Code pénal de manière générale. Nous voulons que les sanctions soient suffisamment fortes pour être dissuasives.

Nous travaillons aussi sur la responsabilité solidaire des différents acteurs au sein de la chaîne de sous-traitance, comme je l'ai dit dans mon introduction.

Inzake de versterking van de strijd tegen sociale dumping en

De regering heeft zich ertoe verbonden 50 bijkomende inspecteurs aan te werven, 45 voor de inspectie van de ondernemingen en de werknemers en 5 voor de inspectie van het RSVZ en de zelfstandigen. In maart werd er beslist acht bijkomende inspecteurs aan te werven om sociale dumping aan te pakken. Ze zijn in dienst getreden. Van de geplande 45 werden er 30 in dienst genomen. Ze lopen thans stage. We hopen de overige 15 voor het eind van het jaar in dienst te kunnen nemen maar wij zijn niet verantwoordelijk voor de selectieprocedures bij de administratie. Er moet worden nagedacht over een versnelling van de selectieprocedures voor bepaalde functies, zoals dat ook voor andere diensten het geval geweest is. Voor mensenhandel of economische uitbuiting moeten we ons focussen op functieprofielen met ervaring. Het kost tijd om de juiste mensen te vinden. Er werden dus acht inspecteurs in dienst genomen om sociale dumping te bestrijden, naast 45 sociaal inspecteurs en 5 inspecteurs voor het RSVZ en de zelfstandigen. We zijn vast van plan al die personen te werven. Ik zal bijkomende verzoeken indienen om de personeelsformaties aan te vullen.

We zullen u de cijfers schriftelijk bezorgen. In het verlengde van de werkzaamheden van de commissie voor Justitie en de minister van Justitie met betrekking tot het Strafwetboek werken we thans aan een hervorming van het Sociaal Strafwetboek teneinde de sancties voor dergelijke misdrijven te verzwaren en het afschrikkend effect ervan te vergroten.

Nous envisageons d'insérer dans

economische uitbuiting denken wij aan een aanpassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten. Ten eerste gaat het om een verbod op onderaanneming van de gehele opdracht die aan de aannemer wordt gegund zonder dat die enige activiteit uitoefent. Ten tweede denken wij aan een beperking van de onderaannemingssetting in het algemeen. Dat zijn mijn voorstellen die ik aan de collega-ministers zal voorleggen. In de komende dagen zullen wij dat in een interkabinettenwerkgroep bespreken.

Il y a aussi tout un travail en vue de donner une interprétation plus large à la directive européenne 2014/67 relative à l'exécution de la directive 96/71/CE concernant le détachement de travailleurs et la coopération administrative par l'intermédiaire du système d'information du marché intérieur. De même, il y a la volonté de pouvoir renforcer la responsabilité conjointe et solidaire pour les dettes salariales. J'ai entendu votre proposition, celle-ci sera examinée.

Une question m'a également été posée concernant la concertation avec les partenaires sociaux. Celle-ci est bien entendu nécessaire et essentielle. Mes collaborateurs et moi-même entretenons des contacts réguliers avec les partenaires sociaux. Effectivement, il y a un engagement du secteur de la construction et une volonté de pouvoir faire le ménage au sein du secteur afin de mettre en place un label de qualité en tant qu'employeur. Je pense qu'il s'agit là d'un élément important. Nous entretenons vraiment une collaboration importante avec le secteur. C'était le cas en matière de sécurité sur les chantiers et des engagements ont été pris et concrétisés. Par ailleurs, un travail a été effectué en rapport avec la problématique qui nous occupe aujourd'hui. Je peux donc vous affirmer que la concertation est régulière, voire constante.

En ce qui concerne la question de Mme Thémont quant à la constitution en tant que partie civile, la possibilité existe déjà. Ainsi, l'ONSS peut se constituer partie civile dans un dossier tel que celui-là en vue de récupérer les sommes dues par ces employeurs ou ces intermédiaires frauduleux. Cette possibilité existe également en l'espèce pour autant que le ministère public décide de poursuivre les contrevenants.

Il y avait également une question de Mme Thémont sur les inspecteurs, mais je viens d'y répondre.

Er was een vraag van het Vlaams Belang over 39 inspecteurs. Slechts 39? Nee. Dat cijfer slaat alleen op het aantal inspecteurs bij de RSZ. Ook de RSZ vraagt versterking van de inspectiediensten. Naast de 39 inspecteurs van de RSZ zijn er nog inspecteurs actief in de context van mensenhandel bij de Inspectie Toezicht op de Sociale Wetten. Zij bekijken dit vanuit hun arbeidsrechtelijke bevoegdheden. Er zijn ook nog inspecteurs actief rond arbeidsomstandigheden en arbeidsveiligheid bij de Inspectie Toezicht op het Welzijn op het Werk. Ten slotte zijn ook de regionale inspectiediensten op dit vlak actief. Zij werken aan een multidisciplinaire aanpak.

la législation relative aux marchés publics une interdiction de sous-traitance pour l'ensemble d'un marché, de sorte que l'entrepreneur désigné n'exerce plus aucune activité lui-même. Par ailleurs, nous songeons à une possible limitation de la chaîne des sous-traitants. Ces propositions seront discutées prochainement au sein d'un groupe de travail interministériel.

De Europese richtlijn 2014/67 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers en de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt zou op een ruimere manier geïnterpreteerd moeten worden, om op het vlak van de loonschulden de gezamenlijke hoofdelijke aansprakelijkheid te versterken. Uw voorstel zal tegen het licht gehouden worden.

De stakeholders van de bouwsector willen de sector saneren en een kwaliteitslabel voor de werkgevers in het leven roepen. Wij werken actief mee met de sector, met name inzake de veiligheid op de bouwplaatsen en de bestrijding van de sociale fraude.

De RSZ kan zich in een dergelijk dossier burgerlijke partij stellen om de door de frauduleuze werkgevers of tussenpersonen verschuldigde bedragen te recupereren.

Le chiffre de 39 inspecteurs se rapporte au nombre d'inspecteurs de l'ONSS, qui demande également un renforcement de ses effectifs. En outre, des inspecteurs travaillent aussi pour la DG Contrôle des lois sociales, qui se focalise sur les aspects de droit du travail. Les inspecteurs de la DG Contrôle du bien-être au travail quant à eux contrôlent les

Op de vraag van mevrouw Lanjri inzake de inspectiediensten heb ik al geantwoord. Over de hoofdelijke aansprakelijkheid inzake loonschulden heb ik het ook gehad. Wat de berekening door de RSZ betreft in dossiers van sociale dumping, waarbij de uitkomst wijst op onderwerping in België, zal de RSZ ruim tevoren van de arbeidsauditeur de opdracht krijgen om die oefening te maken. Die opdracht kan ze niet proactief uitvoeren en info aan de auditeur bezorgen. Dit in antwoord op de vraag van mevrouw Thémont.

Dan kom ik aan de vragen van de heer Mertens naar andere maatregelen om de strijd tegen economische uitbuiting en mensenhandel te kunnen aanpakken.

Mijnheer Mertens, u vraagt of wij de evaluatie van de richtlijn 2014/77 aandurven. Ik herhaal dat de voorstellen om die richtlijn ruimer te interpreteren nu op de regeringstafel liggen.

Over de verschillende inspectiediensten en de verschillen in het aantal inspecteurs zal ik een nota aan de secretaris van de commissie doorsturen.

Mevrouw De Jonge, u vroeg of de deelstaten worden betrokken bij acties rond dumping en mensenhandel. Er is een goede samenwerking tussen onze inspectiediensten. De inspectie bij Borealis gebeurde in samenwerking tussen de federale diensten en de regionale inspectiediensten. Er is ook regelmatig overleg tussen de verschillende federale en regionale inspectiediensten.

Inzake de gesprekken met de werkgeversfederaties kan ik u meegeven dat mijn medewerkers regelmatig overleg plegen met de sociale partners en de werkgeversfederaties. U weet dat de sectoren ook via de plannen voor eerlijke concurrentie worden betrokken bij acties en maatregelen rond sociale fraudebestrijding.

Voor de overheidsopdrachten heeft de SIOD zowel met de Regie der Gebouwen als met de administratie van de Europese Commissie overleg gepleegd en in informatiesessies toelichting gegeven bij de detectie van bepaalde fenomenen van sociale fraude, zoals het fenomeen dat we vandaag in deze commissie bespreken.

Wat de vragen inzake de versterking van de inspectiediensten bij ECOSOC betreft, kan ik u melden dat een van mijn engagementen is om vooruit te kunnen gaan in het versterken van de inspectiediensten.

Ik wil het onderzoek bij BASF geenszins minimaliseren, maar het aantal personen dat ook bij Borealis aan de slag was, is beperkt.

Sociale dumping en mensenhandel zijn uiteraard geen fenomenen die alleen de bouwsector treffen. In overleg met de sociale partners willen we bekijken of de beperking tot een aantal sectoren zoals dat vandaag het geval is, nog nuttig is.

Kortom, we moeten deze problematiek blijven aanpakken en er nog meer op inzetten.

Voilà, mesdames les présidentes, les quelques réponses que je pouvais vous apporter rapidement.

conditions de travail et la sécurité sur les lieux du travail. Enfin, il y a aussi les services d'inspection régionaux.

Si, dans des dossiers de dumping social, il apparaît que des travailleurs sont soumis à la sécurité sociale belge, l'ONSS sera chargé par l'auditeur du travail d'effectuer le calcul.

Les propositions tendant à interpréter plus largement la directive 2014/77 sont à présent sur la table du gouvernement.

Je fournirai au secrétaire de la commission une note relative aux différents services d'inspection et aux différences quant au nombre d'inspecteurs.

L'inspection chez Borealis a été menée conjointement par les services d'inspection fédéraux et régionaux, lesquels se concertent régulièrement.

Mes collaborateurs se concertent régulièrement avec les partenaires sociaux et les fédérations d'employeurs. Les secteurs sont également associés aux actions et aux mesures relatives à la lutte contre la fraude sociale par le biais des plans pour la concurrence loyale.

Pour les marchés publics, le SIRS s'est concerté tant avec la Régie des Bâtiments qu'avec l'administration de la Commission européenne et a fourni, lors de sessions d'information, des explications quant à la détection de certains phénomènes de fraude sociale, dont celui que nous évoquons aujourd'hui.

J'entends avancer dans le renforcement des services d'inspection.

Je ne veux pas minimiser l'enquête chez BASF, mais le nombre de personnes qui travaillaient également chez Borealis est limité.

Le dumping social et la traite des êtres humains ne touchent pas seulement le secteur de la construction. Dans le cadre du dialogue social, nous entendons examiner si la limitation à un certain nombre de secteurs, telle qu'elle existe actuellement, est toujours utile. Nous devons agir encore davantage contre ce problème.

01.18 Minister **Vincent Van Quickenborne**: Collega De Wit, uw vraag is terecht: hoe weet de persoon dat er een meldpunt is? Daar kunnen we op verschillende manieren voor zorgen. Voor de Oekraïncrisis hebben we een taskforce opgericht die is nagegaan op welke sociale media Oekraïners actief zijn, en via dat kanaal verspreiden we dan informatie. Zo hebben we hen bij aankomst van informatie voorzien om mogelijke gevallen van mensenhandel te kunnen melden. Als iemand een werkvisum aanvraagt, krijgt die persoon een folder waarin in verschillende talen gewezen wordt op de gevaren van mensenhandel en de mogelijkheden om daar melding van te maken. Het is de bedoeling die folder te updaten zodat dat meldpunt er ook in wordt vermeld.

U vraagt hoeveel mensen precies we bijkomend willen aannemen voor Payoke. Op dit ogenblik zijn daar vijf mensen voltijds voor de begeleiding actief en daar komen nu twee contractuelen bij, precies zoals de directeur had gevraagd. De Inspectie van Financiën (IF) heeft een positief advies gegeven, al merkte ze wel op dat het ter beschikking stellen van personeel eigenlijk geen taak van Justitie is; maar nood breekt wet. We gaan die mensen snel aannemen voor Payoke, het is een kwestie van weken.

Wat de opvang van slachtoffers betreft, doet Payoke alles wat het kan in samenwerking met ons, de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Maar zoals u wel beseft, voldoet het huidige kader niet voor dat soort crisissituaties. We zullen daar een tandje moeten bijsteken en we zullen vanuit ons departement ook suggesties doen. Maar het is ook een opdracht voor de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel, omdat we voor het eerst met zo'n groot aantal slachtoffers geconfronteerd worden. Zodra alle dossiers van de slachtoffers in orde zijn, zullen ze de financiële middelen krijgen om met behulp van Payoke onderdak te vinden. Het is te vroeg om al te beslissen over de terugkeer naar hun land van herkomst. Mocht een slachtoffer uiteindelijk terug naar het land van herkomst willen, dan werken we daarvoor samen met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

Zoals ik op 30 mei al in de bijzondere commissie zei, werken er op dit ogenblik 150 speurders op die zaak bij de 14 FGP's en komen er daar nu 40 bij. Het is inderdaad niet gemakkelijk om de juiste profielen te vinden. Dat is de uitdaging voor de federale politie en mijn collega, maar daar wordt hard aan gewerkt. Naast die 150 zijn er ook de mensen van de lokale recherche en de bestuurlijke politie, die bijvoorbeeld bijstand leveren in een actie tegen *small boats*.

01.18 **Vincent Van Quickenborne**, ministre: Nous avons mis en place un groupe de travail dans le cadre de la crise ukrainienne. Tout demandeur d'un visa de travail reçoit un dépliant en plusieurs langues soulignant les dangers de la traite des êtres humains. Nous mettrons à jour ce dépliant afin que le point de contact pour les victimes de traite des êtres humains y soit également mentionné.

Payoke aura bientôt deux travailleurs contractuels supplémentaires. L'Inspection des finances a rendu un avis positif, tout en notant que la mise à disposition de personnel n'est pas une tâche de la Justice; mais nécessité fait loi.

En ce qui concerne l'accueil des victimes, Payoke fait tout son possible en collaboration avec nos services, le gouvernement flamand et les autorités locales, mais le cadre existant n'est pas suffisant pour de telles situations de crise. Nous allons devoir redoubler d'efforts car c'est la première fois que nous sommes confrontés à un tel nombre de victimes.

Une fois que tous les dossiers des victimes seront en ordre, elles recevront les moyens financiers pour trouver un toit avec l'aide de Payoke. Il est trop tôt pour décider de leur retour dans leur pays d'origine. Si une victime souhaite rentrer chez elle, nous coopérerons à cette fin avec

Ik kom tot het antwoord op de vraag hoeveel magistraten zich hier precies mee bezighouden. In elk parket is er een referentiemagistraat mensenhandel en mensensmokkel. Er zijn 24 referentiemagistraten voor mensensmokkel en 45 voor mensenhandel. Ook het federaal parket speelt een belangrijke rol. Daarnaast is er ook nog de inzet van andere magistraten, bijvoorbeeld tijdens de nachtdienst. Vergeten we ook niet de vele arbeidsauditeurs en -auditoraten die werken op de problematiek van economische uitbuiting en sociale fraude, die vaak verband houden met mensenhandel.

Wat de zetel betreft: de rechters en rechtbanken die deze zaken behandelen, behandelen ook andere zaken, zoals zedenmisdriften of andere zaken van georganiseerde criminaliteit, om er maar enkele te noemen.

Ik kom tot de vragen van collega Platteau, over wie er beschuldigd is en of er een onderzoek loopt naar Borealis. Ik heb uitdrukkelijk in mijn inleiding gezegd dat ik me niet kan uitspreken over wie – bedrijven en natuurlijke personen – verdacht is in deze zaak. Het onderzoek is nog gaande en moet uitwijzen of Borealis al dan niet op de hoogte was, en zo ja, of Borealis mededader of medeplichtig is, of zich te buiten is gegaan aan schuldig verzuim. Het behoort tot het geheim van het onderzoek en als minister van Justitie kan ik daar – dat begrijpt u – geen enkele voorafname op doen. Ik hoor bepaalde leden hier zeggen dat die firma al veroordeeld is. Dat is niet de manier waarop Justitie werkt. Justitie werkt met een vervolging, een beschuldiging en dan pas een uitspraak. We leven immers in een democratisch land.

l'Organisation internationale pour les migrations.

L'affaire Borealis mobilise actuellement 150 enquêteurs auprès des 14 directions judiciaires de la PJF. Quarante enquêteurs vont s'y ajouter. C'est un véritable défi de trouver les profils adéquats. En plus de ces 150 enquêteurs, les membres de la recherche locale et de la police administrative apportent leur aide dans le cadre, par exemple, d'actions contre le phénomène des petites embarcations.

Il existe 24 magistrats de référence en matière de trafic d'êtres humains et 45 en matière de traite des êtres humains. Le parquet fédéral joue évidemment un rôle important mais d'autres magistrats sont également associés à cette lutte, par exemple ceux qui assurent les gardes de nuit. Par ailleurs, les nombreux auditeurs et auditorats du travail s'attaquent à la problématique de l'exploitation économique et de la fraude sociale, qui est souvent liée à la traite des êtres humains. En ce qui concerne le siège, les juges et les tribunaux qui traitent ces affaires en traitent également d'autres, tels que des faits de mœurs ou des délits liés à la criminalité organisée.

Je ne peux pas me prononcer sur qui est suspect dans cette affaire. L'enquête devra déterminer si Borealis était au courant ou pas, si elle est coauteure ou complice des faits et si des abstentions coupables peuvent lui être imputées. Cela fait partie du secret de l'instruction.

Madame la présidente, vous avez posé notamment la question du sentiment d'impunité. Je puis vous garantir que les auditorats du travail travaillent sur ce problème. Regardez ainsi ce qu'il se passe avec PostNL, dont la question a été soulevée. Le ministère public fédéral s'y attelle également. Vous savez que les amendes encourues par ces entreprises sont assez lourdes. Et c'est un euphémisme. L'amende peut être multipliée en fonction du nombre de victimes. Je vous citerai deux exemples. Tout d'abord, le propriétaire d'un restaurant et un sous-traitant allemand ont été condamnés pour des

De arbeidsauditoraten pakken het gevoel van straffeloosheid aan: kijk bijvoorbeeld naar wat er met PostNL gebeurt. Men riskeert hoge boetes, die vermenigvuldigd kunnen worden met het aantal slachtoffers. De eigenaar van een restaurant en een Duitse onderaannemer die hun uit Oost-

faits de traite des êtres humains et de fraude organisée. Ils avaient fait travailler des personnes d'Europe de l'Est dans des conditions dégradantes. Ils ont été condamnés à des amendes de plusieurs centaines de milliers d'euros. Le propriétaire allemand a, par ailleurs, été condamné à quatre ans de prison. Ensuite, le parquet fédéral s'est attaqué à une grande entreprise de transport belge, à laquelle il a présenté la facture: soit trente millions d'euros.

Madame Thémont, s'agissant de la possibilité de se porter partie civile, selon mon information, ce n'est pas encore le cas – même si je ne l'exclus pas. Il faut, en tout cas, poser la question à ces organisations. En cas de condamnation, des confiscations sont déjà accordées en faveur des victimes. Cette technique peut donc être utilisée.

Collega Bury, ik heb eerlijk gezegd niet gewacht op deze crisis om mensenhandel aan te kaarten. Ik doe niet aan steekvlampolitiek. Wij hebben vorig jaar het actieplan Mensenhandel met alle partners opgesteld en laten goedkeuren, de uitvoering is volop bezig. Ik heb de drie centra structureel financieel versterkt, ik heb het centraal meldpunt gecreëerd, ik heb het transitteam opgericht en ik speel kort op de bal. We staan voortdurend in contact met Payoke en met de twee andere organisaties. Toen de Oekraïense vluchtelingencrisis losbarstte, hebben we alle partners onmiddellijk operationeel samengebracht, en nu ga ik bijvoorbeeld samen met Payoke op zoek naar twee extra medewerkers, zoals ik al zei.

Wat de zaken betreft die in mei in de pers verschenen, moet het onderzoek nog uitwijzen wat er zich precies heeft afgespeeld en wie daarvoor de strafrechtelijke verantwoordelijkheid draagt. *We cannot jump to conclusions*. Laat het onderzoek voeren, dat is belangrijk in een rechtsstaat.

Mevrouw Bury, u pleit voor een verhoging van de straffen. De straffen zijn zwaar genoeg. Kijk maar naar de uitspraak in de zaak-Essex. Verschillende verdachten die in het buitenland verbleven, werden uitgeleverd aan ons land en veroordeeld tot straffen van vijftien jaar. Het probleem is niet de hoogte van de straffen, wel moeten we de pakkans verhogen. Dat is dan ook het belang en de meerwaarde, bijvoorbeeld vanuit gerechtelijk perspectief, van het transitteam dat werd opgericht en waarnaar ik al verwees, en van het centrale meldpunt.

Mevrouw Van Hoof, het huidige systeem is inderdaad niet ontworpen voor een situatie als deze. Dat zegt u zeer juist. De problematiek van grote groepen moet dus anders worden aangepakt. We zullen ook voorstellen doen, zowel rond opvang als begeleiding en hoe we tijdelijke versterkingen flexibel kunnen aanpakken. Zoals gezegd, is het ook een suggestie voor de bijzondere commissie om daarrond te werken.

U stelde ook een vraag in verband met de hotelsector. De interdepartementale cel werkt nu aan informatie voor alle hotels in dit land, waarbij ook het meldpunt zal worden vermeld. Ik wil u ook aanraden om het verslag van de bijzondere commissie van 30 mei 2022 nog eens te lezen. Daar heb ik heel uitgebreid stilgestaan bij hoe we bepaalde gevoelige sectoren kunnen bereiken

Europa afkomstig personeel in mensonwaardige omstandigheden lieten werken, werden veroordeeld tot het betalen van boetes van honderdduizenden euro en de eigenaar kreeg ook een gevangenisstraf van vier jaar opgelegd.

Voor zover ik weet, heeft er zich nog niemand burgerlijke partij gesteld, maar dat zou nog kunnen gebeuren. In geval van een veroordeling zijn er al inbeslagnames ten bate van de slachtoffers mogelijk.

Je n'ai pas attendu cette crise pour aborder la question de la traite des êtres humains. Le plan d'action Traite des êtres humains a été approuvé l'année dernière; il est actuellement mis en œuvre. J'ai renforcé structurellement les trois centres sur le plan financier, j'ai créé un point de contact central et mis en place la *team transit*. Nous avons des contacts permanents avec Payoke et les deux autres organisations.

L'enquête doit encore déterminer les circonstances exactes de l'affaire Borealis et qui en porte la responsabilité pénale. Les peines sont suffisamment lourdes. Dans l'affaire Essex, plusieurs suspects extradés ont été condamnés à 15 ans de prison. Il faut surtout augmenter nos chances de les attraper, d'où l'importance de la *team transit* et du point de contact central.

Le système actuel n'est pas conçu pour de grands groupes de ce genre. Nous proposerons des ajustements, tant au niveau de l'accueil et de l'accompagnement que des renforcements temporaires. La cellule interdépartementale planche actuellement sur des informations destinées à tous les hôtels. Le point de contact central y sera également mentionné.

Au moment où je parle, je n'ai aucune idée des différences entre les auditorats du travail. Je ne

en benaderen.

Vervolgens stelde u de interessante vraag over het verschil tussen arbeidsauditoraten. Ik heb er *hic et nunc* geen zicht op. Het zal mij benieuwen of uw indrukken ook cijfermatig worden bevestigd. Ik ben bereid – en we zullen dat ook doen – om dat verder te bekijken met de arbeidsauditoraten en de auditoraten-generaal.

Madame Fonck, vous avez parlé de 103 victimes de traite des êtres humains identifiées. Une distinction doit être faite entre les victimes identifiées et les victimes non identifiées. Parmi celles qui sont identifiées, il convient d'établir une distinction entre celles qui entrent dans le statut, celles qui font une déclaration mais qui ne rejoignent pas le statut et celles qui ne font pas de déclaration et qui ne s'associent pas au statut. Cette problématique a d'ailleurs été soulevée par les experts lors de la dernière réunion de commission dédiée à la traite des êtres humains. Il a donc été demandé à Myria de faire une proposition à ce sujet.

Ik kom tot de vragen van collega Mertens. De ketenpartners volgen de situatie van nabij op. Zij werken hiervoor samen, met een snelle informatiedoorstroming. Ook tijdens de vakantie is er hard gewerkt aan het dossier, ook door mijn kabinet. Daarnaast is er veel overleg gepleegd tussen de verschillende partners. Op het niveau van de administratie is er overlegd tussen de leden van het Bureau. De mensen die betrokken zijn bij het dossier zijn van oordeel dat de bestaande structuur goed functioneert. Er is permanent overleg, zowel formeel als informeel, en dat gaan we zo houden.

Collega De Jonge, aangaande de knelpuntberoepen kan ik alvast meegeven dat de VDAB afgelopen vrijdag, in overleg met en samen met Payoke, actie heeft ondernomen en een groot deel van de erkende slachtoffers in contact heeft gebracht met bedrijven die op zoek zijn naar dergelijke beoefenaars van knelpuntberoepen. Het actieplan is opgemaakt in overleg met de Gemeenschappen en Gewesten, en ook in samenspraak met specifieke projecten. Er zijn ook verschillende campagnes opgezet om de medische sector te sensibiliseren.

Collega Segers, de interdepartementale cel is bezig met de evaluatie van de richtlijn van 23 december, eveneens in overleg met de Gemeenschappen. De werkzaamheden betreffen onder meer de identificatie en detectie van minderjarige slachtoffers en Belgen.

U hebt ook gepeild naar hoe er gereageerd zal worden wanneer zich een nieuw voorval voordoet, en of daar flexibel mee zal worden omgegaan. Ik ben van oordeel dat we voor grote groepen een

manqueras pas d'approfondir la question avec les parties concernées.

Mevrouw Fonck, bij de 103 slachtoffers naar wie u verwijst, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de niet geïdentificeerde en de geïdentificeerde slachtoffers. In laatstgenoemde groep moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de slachtoffers die voor het statuut in aanmerking komen, degene die verklaren dat ze daarvoor in aanmerking komen, hoewel dat niet het geval is, en degene die daarvoor in aanmerking komen maar dat niet zeggen. Dat probleem werd overigens aangevoerd door de experts tijdens de jongste vergadering van de commissie Mensenhandel. Myria moet in dat verband een voorstel formuleren.

Les partenaires de la chaîne suivent la situation de près et collaborent en veillant à une transmission rapide des informations. Par ailleurs, des concertations très régulières sont organisées entre les différents partenaires et au niveau de l'administration, entre les membres du Bureau. La concertation, tant formelle qu'informelle, est permanente et nous n'entendons pas modifier cela.

En ce qui concerne les métiers en pénurie, le VDAB et Payoke se sont concertés vendredi dernier pour mettre les victimes recon nues en contact avec des entreprises à la recherche de tels profils. Le plan d'action a été établi avec les entités fédérées et concerne des projets spécifiques. Plusieurs campagnes ont également été mises en place pour attirer l'attention du secteur médical.

La cellule interdépartementale

bijzonder draaiboek moeten ontwikkelen. We organiseren daartoe het nodige overleg en werken oplossingen uit. Het behoeft, zoals gezegd, ook de nodige aandacht van de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel.

Mesdames les présidentes, chers collègues, je pense ainsi avoir répondu à toutes les questions qui m'ont été posées.

soumet la directive du 23 décembre à une évaluation, là aussi en concertation avec les communautés, notamment en ce qui concerne l'identification et la détection de victimes mineures et belges.

Dans une perspective d'avenir, j'estime que nous devrions établir une feuille de route spécifique pour les groupes d'importance. Nous organiserons la concertation nécessaire à cet effet et nous élaborerons des solutions.

Marie-Colline Leroy, présidente: Messieurs les ministres, je vous remercie pour vos réponses.

Quelqu'un désire-t-il encore prendre la parole, sachant que des questions plus précises pourront bientôt être posées aux ministres en commission?

01.19 Nahima Lanjri (cd&v): Mijnheer de minister, bedankt voor uw verduidelijkingen in verband met de sociale inspectie. De cijfers zijn echter slechts één aspect. Het is mij intussen duidelijk dat de informatie die ik had ontvangen, namelijk dat er geen sociale inspecteurs bijgekomen zijn, nog altijd klopt. De sociale inspectie, de dienst toezicht op de sociale wetten, is ondertussen gelukkig al een stuk versterkt en daar wordt op voortgewerkt. Die sociale inspectie houdt zich onder meer bezig met sociale uitbuiting. Daarnaast vinden er ook inspecties plaats door de ECOSOC-teams, die onder de RSZ vallen. Daar werken 39 mensen en daar is nog niemand bijgekomen. De sector zegt heel duidelijk dat die ECOSOC-teams versterking nodig hebben. Die versterking is intussen ook beloofd. Ik vraag mij af hoe het zit met die plannen, wanneer die inspecteurs erbij komen en of dat op korte termijn gebeurt. Misschien valt dat voor een stuk ook weer onder de bevoegdheid van een andere minister, namelijk minister Vandenbroucke, maar ik denk dat er gewoon samengewerkt moet worden. De dienst ECOSOC moet zo snel mogelijk versterkt worden, want daar is momenteel nog niemand bijgekomen.

01.19 Nahima Lanjri (cd&v): Le CLS est heureusement déjà renforcé, mais tel n'est pas encore le cas des équipes ECOSOC. Quel est l'échéancier à cet égard? La responsabilité en chaîne existe déjà dans le secteur de la construction, où elle fonctionne relativement bien. J'ai déjà demandé précédemment qu'on examine une extension ciblée de cette responsabilité. Où en est ce dossier? De même, je n'ai rien entendu en ce qui concerne d'éventuelles mesures supplémentaires à la suite de la fraude au détachement dans le secteur du transport. Il est essentiel, à la suite de l'affaire Borealis, que la commission Traite et Trafic des êtres humains discute en profondeur de ce problème. La commission des Affaires sociales pourra ensuite prendre le relais.

Ten tweede had ik ook een vraag gesteld over de ketenaansprakelijkheid. Dat systeem bestaat vandaag in de bouwsector en werkt, al is het geen wondermiddel. Ik heb al eerder gevraagd om een uitbreiding van de ketenaansprakelijkheid te onderzoeken, niet onmiddellijk naar alle sectoren, want dat kunnen we niet managen, maar wel doelgericht. Mijnheer de minister, bent u bereid om ter zake gerichte stappen te zetten? In de commissievergadering hebben experts, werkgevers en vakbonden ook gevraagd om maatregelen te nemen, gericht op deze problematiek.

U hebt evenmin geantwoord op mijn vraag over de genomen maatregelen naar aanleiding van de detachingsfraude in de transportsector. We zien dat detachering helemaal niet zonder risico is, integendeel. Daar hebben we wel wat versterking kunnen inbouwen. Zult u nog bijkomende maatregelen nemen of gaat het enkel over het sociaal strafrecht, zoals u daarnet vermeld hebt?

Tot slot denk ik dat wij er alles aan moeten doen om die problemen aan te pakken. Vandaag bespreken wij de werf van Borealis, waarvan

ik al zei dat het mij bijzonder eigenaardig lijkt dat dit bedrijf nergens van weet. De problematiek doet zich echter ook voor op andere werven en in andere sectoren. Het lijkt mij van groot belang dat die problematiek verder ten gronde besproken wordt in de bijzondere commissie Mensenhandel en Mensensmokkel, die daarmee al bezig is, zodat de commissie voor Sociale Zaken vervolgens de nodige handelingen kan stellen.

01.20 Peter Mertens (PVDA-PTB): Het allerbelangrijkste is om de komende periode snel een wetgevend initiatief te nemen om zowel de hoofdaannemer als de opdrachtgever hoofdelijk aansprakelijk te stellen. Dat moet ook de lonen van het verleden behandelen, want als het alleen over lonen van de toekomst gaat, is het een maat voor niets. Wij zullen daar zelf een initiatief in nemen. Het verheugt mij vandaag het standpunt van de socialisten uit de regering te horen. Als de regering een initiatief zou nemen inzake eindverantwoordelijkheid van hoofdaannemer en opdrachtgever en qua lonen voor de toekomst, dan zijn we een stap verder.

Een aanklacht rond mensenhandel weegt niet licht. Justitie gebruikt die formulering ook niet lichtvaardig. Wanneer die aanklacht er dus is, moeten wij nagaan hoe we firma's onder verdenking kunnen verhinderen verder hun gang te gaan. Dat is een probleem. Ik heb niet over een veroordeling gesproken, maar wel over het feit dat IREM voor gelijkaardige feiten in Zweden al is in opspraak gekomen. Een veroordeling kan jaren op zich laten wachten en we moeten vermijden dat firma's hun straf kunnen afkopen, zoals gebeurde in de zaak-Jost.

01.21 Ben Segers (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, ik heb nog drie punten. Vandaag werden heel wat elementen aangekaart die uitdieping verdienen in de commissie Mensenhandel en Mensensmokkel, het geijkte instrument daarvoor. Onze wetsvoorstellen inzake uitbreiding van de hoofdelijke aansprakelijkheid zijn klaar. Laten we die samen bekijken met een aantal sprekers, met de Confederatie Bouw, met de vakbonden, met de inspectie. We moeten daar snel werk van maken, er is geen tijd te verliezen.

Ten tweede, mijnheer de minister, is het mij niet helemaal duidelijk hoe het zit met de uitbreiding van ECOSOC, ondanks de bijkomende uitleg. U had het over 49, maar bij voorkeur eigenlijk 57 inspecteurs. Zelf zei u met 49 personen net de wettelijke opdrachten te kunnen uitvoeren. Het is tijd om meer ambitie te hebben dan louter voor de wettelijke opdrachten. Ik hoop dat u het eigen, ambitieuze scenario weer op tafel wil leggen.

Ten derde werd al vaak gezegd dat de Centra voor Slachtofferbegeleiding het water aan de lippen staat. Aan Vlaamse zijde is er een structurele onderfinanciering, waardoor het al voor de Borealisaffaire alle hens aan dek was bij Payoke om alle slachtoffers te kunnen begeleiden.

Die slachtoffers, die de moed hebben gehad om uit de greep van de uitbuiters te ontsnappen en mee te werken met de justitiële autoriteiten, met alle mogelijke repercussies van dien, ook op familiaal vlak, moeten kunnen rekenen op een volwaardige begeleiding. Dat

01.20 Peter Mertens (PVDA-PTB): Nous allons déjà prendre une initiative législative pour rendre l'entrepreneur principal et le maître de l'ouvrage solidairement responsables, en tenant compte également des salaires passés. Toutefois, si le gouvernement lui-même prenait une initiative similaire, nous aurions vraiment une longueur d'avance.

Nous devons également examiner comment il est possible que des entreprises soupçonnées de traite d'êtres humains puissent continuer leurs activités. En effet, l'entreprise IREM a déjà été mise en cause pour des actes similaires en Suède. Nous devons également priver les entreprises de la possibilité de racheter leur peine.

01.21 Ben Segers (Vooruit): Les questions soulevées au sein de cette commission aujourd'hui devraient être approfondies au sein de la commission spéciale sur la Traite des êtres humains.

Nos propositions de loi sur l'extension de la responsabilité solidaire sont prêtes. Discutons-en avec les parties prenantes et mettons-les en œuvre sur le terrain. En effet, le temps presse.

Quant à l'inspection de l'ECOSOC, j'espère que le ministre optera pour le scénario ambitieux en portant le nombre d'inspecteurs à 57. En effet, nous devons être capables d'accomplir plus que les simples missions légales.

Les centres d'aide aux victimes subissent une pression énorme. Payoke souffre d'un sous-financement structurel et doit aujourd'hui mobiliser l'ensemble

spreekt voor zich.

Via de aanpak van de Borealiszaak moet de overheid een boodschap sturen naar alle slachtoffers van uitbuiting, namelijk dat zij moeten proberen uit die ellendige omstandigheden te stappen en dat de overheid – wanneer zij de moed hebben om te doen wat bijzonder moeilijk is – er dan alles aan zal doen om de uitbouter achter slot en grendel te krijgen, om achterstallige lonen te innen, om een schadevergoeding te krijgen en structureel die uitbuiting aan te pakken en te stoppen.

Daarom roepen wij minister Crevits ook op om alles uit de kast te halen en zo snel mogelijk huisvesting en psychosociale begeleiding te garanderen voor de huidige en de volgende slachtoffers. Wij kijken daarnaar uit.

de ses forces afin de pouvoir accompagner toutes les victimes de l'affaire Borealis. Pourtant, les victimes, qui ont eu le courage de coopérer avec la justice, méritent un accompagnement digne de ce nom. Elles doivent pouvoir compter sur les autorités et l'engagement de celles-ci à faire tout ce qui est en leur pouvoir pour mettre les personnes qui les ont exploitées derrière les barreaux, pour encaisser les arriérés de salaires, pour obtenir des dédommagements et pour mettre fin de manière structurelle à l'exploitation.

C'est pourquoi nous demandons à la ministre Crevits de garantir, dans les plus brefs délais, un hébergement et un accompagnement psychosocial à toutes les victimes actuelles et futures.

Marie-Colline Leroy, présidente: Pour conclure, des questions de chiffres ont été posées. M. le ministre a évoqué l'idée d'envoyer toutes ces informations par écrit. Je pense que ce sera plus simple si nous pouvons disposer d'un document qui reprend l'ensemble des engagements, etc. Nous nous revoyons bientôt et nous pourrions demander des précisions à ce moment-là. Peut-être voulez-vous intervenir à ce sujet?

Marie-Colline Leroy, voorzitter: De minister heeft voorgesteld om de cijfergegevens over te zenden. Een document met daarin alle verbintenissen en beleidsvoorstellen zal zeker nuttig voor ons zijn.

01.22 **Minister Pierre-Yves Dermagne**: Ik wil nog iets zeggen over de hoofdelijke aansprakelijkheid. We bekijken alle aspecten van deze problematiek, zowel de sectoren, en dus niet alleen die van de bouw, maar ook de voorwaarden en dit niet alleen na kennisgeving na een inspectie, en ook de periodes, dus niet alleen het verleden.

01.22 **Pierre-Yves Dermagne**, ministre: Nous examinons tous les aspects de la responsabilité solidaire, pour l'ensemble des secteurs.

Wat de inspectiediensten betreft, in het bijzonder die van ECOSOC, kan ik u meedelen dat van de 45 inspecteurs, waarvan er nu reeds 35 in opleiding zijn, een aantal zal worden toegewezen aan ECOSOC met als doel de minimale bezetting van 49 inspecteurs te bereiken. Ik zal dat met mijn collega-minister, de heer Vandembroucke, bespreken. Voorts zullen nieuwe aanwervingen ervoor moeten zorgen dat het optimale aantal van 57 wordt bereikt.

Sur les 45 inspecteurs supplémentaires, dont 30 sont déjà en formation, certains seront affectés à l'ECOSOC, l'objectif étant d'atteindre un effectif minimum de 49 inspecteurs. Par la suite, nous élargirons le cadre avec de nouvelles recrues pour atteindre le nombre optimal de 57 inspecteurs.

Marie-Colline Leroy, présidente: Concernant la question du suivi que vous avez été nombreux à évoquer, je propose que nous envoyions le rapport de cette séance à la commission dédiée à la traite des êtres humains afin que nous puissions collaborer ensemble à la suite à donner aux travaux du jour.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 13 h 21.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.21 uur.

